

STRATEGICKÝ PLÁN SOCIÁLNÍHO ZAČLEŇOVÁNÍ MĚSTA BŘECLAV PRO OBDOBÍ 2017–2019

autor fotografie: Lukáš Hrdlička

OBSAH

PŘEDMLUVA	5
I ÚVOD	6
1.1 Sociální vyloučení a základní orientace v tématu	6
1.2 Agentura pro sociální začleňování	8
1.3 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám	8
1.4 Spolupráce města Břeclav a ASZ	9
1.5 Lokální partnerství Břeclav	11
1.6 Proces tvorby strategického plánu sociálního začleňování	12
1.7 Schvalování a revize strategického plánu	14
1.8 Vize města	14
1.9 Manažerské shrnutí SPSZ	15
II ANALYTICKÁ ČÁST	17
2.1 Město Břeclav	17
2.2 Sociální vyloučení v Břeclavi	19
Historický původ sociálního vyloučení	20
2.3 Sociálně vyloučené lokality	23
2.3 Bydlení	27
Populace ohrožené ztrátou bydlení	28
Cílové skupiny dle typologie Ethos	29
Kategorie Bez střechy	30
Kategorie Bez bytu	32
Klienti azylových domů	33
Kategorie Nejisté a nevyhovující bydlení	34
Riziko ztráty bydlení u lidí s duševním onemocněním	35
Systémové hledisko	36
Stavebně technický stav domů	37
Realitní trh	41
Městský bytový fond	41
Bytová politika a správa bytového fondu	45
Plánovaná opatření v oblasti sociálního bydlení	47

2.4 Oblast dluhy a zaměstnanost.....	50
Populace ohrožená chudobou	52
Příjemci dávek hmotné nouze	52
Lidé ohrožení dluhy a exekucemi.....	53
Dluhové poradenství.....	54
2.5 Bezpečnost a prevence kriminality	59
Typologie trestné činnosti	60
Vývoj kriminality a analýza trendů.....	61
Realizovaná opatření v oblasti bezpečí a prevence	62
Koordinace opatření v oblasti bezpečnosti	62
2.6 Rodinná politika a zdraví.....	65
Prožívání cílové skupiny	66
Pohled veřejnosti	67
Postoje lokálních institucí	68
III NÁVRHOVÁ ČÁST	71
Vymezení cílových skupin	71
3.1 OBLAST Bydlení	73
PRIORITA 1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení.....	73
Cíl 1.1.1 Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce.....	73
Cíl 1.1.2 Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení	74
Cíl 1.1.3 Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi	76
Cíl 1.1.4 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a komunitní centrum	76
Cíl 1.1.5 Vybudování sociálních bytů města Břeclav.....	77
Cíl 1.1.6 Zateplení a úpravy stávajících městských bytů.....	78
Cíl 1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů	79
PRIORITA 1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů ...	81
Cíl 1.2.1 Posílení kapacit města k sociální práci	81
Cíl 1.2.2 Podpora práce domovníků v SVL	82
Cíl 1.2.3 Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení.....	82
Cíl 1.2.4 Vytvoření koncepce sociálního bydlení	83
3.2 OBLAST Dluhy a zaměstnanost	86
PRIORITA 2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	86
Cíl 2.1.1 Dostupné dluhové poradenství.....	86

Cíl 2.1.2 Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu	87
Cíl 2.1.3 Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement	88
PRIORITA 2.2 Podpora zaměstnanosti	88
Cíl 2.2.1 Program prostupného zaměstnávání.....	89
Cíl 2.2.2 Aktivní využití možností veřejné služby a APZ	89
3.3 OBLAST Bezpečnost a prevence kriminality	91
PRIORITA 3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě.....	91
Cíl 3.1.1 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků	91
Cíl 3.1.2 Proaktivní komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality	92
Cíl 3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě	93
Cíl 3.1.4 Odborné právní poradenství pro oběti TČ	94
Cíl 3.1.5 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků	94
PRIORITA 3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	95
Cíl 3.2.1 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež.....	95
Cíl 3.2.2 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit.....	96
Cíl 3.2.3 Dopravní hřiště pro děti a mládež	97
3.4 OBLAST Rodinná politika a zdraví	99
PRIORITA 4.1 Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	99
Cíl 4.1.1 Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	99
Cíl 4.1.2 Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce..	100
Cíl 4.1.3 Aktivní zapojení KPSS a poskytovatelů do podpory kvality sociálních služeb	100
Cíl 4.1.4 Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností.....	101
PRIORITA 4.2 Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace	101
3.5 OBLAST Vzdělávání.....	102
Manažerské shrnutí Místního plánu inkluze – opatření v oblasti vzdělávání.....	102
IV. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST.....	104
Řídící a realizační struktury SPSZ – Role manažera SPSZ	104
Role pracovní skupiny „Projekty a implementace“	105
Role Lokálního partnerství	105
Role dalších aktérů (žadatelé apod.).....	106
Monitorování a hodnocení plnění strategie	106
Seznam zkratk	107
Seznam příloh	108

PŘEDMLUVA

Vážení radní, vážení zastupitelé, vážení partneři,

Do rukou se Vám dostává Strategický plán sociálního začleňování na léta 2017 až 2019. Jde o dokument navazující na předchozí spolupráci z roku 2008, jehož ambicí je zvyšování kvality života a vzájemného soužití nejenom ve městě Břeclavi, ale i snaha řešit návaznosti v rámci ORP Břeclav. Tento materiál je výsledkem více jak roční spolupráce Břeclavi s Agenturou pro sociální začleňování. Všem, kteří se na tvorbě tohoto dokumentu podíleli, patří veliký dík.

Sociální vyloučení je situace, do které se může dostat každý obyvatel v důsledku různých událostí jako je úraz, těžká nemoc, rozpad rodiny, náhlá ztráta zaměstnání v kombinaci s finančními závazky a řada dalších situací, které sebou běžný život přináší.

Cílem sociálního začleňování není podpora vybrané skupiny, ale vytvoření takových podmínek soužití, které dají každému šanci vymanit se z nepříznivé životní situace a umožnit tak zajištění odpovídajících životních podmínek jednotlivci či rodině.

Opatření, která jsou obsažena ve Strategickém plánu sociálního začleňování města Břeclavi pro období 2018-20 pokrývají základní potřeby bydlení, dluhy a zaměstnanost, bezpečnost a prevenci kriminality, rodinnou politiku a zdraví.

Strategický plán je určitým shrnutím, rozbohem a současně návodem, ale teprve v okamžiku realizace se stane součástí živého procesu sloužícího k naplňování potřeb směřujících ke zvyšování kvality soužití obyvatel a zároveň jako prevence nečekaných obtíží a neúčelných kroků v sociální oblasti.

Jsem přesvědčen, že realizace těchto záměrů bude náročná na čas, lidské úsilí i finanční zdroje, ale současně je cestou správným směrem, přispívající k celkovému rozvoji města.

Jaroslav Válka
místostarosta města

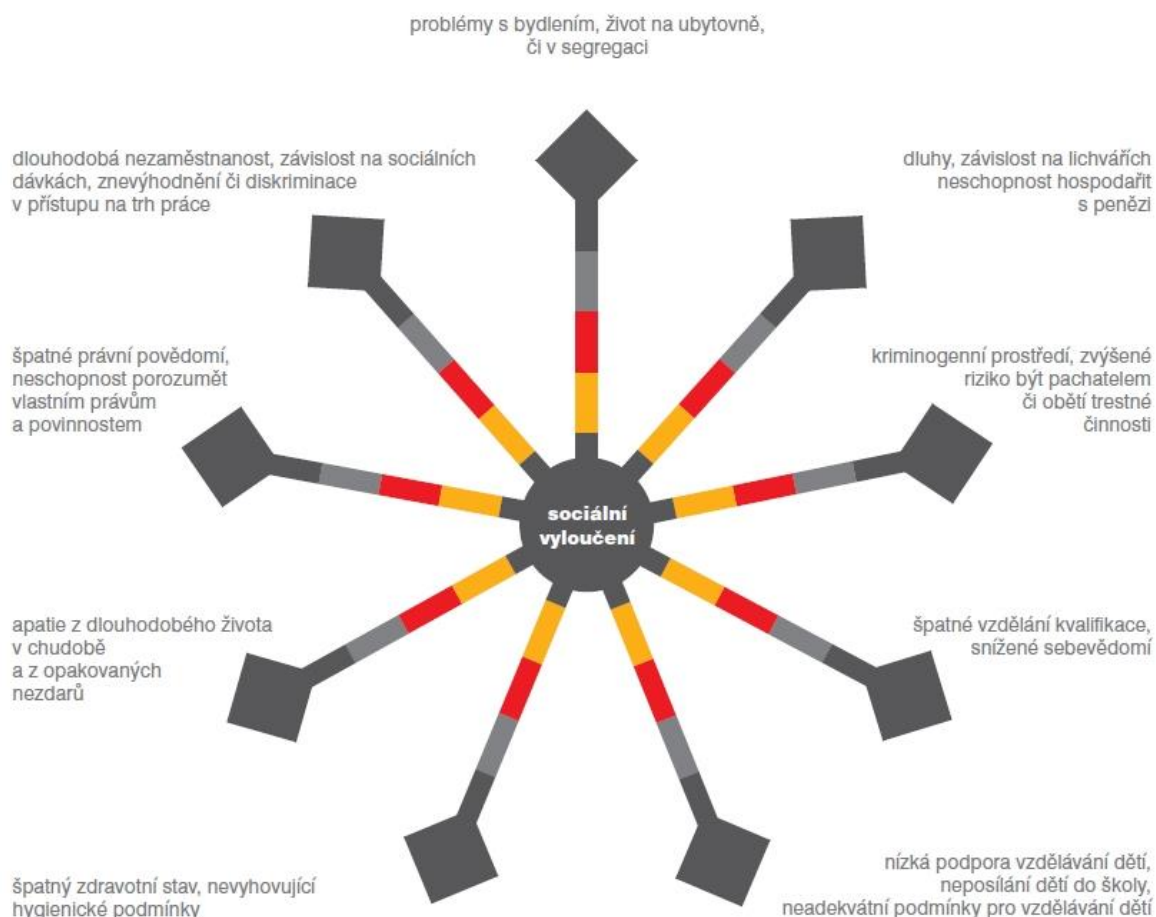
I ÚVOD

1.1 Sociální vyloučení a základní orientace v tématu

Sociální vyloučení (exkluze) představuje vyloučení jedinců i celých sociálních skupin z ekonomického a sociálního života (z trhu práce, společenských organizací, sousedství v majoritní populaci ap.) a tím i z možnosti podílet se na právech (především sociálních), životních prostředcích a zdrojích blahobytu sdílených zbytkem populace.

Zjednodušeně řečeno jsou to ty osoby, které nejsou schopny vyřešit svou sociální situaci prostřednictvím svých vlastních kapacit, mají ztížený přístup k institucím, službám a trhu práce, disponují omezeným sociálním kapitálem z hlediska vertikálního posunu, jsou stigmatizovány negativními předsudky z hlediska zbylé populace či institucí. Základní charakteristikou propadu na sociální dno je nahromadění důvodů, které vedou k životní krizi (ztráta zaměstnání, platební neschopnost, problémy s bydlením, problémy dětí ve škole, nemoc atd.).

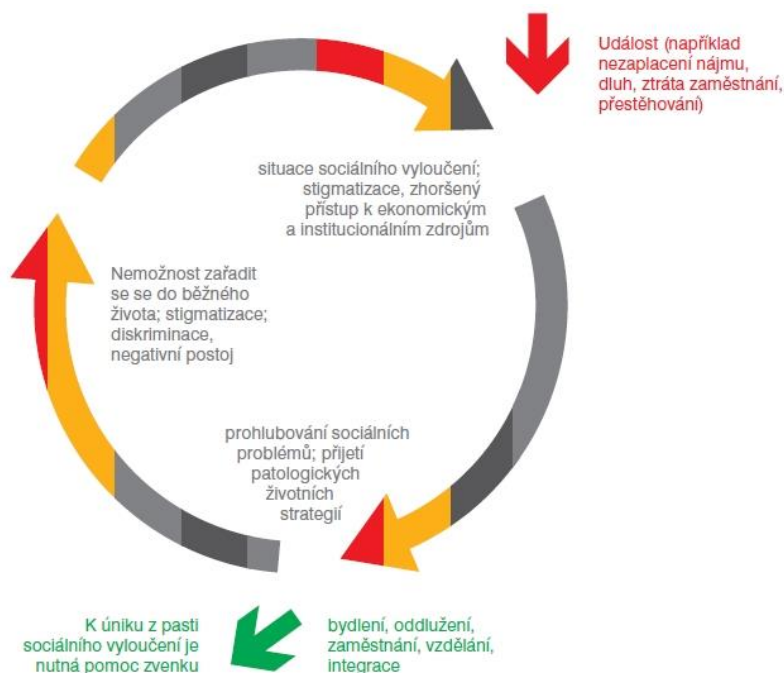
Sociálně vyloučení lidé obvykle nestojí před jedním problémem, ale před jejich komplexem, přičemž mnohý z nich by i jednotlivě ohrožoval normální fungování člověka ve společnosti. S postupným propadem na dno přestává být zřejmé, co je původním důvodem propadu a co jeho následkem:

Lidé žijící na okraji společnosti se přizpůsobují podmínkám sociálního vyloučení, a osvojují si specifické vzorce jednání, které jsou často v rozporu s hodnotami většinové společnosti. Proto soužití může být problematické.

Návyky získané adaptací na život v sociálním vyloučení pak ale těmto lidem znemožňují být úspěšní ve většinové společnosti, ztrácí (často ani nezískávají) hodnoty, znalosti a dovednosti, které jsou běžné v prostředí mimo sociální vyloučení. To je znovu a znovu uzavírá v pasti sociálního vyloučení. Z této pasti se lidé nedokáží dostat bez cizí pomoci.

Sociálně vyloučenou lokalitu (dále jen SVL) je třeba vždy pojímat z hlediska prostorové dimenze komplexně, ve dvou základních podobách:

SVL je určena koncentrací SVO – dochází ke kumulaci rizikových vlivů (kriminalita, neodpovídající kvalita života, nižší zdravotní úroveň, neúspěšnost na trhu práce, oslabení sociálních sítí ve vztahu k majoritě a další). Specifikem je uzavření se do komunit a reprodukce stavu sociálního vyloučení v dalších generacích (kultura bídy).

SVL jako výsledek charakteristik určitého území – jedinec se stává „obětí“ sociálního vyloučení v důsledku stavu prostředí, ve kterém žije, a není schopen ho v rámci vlastních kompetencí vyřešit. K danému patří nedostatky v oblasti dopravní infrastruktury, sociální vybavenosti (školy, zdravotní zařízení atd.), nemožnost uplatnit se na lokálním trhu práce – nepřítomnost zaměstnavatelů atd.

Sociální začleňování má mnoho různých definic. Tento materiál vnímá pojem sociální začleňování jako proces, jehož cílem je aktivní řešení sociálního vyloučení, které je důsledkem výše zmíněných atributů v oblasti legislativního systému, ekonomické a sociální soběstačnosti jedince, integračních nástrojů podporujících rozvoj jedince, rodiny i přirozené komunity.

1.2 Agentura pro sociální začleňování

Agentura působí na celostátní úrovni od roku 2008 jako jeden z odborů Úřadu vlády ČR. V současné chvíli má Agentura šest oddělení, tři se skládají z expertů na centrální úrovni a další tři oddělení tvoří síť lokálních konzultantů po celé České republice.

Na národní úrovni se Agentura zaměřuje na koncepční, odbornou a legislativní práci v oblasti inkluzivní sociální politiky. Na úrovni měst a obcí podporuje místní aktéry při spolupráci na zmírňování následků sociální exkluze.

Posláním Agentury je ve spolupráci s lokálními partnery vytvářet ucelené programy integrace a podmínky pro efektivní čerpání finančních prostředků z Evropské unie. Agentura v každé spolupráci lokalitě sestavuje lokální partnerství složené ze zástupců obcí, klíčových institucí veřejné správy, nestátních neziskových organizací, škol, městské policie a dalších partnerů, kteří se podílejí na sociálním začleňování. Společně se členy lokálního partnerství Agentura definuje cíle lokality vycházející z potřeb a potenciálu jednotlivých lokalit. Agentura aktivně pomáhá partnerům při sestavování Strategického plánu sociálního začleňování a také pomáhá získat finanční prostředky pro jeho naplnění. Ty jsou získávány převážně z dotačních programů Evropské unie. Součástí strategického plánu jsou návrhy konkrétních opatření a projektů. K dosažení cílů svého působení Agentura využívá studie a analýzy, zaměřené na rozsah sociálního vyloučení v obci, na potřeby obyvatel, na absorpční kapacity města a jeho partnerů.

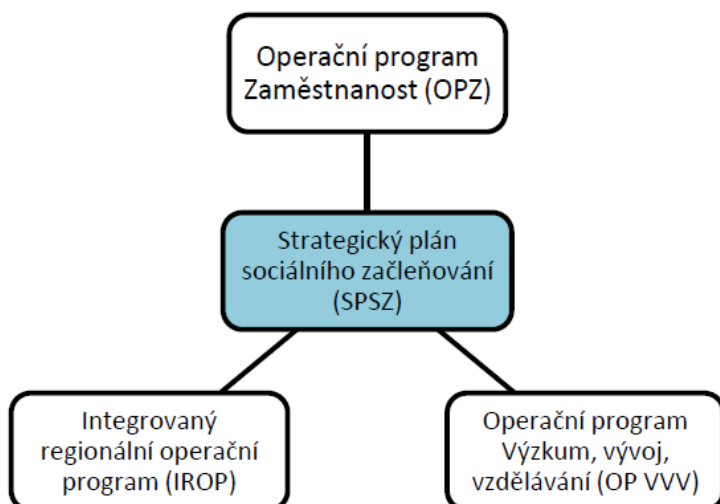
Mezi další nástroje patří síťování partnerů zaměřené na propojování a aktivizaci místních kapacit, podporu místních organizací a využívání dostupných finančních, organizačních i personálních zdrojů. Agentura pro tyto účely poskytuje znalosti a zkušenosti z působení v dalších regionech. Důležitým nástrojem Agentury je poradenství v oblasti čerpání prostředků z evropských strukturálních fondů, kdy se Agentura zaměřuje především na Operační program Zaměstnanost, Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání a Integrovaný regionální operační program.

1.3 Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám

Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám (dále jen KPSVL) je nástrojem pomoci městům a obcím se sociálním začleňováním sociálně vyloučených obyvatel v rámci čerpání prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů za místní podpory Agentury pro sociální začleňování. Cílem KPSVL je zajištění co nejadresnějšího a nejkompaktnějšího využití prostředků ze tří operačních programů ve prospěch sociálního začleňování v obcích ČR. Na úrovni měst dochází ke koordinaci všech místních aktérů, kteří spolu vytvářejí Strategický plán sociálního začleňování podle přesně stanovené metodiky. Schválený plán, jehož nositelem je obec, se stává podkladem pro čerpání z Operačního programu Zaměstnanost (oblast podpory 2.1), z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání (oblast podpory 3.1 – využito v rámci přílohy Místní plán inkluze) a z Integrovaného regionálního operačního programu (Prioritní osa 2, investiční priorita 9a,c).

Obrázek 1 Schematizace vztahu SPSZ k OPZ, OP VVV a IROP

Ministerstva (Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a Ministerstvo pro místní rozvoj) rovněž koordinují svůj postup a na základě připravených strategických plánů, „rezervují“ prostředky na čerpání a nastavují parametry výzev odpovídající lokálním potřebám. Strategický plán se tak stává pojítkem mezi místními potřebami a možnostmi operačních programů.

Krom daného zasahuje KPSVL i ty oblasti sociální politiky, které nejsou přímo spojeny s výše uvedenými dotačními tituly. Jedná se o definování cílů a opatření, které jsou v gesci obce (vyhlášky, pravidla), tvorbou či úpravou strategických dokumentů při zohlednění tématu sociálního začleňování. V neposlední řadě je třeba tvořit takové institucionální prostředí, které umožňuje realizaci politiky integrace a inkluze. Obecným cílem této oblasti je zajištění „udržitelnosti“ krátkodobých „projektových“ opatření.

Veškeré aktivity v rámci KPSVL jsou plánovány tak, aby byly k dispozici všem obyvatelům obce, přestože se primárně odvíjejí od potřeb sociálně vyloučených obyvatel obce. Územím, které je v rámci KPSVL podporováno, je vždy území celé obce (či svazku obcí), v níž Agentura působí. Oprávněnými příjemci podpory jsou tedy nejen obyvatelé sociálně vyloučených lokalit, ale také ostatní obyvatelé v obci, kteří se nacházejí ve zhoršené sociální či ekonomické situaci.

1.4 Spolupráce města Břeclav a ASZ

Spolupráce v předchozích obdobích

Agentura navázala spolupráci s městem Břeclav v roce 2008. Počátky spolupráce možno charakterizovat jako absenci společné vize a nenaplnění některých očekávání, bylo obtížné najít zpočátku společnou vizi. Schůzky Lokálního partnerství postrádaly konkrétní výstupy, které by popisovaly jednotlivé postupy v lokalitě, výhledy do budoucnosti.

V roce 2009 – po nástupu nového lokálního konzultanta – došlo k znovunastavení aktivit LP, které bylo rozšířeno o městskou policii, Policii ČR, Pedagogicko-psychologickou poradnu Břeclav, Centrum pro inkluzivní vzdělávání Brno, Ligu lidských práv, státní zastupitelství, okresní soud a Okresní hospodářskou komoru. V tomto období bylo LP rozčleněno do tří pracovních skupin, které pracovaly na přípravě parciálních řešení.

V roce 2010 došlo k ustavení nové lokální konzultantky. Před konkrétním působením provedla konzultantka společně se členy LP revizi naplňování cílů LP a zmapování jejich očekávání. Na základě potřeb členů LP byla stanovena nova témata pro zlepšení situace v Břeclavi:

- a) Bydlení – prevence předlužení, příprava a realizace dostupného modelu bydlení.
- b) Zaměstnanost – zlepšení spolupráce mezi ÚP a MěÚ Břeclav, navýšení míst podporovaných v rámci veřejně prospěšných prací (VPP), aplikace modelu podpory zaměstnanosti z veřejných zakázek města.
- c) Podpora práce s rodinou – vytvoření metodiky pro provázání spolupráce mezi MěÚ a spolupracujícími nestátními neziskovými organizacemi (NNO).
- d) Prevence sociálně patologických jevů – vytvoření neakreditovaných probačních programů pro mládež, výstavba nízkoprahového zařízení pro děti a mládež v centru města, podpora výstavby hřišť a plácků pro mládež, řešení a podpora prevence sociálně patologických jevů u dospělých.

Některé cíle – např. v oblasti zaměstnanosti, kde byla jako prioritní oblast definována potřeba podpory veřejně prospěšných prací (dále jen VPP) – byla naplněna – od ledna 2011 došlo ze strany města k navýšení VPP o 3 pracovní pozice. Vznikla dohoda o zpracování konkrétních návrhů pro řešení problematiky sociálního vyloučení, zároveň došlo ke znovunavázání aktivní spolupráce mezi městem Břeclav, neziskovými organizacemi a dalšími subjekty.

V roce 2012 došlo ke změně lokálního konzultanta ASZ. Konzultant spolu s expertem na extrémismus monitoroval demonstraci pořádanou radikály. K tématu bezpečnostních rizik sociálního vyloučení a zapojení asistentů prevence kriminality uspořádala ASZ v září 2012 seminář, kterého se zúčastnili zástupci městské policie, Policie ČR, městského úřadu i vedení města, včetně starosty. Lokální konzultant také spolupracoval při přípravách a jednáních s vedením města k tématu dostupného bydlení a řešení zadluženosti nájemníků městských bytů.

Aktuální spolupráce od roku 2016

Město Břeclav a ASZ podepsali Memorandum o spolupráci v režimu komplexní intenzivní podpory v červenci 2016. Obě strany se v Memorandu zavázaly k úzké spolupráci a koordinaci aktivit směřujících k přípravě a realizaci komplexních lokálních strategií sociálního začleňování.

Memorandum deklaruje součinnost při naplňování vytyčených cílů (poskytování materiálů, výměna poznatků a informací, vzájemné konzultace, aktivní činnost pracovních skupin). Memorandum také stanovuje prioritní oblasti spolupráce v rámci sociálního začleňování, a to jmenovitě oblast bydlení, vzdělání, zaměstnanosti, bezpečnosti a prevence, sociálních služeb, péče o rodinu a děti a zdravotní péče.

Město Břeclav se v Memorandu zavázalo podporovat a aktivně prosazovat ve spolupráci s ASZ prointegrační aktivity, mimo jiné např.:

- 1) zřízení nových sociálních bytů,
- 2) rozšíření a rozvoj programu asistentů prevence a domovníků,
- 3) podporu aktivní politiky zaměstnanosti zapojením pracovníků veřejně prospěšných prací (zóny udržované zeleně – úklidové čety, apod.),
- 4) aktualizace stávajících pravidel a metodiky přidělování obecních bytů,
- 5) podpora inkluzivních opatření v základních školách,
- 6) posílení rolí a navýšení úvazků (asistent pedagoga, školní psycholog, sociální a speciální pedagog),
- 7) volnočasové programy a aktivity pro děti a mládež,
- 8) vzdělávání a podpora rodičovských kompetencí pro rodiče, a jiné.

1.5 Lokální partnerství Břeclav

Po schválení aktuálního memoranda o spolupráci mezi městem Břeclav a ASZ v červenci 2016 proběhly kroky k ustavení nového lokálního partnerství.

Lokální partnerství je uskupením všech aktérů, kteří se v rámci města Břeclav věnují procesům sociálního začleňování a inkluzi, a také přijali účast na společných jednáních, zavázali se, že sestaví společně strategický plán a budou činit společné kroky k jeho naplnění.

V rámci diskuse s vedením města bylo sestaveno Lokální partnerství složené z vedení odborů města, klíčových institucí veřejné správy, neziskových organizací a dalších partnerů, kteří se podílejí na sociálním začleňování.

Lokální partnerství udává základní směr spolupráce s Agenturou, schvaluje Strategický plán sociálního začleňování. Lokální partnerství je řízeno lokálním konzultantem Agentury.

Subjekty zapojené Lokálního partnerství:

- 1) Agentura pro sociální začleňování
- 2) Město Břeclav (místostarosta)
- 3) Městský úřad – odbor sociální (OSPOD, KPSS), majetkový, ekonomický, rozvoje a správy
- 4) Městská policie Břeclav
- 5) Policie ČR Břeclav
- 6) Úřad práce Břeclav
- 7) IQ Roma Servis
- 8) Oblastní Charita Břeclav
- 9) Apoštolská církev a Royal Rangers
- 10) Probační a mediační služba ČR
- 11) In Iustitia
- 12) Sdružení Práh jižní Morava
- 13) MAS Lednicko-Valtický areál
- 14) Pedagogicko-psychologická poradna Břeclav
- 15) ZŠ a MŠ v Břeclavi

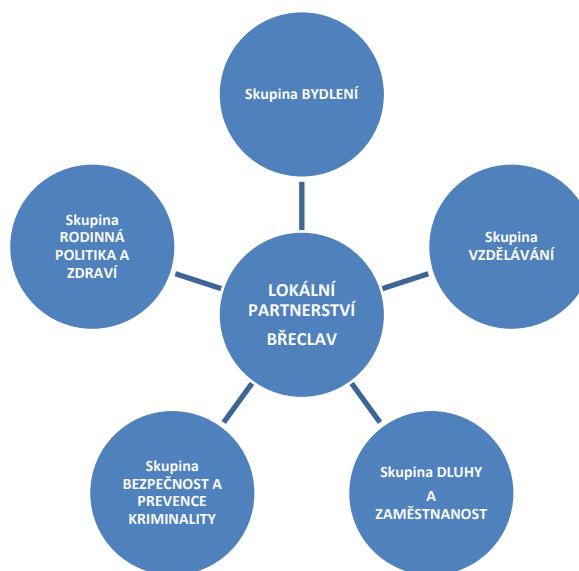
Podrobný jmenovitý přehled členů LP je přílohou tohoto SPSZ.

První jednání lokálního partnerství bylo uspořádáno v září 2016, potvrdilo směr spolupráce stanovený memorandem a nastavilo harmonogram přípravy SPSZ a základní témata k řešení.

V rámci lokálního partnerství bylo ustanoveno **pět tematických pracovních skupin**:

1. Bydlení
2. Bezpečnost a prevence
3. Dluhy a nezaměstnanost
4. Rodina a zdraví
5. Vzdělávání

Podrobný jmenovitý přehled členů pracovních skupin je přílohou tohoto SPSZ.

Obrázek 2 Pracovní skupiny LP Břeclav

Zdroj: vlastní zpracování

1.6 Proces tvorby strategického plánu sociálního začleňování

Strategický plán sociálního začleňování (dále jen SPSZ) je široce pojatou strategií integrující oblasti bydlení, zaměstnanosti, bezpečnosti, dluhové problematiky, sociálních služeb i obecně podpory sociální soudržnosti a rozvoje města v kontextu dostupných zdrojů. Má proto řadu styčných ploch s různými typy strategických dokumentů, v praxi nejčastěji s komunitními plány sociálních služeb, střednědobými plány rozvoje sociálních služeb, integrovanými plány rozvoje měst, plány prevence kriminality obcí i krajů, obecními a krajskými plány integrace Romů a dalších menšin apod.

SPSZ se v kontaktu s dalšími strategickými dokumenty obvykle nachází v pozici zastřešující strategie, ovšem základním principem při jeho zpracování a implementaci je respektování zavedených strategických dokumentů a jejich procesů a pracovních struktur. SPSZ proto může být modifikován jako souřadný či podřazený strategický dokument jinému strategickému dokumentu, pokud to SPSZ neoslabuje nebo nezužuje.

Nositelem plánu je město Břeclav. Žadateli mohou být v rámci KPSVL i další subjekty, podle oprávněných příjemců definovaných jednotlivými výzvami u operačních programů vymezených dále.

Situační analýza

Tvorbě strategického plánu předcházela analytická fáze a sběr dat, během které prováděl výzkumník ASZ terénní šetření v lokalitě, proběhly strukturované rozhovory s pracovníky úřadu města, státní správy, sociálními pracovníky, NNO, taktéž přímo v terénu s obyvateli města, jak v SVL i mimo ně. Současně proběhla analýza relevantních dokumentů, sběr a vyhodnocení dat, která se vztahují k sociálnímu vyloučení. Všechny tyto výstupy byly shrnuty do Situační analýzy, jejíž dokončení předchází strategickému plánování. Situační analýza, tak i tabulky vstupních indikátorů a checklistů jsou přílohou tohoto SPSZ.

Metoda logického rámce

Samotná tvorba strategického plánu vychází z metody logického rámce, neboli metody stromu, a organizačně byla rozčleněna do pěti propojených oblastí podle ustavených tematických pracovních skupin (bydlení, bezpečnost a prevence kriminality, rodina a zdraví, dluhy a zaměstnanost).

Procesy podle metody logického rámce začaly definováním problémů v dané oblasti, ze kterých byl poté formulován klíčový problém (pouze u některých PS). Dále byl stanoven okruh osob patřících do cílové skupiny a zmapován kontext (role města, veřejnosti, státní správy, sociální služeb... apod.)

V každé z těchto tematických oblastí proběhly tři kola pracovních skupin s daným programem:

I. kolo – představení metody logického rámce, mapování kontextu, cílové skupiny. Tvorba stromu problémů a jejich příčin.

II. kolo – verifikace vytvořeného stromu problémů podle dat ze situační analýzy, komparace s prezentací výzkumníka. Tvorba dopadů (jaké dopady má existence daného problému). Stanovení priorit k řešení na lokální úrovni.

III. kolo – rekapitulace stromu problémů, příčin, dopadů a priorit – společně s expertem-poradcem ASZ na danou tematickou oblast. Prezentace nástrojů a metodik k řešení prioritních problémů, sdílení dobrých praxí, návrh a výběr vhodných řešení. Stanovení strategie intervence.

Z každé pracovní skupiny je vytvořený komplexní strom problémů, příčin a dopadů. Současně byl každý takový strom převeden na strom cílů a řešení. Tyto materiály byly klíčovým podkladem pro tvorbu SPSZ, důležitým dokladem o jeho průběhu a jsou přílohou tohoto dokumentu.

Následně proběhla řada pracovních setkání s vedoucími garanty pracovních skupin, kdy docházelo k rozvíjení a zpřesňování řešení stanovených v strategii intervence a k tvorbě pracovní verze SPSZ.

Také proběhla jednání ke klíčovým projektům města v oblasti bydlení a infrastruktury sociálních služeb, dále jednání s vedoucími odborů k zajištění součinnosti (příprava podkladů pro projektovou dokumentaci, zajištění spolufinancování k projektům města).

Dále probíhala jednání s místními partnery (zejména z řad poskytovatelů sociálních služeb a dalších NNO) v přípravě projektových fiší, kterými se má naplňovat část strategie intervence. Partnerům byla poskytována metodická podpora prostřednictvím konzultací s LK a poradcem OP Z.

1.7 Schvalování a revize strategického plánu

Výsledkem výše popsaného společného procesu tvorby je tento strategický dokument. Po vytvoření první pracovní verze byla tato rozeslána všem členům LP a diskutována na pracovním setkání (červen 2017).

Po zapracování připomínek vzniká předfinální verze (srpen 2017), která se zasílá k připomínkování všem členům LP a expertům ASZ, kteří se podíleli na tvorbě strategie intervence. Následná finální verze je zaslána k připomínkování na MPSV.

V září 2017 bude finální dokument schválen plénem lokálního partnerství, radou města a zastupitelstvem města. Potvrzení o schválení SPSZ zastupitelstvem města je přílohou tohoto dokumentu. Stejným schvalovacím postupem musí projít všechny budoucí revize SPSZ.

1.8 Vize města

Břeclav jako město s fungující optimální sítí sociálních služeb a aktivit dostupnou pro osoby ohrožené sociálním vyloučením či osoby sociálně vyloučené.

Břeclav v postavení ORP pomáhající okolním obcím v řešení sociálních problémů společnými silami.

Břeclav, jako město s vysokým pocitem bezpečí, ve kterém chtějí lidé žít.

Kompetentní pracovníci městského úřadu mající k dispozici řadu organizací zabezpečující sociální služby, sociální byty, a fungující zdravotnické služby, kteří budou moci obratem řešit nepříznivou situaci potřebného obyvatele města a obcí našeho ORP.

Nabídka dostupných aktivit pro všechny obyvatele města umožňující smysluplné prožívání života a omezující nežádoucí aktivity jedinců či celých skupin.

Město, kde lidé vědí, že nezůstanou sami bez pomoci.

1.9 Manažerské shrnutí SPSZ

Strategický plán sociálního začleňování města Břeclav je výsledkem práce mnoha subjektů – zaměstnanců Městského úřadu Břeclav, konkrétních – a aktivních – představitelů neziskových organizací, které na území města aktivně pracují, a v neposlední řadě i představitelů ASZ.

Strategický plán tvoří čtyři nosné kapitoly. První kapitola představuje základní vymezení tématu, zabírá se spoluprací města Břeclav a ASZ, nastoluje vizi do příštích let a pojednává o tvorbě samotného plánu.

Druhá kapitola – analytická část – pak představuje (přiměřeně) stručné shrnutí problémů v oblasti sociálního vyloučení, kterým Břeclav v současné době čelí. Kapitola je logicky rozčleněna do čtyř podkapitol podle jednotlivých oblastí – problematika bydlení, dluhů a zaměstnanosti, dále pak bezpečnosti a prevence a v neposlední řadě rodinné politiky a zdraví. Jednotlivé podkapitoly popisují konkrétní problémy, které jasně definovala situační analýza i zkušenosti členů pracovních skupin.

Třetí kapitola představuje definování konkrétních opatření, které povedou ke změně vymezených problémů a priorit. I tato kapitola je rovněž rozdělena podle jednotlivých oblastí, jak jsme je definovali ve druhé kapitole.

Poslední, čtvrtá kapitola, rámcuje realizaci samotného strategického plánu v příštích letech. Zabírá se rolí manažera, funkcemi lokálního partnerství a hodnocením navrhovaných opatření.

Žijeme v době, kterou je možno charakterizovat jako enormně složitou. Na jedné straně neuvěřitelný technický pokrok a blahobyt, na straně druhé neustále se prohlubující sociální problémy a eskalující sociálně patologické fenomény. Jak politici, tak i lidé „dobré vůle“ (kteří nejsou lhostejní k dění ve společnosti) hledají účinné řešení otázek, které veřejnost trápí.

Předložený strategický plán je pokusem o řešení situace obyvatel Břeclavi a blízkého okolí, kteří jsou ohroženi sociálním vyloučením. Vychází nejenom z výzkumu – profesionální situační analýzy, která naší situaci zmapovala po kvantitativní i kvalitativní stránce, ale taktéž z praktických zkušeností osob – profesionálů, kteří denně „bojují v prvních liniích“ při přímé práci s klientem – uživatelem konkrétních služeb.

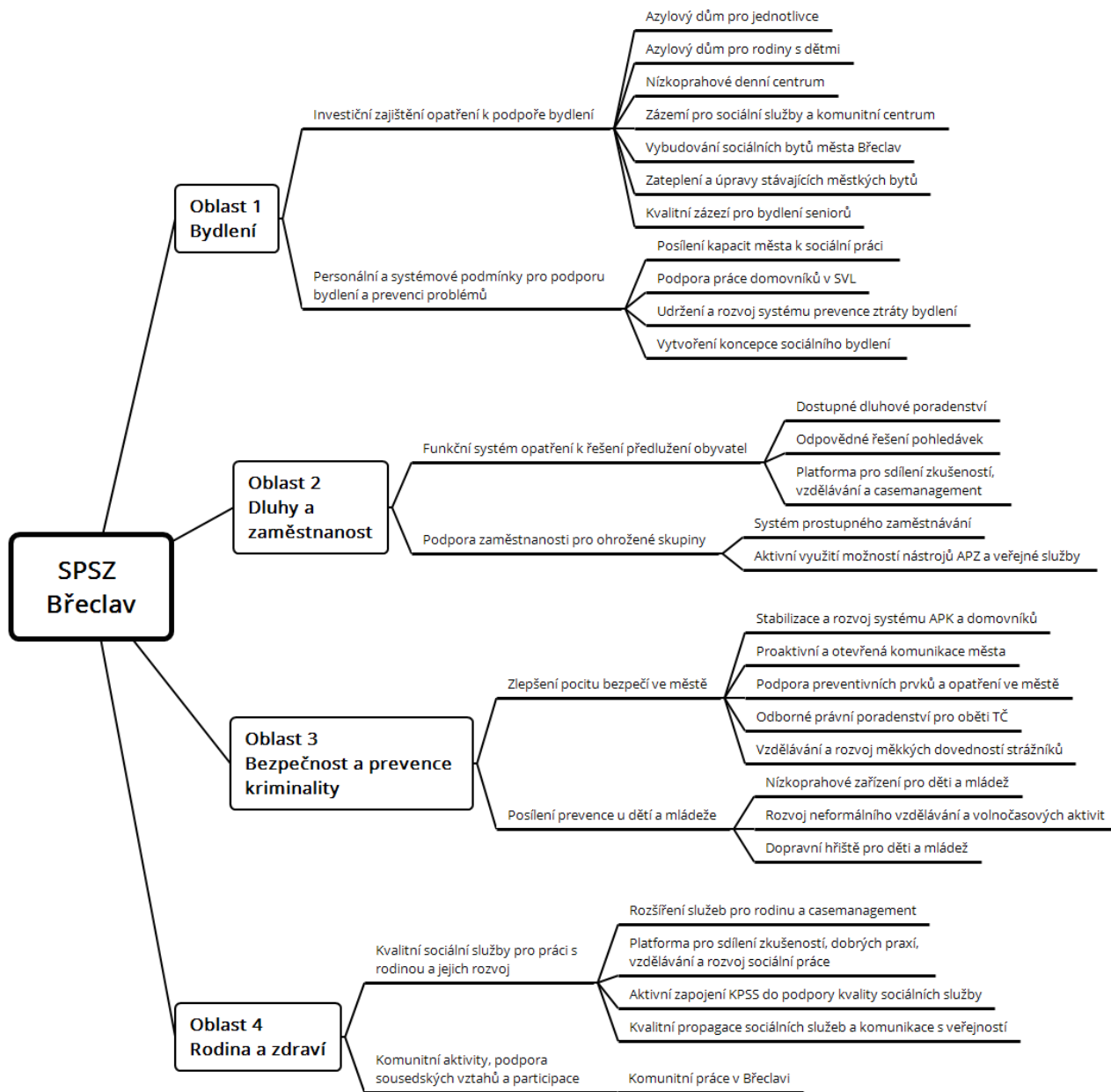
Na tomto místě je proto potřebné vyjádřit poděkování všem členům pracovních skupin, kteří se aktivně zúčastňovali a participovali na tvorbě tohoto strategického plánu. Patří jim naše díky nejenom pro jejich osobní nasazení, ale také za jejich postřehy a konkrétní připomínky při finalizaci textu samotného plánu.

Město Břeclav má obrovský potenciál – a tento potenciál je dán především lidmi, kteří se zajímají o veřejné blaho a neváhají tvrdě pracovat pro to, aby se město Břeclav stávalo dobrým místem pro život.

Protože jakékoliv opatření – byť dobře promyšlené i financované – se vždy opírá o práci konkrétních lidí – často bezejmenných jednotlivců, kteří se rozhodli svůj život zasvětit službě jiným. Děkuje.

Schéma cílů a opatření návrhové části SPSZ Břeclav

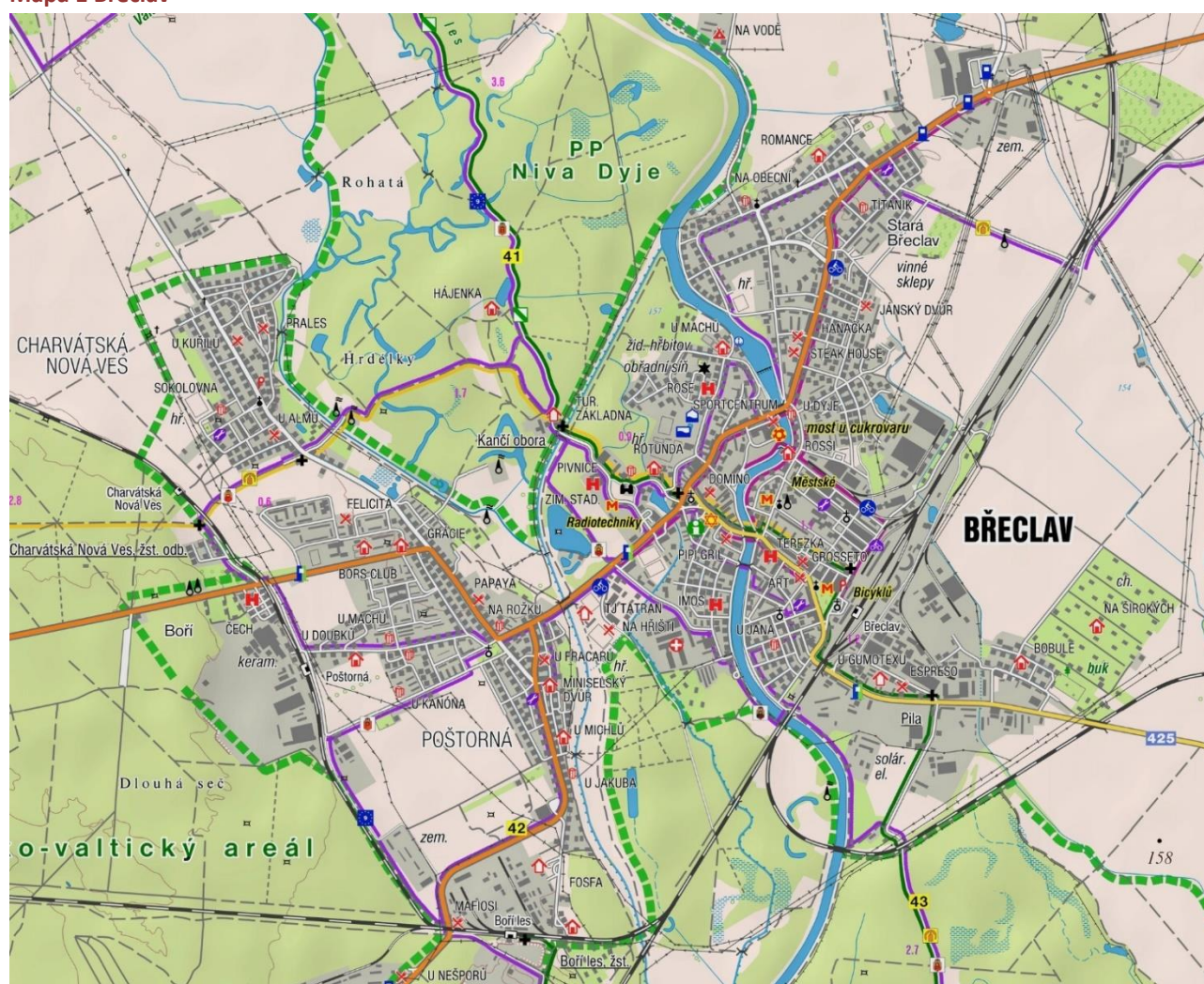

II ANALYTICKÁ ČÁST

2.1 Město Břeclav

Město Břeclav se nachází v Jihomoravském kraji, přibližně 50 km jihovýchodně od krajského města Brna v bezprostřední blízkosti slovenské i rakouské státní hranice. Leží na mezinárodně významném železničním uzlu, který spojuje Brno, Bratislavu, Olomouc a Vídeň a necelé 3 km od dálnice D2 z Brna do Bratislavy. Břeclav je správním centrem ORP, které zahrnuje 18 obcí s celkem 59 854 obyvateli¹, přičemž k 1. lednu 2016 činil počet obyvatel samotného města 24 941 osob². Současná podoba města vznikla spojením čtyř historických částí Břeclav, Stará Břeclav, Poštorná a Charvátská Nová Ves v letech 1920, 1974 a 1976.

Mapa 1 Břeclav

Zdroj: <http://www.cykloserver.cz/cykloatlas/> Mapová data: © freytag & berndt, SHOCart, přispěvatelé OpenStreetMap

¹ Český statistický úřad: Počet obyvatel v ORP k 1. 1. 2016. Břeclav 29. dubna 2016. [Dostupné online](#). [cit. 2016-11-25]

² Český statistický úřad: Počet obyvatel v obcích k 1. 1. 2016. Břeclav 29. dubna 2016. [Dostupné online](#). [cit. 2016-11-25]

Moderní rozvoj města se datuje od roku 1839, kdy bylo započato s výstavbou železniční tzv. *Severní dráha císaře Františka* z Vídně do Krakova s přípojkou v Břeclavi. Následný průmyslový rozkvět dal vzniknout řadě významných hospodářských podniků, které se podepsaly na budoucím industriálním charakteru města a z nichž některé fungují dodnes. Mezi jinými například cukrovar zbudovaný roku 1862 židovským rodem Kuffnerů, místní pivovar, pila nebo cihelna.

Za druhé světové války výrazně klesl počet obyvatel kvůli vysídlení části českého obyvatelstva a všech téměř šesti set místních židů, z nichž valná většina skončila v koncentračních táborech. Břeclav se v letech 1939 – 1945 stala součástí německé říše a konec války a osvobození se tak na městě podepsal rozsáhlými materiálními škodami a následným odsunem německého obyvatelstva. Po válce však průmyslový rozvoj pokračoval a chybějící lidské kapacity doplňovali osadníci přicházející z různých koutů Československa, mezi nimi i slovenští Romové. Jak ukazuje graf 1, již začátkem 70. let 20. století dosáhl počet obyvatel předválečné úrovně a díky masivní bytové výstavbě a další industrializaci se v následujících dvou desetiletích téměř zdvojnásobil. Svého vrcholu dosáhl v roce 2001, nicméně od té doby pozvolna klesá. Přitom příčiny současného odlivu obyvatel jsou stejné jako v jiných obdobně velkých městech. Jedná se o nedostatek atraktivních pracovních příležitostí (pro kvalifikované) a kulturního vyžití, možností studia a v případě Břeclavi rovněž nedostatek volných bytů adekvátních parametrů či pozemků k výstavbě, především pak pro mladé rodiny. Specifickým problémem Břeclavi je také obtížná a dlouhodobě nedořešená dopravní situace, kdy je jediná silniční spojnice mezi Poštornou a zbytkem města dlouhodobě přehlcena nadměrným množstvím automobilové i mezinárodní kamionové dopravy a provoz ve městě blokuje i několikakilometrové kolony. Pro veřejnost je tak v tuto chvíli neutěšená dopravní situace tématem prvořadé důležitosti. Problematika sociálního vyloučení naopak v poslední době veřejným diskurzem příliš nerezonuje, a pokud ano, tak pouze některé její aspekty.

I v současné době je Břeclav důležitým průmyslovým střediskem s řadou pracovních příležitostí pro místní i lidi z širokého okolí. Nejvýznamnějším místním podnikem je závod Gumotex, který zaměstnává přibližně 1400 lidí. Pozadu ale významem nezůstávají ani další, například Fosfa a.s., OTIS a.s., BORS Břeclav a.s., Poštorenské keramické závody, ALCA plast, Moraviapress a.s., Zámecký pivovar Břeclav, Racio a.s. a mnoho jiných. Město je rovněž charakteristické rozvíjejícím se cestovním ruchem, především v souvislosti s nedalekým Lednicko-Valtickým areálem zapsaným od roku 1996 na Seznamu světového kulturního dědictví UNESCO, s tzv. vinařskými stezkami a s dalšími atrakcemi jižní Moravy.

Graf 1 Vývoj počtu obyvatel Břeclavi

Zdroj: Martin Šmoldas

2.2 Sociální vyloučení v Břeclavi

Problematika sociálního vyloučení v Břeclavi nemá jednoznačné prostorové ohraničení a netýká se ani žádné konkrétní etnické skupiny. Jinými slovy, s největšími sociálními problémy v Břeclavi v tuto chvíli nepotýkají obyvatelé nějaké specifické vyloučené lokality, ale vyloučené populace žijící napříč celým městem, přičemž přiznaná romská etnicita³ je v tomto ohledu jen jednou z mnoha dalších okolností. Jak si ukážeme v krátkém historickém souhrnu, doposud tomu při identifikaci problému bývalo jinak, a v minulosti zpracované studie věnující se této problematice se zabývaly převážně romskou minoritou a lokalitami její koncentrace. V posledních letech se však proměnila jak situace v Břeclavi, tak i priority práce se sociálně vyloučenými skupinami a s tím spojené hledisko hodnocení. Do pastí sociálního vyloučení v posledních letech upadá stále více příslušníků majority. Výsledky našeho výzkumu navíc ukazují, že **nejzávažnější sociální problémy se napříč etnickými skupinami týkají lidí ohrožených ztrátou bydlení**, kteří žijí v neustálém provizoriu, jsou nuceni střídat místa pobytu a jejich situace se tak vymyká jasnému prostorovému vymezení. Kromě sociálně vyloučených lokalit nebo lokalit vyloučením ohrožených jsme se proto ve výzkumu primárně zaměřili také na sociálně vyloučené jedince a rodiny žijící i mimo tyto lokality, na mechanismy, které je do tohoto stavu přivedly a bariéry, které brání jejich zpětné integraci.

Pro potřeby plánu jsme proto vytvořili pracovní model, ve kterém jsou populace ohrožené sociálním vyloučením rozdělené do tří základních skupin, které jsou v textu řazeny dle míry závažnosti problému na:

- populace ohrožené ztrátou bydlení,*
- populace ohrožené chudobou a dalšími aspekty sociálního vyloučení a*
- identifikované sociálně vyloučené lokality.*

³ Přiznaná etnicita je taková, kterou člověku připisuje okolí na základě fyziologických znaků, ať už se s ní daný jedinec aktivně ztotožňuje, či nikoliv.

Je přitom logické, že osoby zařazené do různých skupin se mohou částečně prolínat, na což se budeme snažit v jednotlivých podkapitolách textu upozorňovat, aby při výsledném součtu či odhadu nedošlo k příliš velkým odchylkám od skutečnosti.

Historický původ sociálního vyloučení

Charakter sociálního vyloučení je v Břeclavi do značné míry spojen s průmyslovou i vojenskou historií města. Překotný industriální rozvoj, napojení na významné dopravní uzly i strategická (vojenská) poloha města na hranicích se podepsaly na sociální i vzdělanostní struktuře města, identitě místních obyvatel i na množství opuštěných objektů, pro které se v nové době nenašlo využití. Všechny vyjmenované skutečnosti se do dnešních dnů výrazně odrážejí v konkrétních podobách vyloučení.

Sociální vyloučení bylo dlouhodobě spojováno převážně s přítomností romské minority. První romské rodiny⁴ sice žily v Břeclavi ještě před 2. světovou válkou, ale masivnější příchod Romů se datuje až těsně po ní, kdy přicházely v souvislosti s potřebou doosídlování města a nasazení pracovních sil do rozvíjejících se průmyslových podniků. Příchozí rodiny získávaly byty a domy uvolněné po odsunutém obyvatelstvu v různých částech města. „*Domy po Němcích byly v Břeclavi nabídnuty obyvatelům přilehlých vesnic a měst na západním Slovensku. Tak se sem dostaly i čtyři rozsáhlé romské rodiny a tento počet se více než dvacet let neměnil.*“⁵ Další sedm romských rodin přichází až v 70. letech z východního Slovenska a dotváří tak základ doposud poměrně stabilní romské populace. Část místních má v sobě zažitě dělení rodů podle místa původu a mezi Romy vede pomyslná dělicí čára mezi staro a novousedlíky. Z perspektivy stále poměrně krátké historie osídlení českých zemí slovenskými Romy (po druhé světové válce) však lze za starousedlíky považovat prakticky všechny breclavské Romy.

Romské rodiny původně žily rozprostřeny po celém městě. V první vlně osídlení se usazovaly hlavně v Husově a Slovácké ulici, v ulici Na Řádku a na dalších místech v centru. Nověji příchozí pak od 70. let dostávali přiděleny i byty v novější zástavbě na Bratislavské ulici nebo později Na Valtické, část rodin se kvůli masivní bytové výstavbě i několikrát stěhovala. Romské osídlení bytových domů, které později vlastnilo město, například v ulicích Riegrova nebo Sady 28. října, je až pozdějšího data.

Významnější sociální a ekonomické problémy romské menšiny se naplno projevíly v souvislosti s ekonomickou transformací a propouštěním velkých breclavských podniků, které zasáhlo především méně kvalifikované zaměstnance, mezi nimiž byli Romové hojně zastoupeni. K vysoké nezaměstnanosti se od roku 2003 postupně přidávají problémy spojené s privatizací městských bytů, kde například ještě v roce 2008 pobývalo téměř 85 % všech breclavských Romů. Většina z nich však ke koupi bytu do osobního vlastnictví neměla buď dostatek financí anebo městu dlužili na nájemném (a dalších položkách) a na koupi bytu tak neměli nárok. Část domů obývaných Romy byla rovněž prodána do rukou třetích osob i s nájemníky, kteří se následně museli odstěhovat. Mezi lety 2003 – 2016 se proto Romové museli z různých důvodů vystěhovat celkem z 11 rodinných a bytových domů

⁴ Z větve tzv. Moravských Romů, která byla na Moravě usazena již dlouhodobě.

⁵ KAŠPAROVÁ, Irena, Štěpán RIPKA a Kateřina SIDIROPULU JANKŮ. *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice - moravské lokality. Lokalita Břeclav* [online]. Praha: Úřad vlády České republiky, Kancelář Rady vlády České republiky pro záležitosti romské komunity, 2008 [cit. 2017-03-04]. S. 104

a několika dalších bytů ve vlastnictví města. Ti, kteří městu nedlužili žádné peníze, dostali náhradu, většinou v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká nebo po domluvě s novými majiteli objektů i jinde. Ostatní rodiny byly přestěhovány buď do objektu městských bytů čtvrté kategorie v Charvátské Nové Vsi, kterému se přezdívalo „holobyty“ či „kravín“⁶ nebo si našli bydlení jinde. „V letech 2001–2007 sem (do holobytů) bylo postupně přestěhováno asi 20 romských rodin/domácností, které buď neplatily nájemné, nebo byly jiným způsobem „nepřízpůsobivé“⁷.

Nad okolnostmi privatizace městských bytů, a především pak několika domů, které byly prodány společníkům firmy *Renodomus* i s romskými nájemníky, se stále vznáší řada otazníků, nicméně jejich průběh do roku 2009 je detailně zmapován ve studii *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice – Moravské lokality* (na str. 103 – 122), a proto se mu dále nebudeme věnovat. K dalšímu vývoji událostí je potřeba doplnit informace z pozdějších let, kdy kvůli neuspokojivé situaci v tzv. holobytech odcházely některé rodiny do nedalekého penzionu Pohoda, který se proměnil v ubytovnu pro sociálně slabé, profitující z jejich nepříznivé situace. „Ty byty v Charvátské nové vsi to byl jenom takový chlívěk, kde bylo několik plesnivých maštálí... Tam se nedalo normálně žít. Navíc tam všechno jelo na elektriku a bylo to šíleně drahé.“⁸ Když se později nedařilo kapacitu holobytů ani z poloviny naplnit, město nakonec rozhodlo o jejich odprodeji, a do zmíněného penzionu Pohoda se přesunuly zbývající rodiny, které si nemohly zajistit vlastní bydlení. I zde však panovaly minimálně stejně špatné podmínky jako holobytech. „Ta ubytovna se paradoxně jmenovala Pohoda, i když to žádná pohoda vůbec nebyla... a podmínky tam byly opravdu hrozné.“⁹ Penzion Pohoda tak byl rozhodnutím kontrolních orgánů v závěru roku 2012 uzavřen, protože neplnil stavebně – technické a hygienické normy a tamní rodiny se si našly bydlení jinde, nebo se z města odstěhovaly.

V souvislosti s uzavřením obou zmíněných objektů zaznamenali místní azylové domy poptávku asi 4 rodin či jednotlivců po krizovém bydlení (převážně Domov svaté Agáty). Jejich situace se později vyvíjela různě, nicméně některé z dotčených domácností se s problémy potýkají dodnes. Na počtu lidí ohrožených ztrátou bydlení se odrazilo i vystěhování nájemníků z tzv. *Radiovily* na Mánesově ulici, kdy krátkodobé zvýšení počtu zájemců o služby zaznamenalo naopak nízkoprahové denní centrum (dále jen NZDC). **Celkový počet lidí, kteří se v souvislosti s privatizací městských bytů dostali do tíživé životní situace, se zřejmě nikdy nepodaří dohledat, nicméně je jisté, že se jedná o nezanedbatelné číslo a důsledky těchto procesů se projevují do dnešních dní.** Podle některých aktérů však vystěhování a odprodej městských objektů přinesly i nečekaný pozitivní efekt, kdy izolované romské rodiny, rozprostřené různě po městě, více usilují o vlastní pokojnou integraci mezi místní majoritní obyvatelstvo, než v době, kdy žily koncentrovaně ve vybraných bytových domech. To se týká hlavně některých rodin Na Valtické.

⁶ Objektu se přezdívalo kravín, protože skutečně šlo o přestavěný kravín. Viz obrázek 1.

⁷ KAŠPAROVÁ, Irena, Štěpán RIPKA a Kateřina SIDIROPULU JANKŮ. *Dlouhodobý monitoring situace romských komunit v České republice – moravské lokality. Lokalita Břeclav* [online]. Praha: Úřad vlády ČR, 2008 [cit. 2017-02-04]. S. 79.

⁸ Osobní sdělení respondenta OL 1. Vlastní terénní záznamy.

⁹ Osobní sdělení respondenta NO 1. Vlastní terénní záznamy.

Obrázek 3 Budova bývalých bytů čtvrté kategorie, tzv. holobytů v Charvátské Nové Vsi

Zdroj: www.schmidt-reality.cz¹⁰

Privatizace se nezastavila s prodejem holobytů a pokračuje dodnes. Mezi lety 2012 – 2016 se stěhovaly další romské rodiny z bytových či rodinných domů na ulicích Chodské, Svatoplukově, Mánesově, Smetanově Nábřeží či Hřbitovní. Z nich sice 9 domácností dostalo přidělenou bytovou náhradu (převážně v lokalitě Na Zahradách, Riegrova, Krátká), ale dalších minimálně 5 domácností se muselo vystěhovat bez náhrady a skončilo například na sídlišti Na Valtické, v centru města nebo v rodinných domech mimo Břeclav.

V současné době žijí Romové rozprostřeni po celém městě, nejvíce v městské lokalitě Na Zahradách, Riegrova, Krátká anebo v jednotlivých bytech na sídlišti Na Valtické. Část rodin se přesunula do okolních obcí ORP, převážně do Lanžhotu, v menší míře potom do Hrušek, Tvrdonic, Moravské Nové Vsi, Kostic a Moravského Žižkova¹¹. Několik rodin se rovněž přestěhovalo do vzdálenějších měst, převážně do Hodonína, Rohatce či Brna¹² nebo dokonce do zahraničí (Slovensko či Anglie). Minimálně dvě desítky Romů v Břeclavi jsou nyní buď úplně bez přístřeší, nebo pobývají v ubytovnách či azylových domech¹³. Část rodin se také po vystěhování z městských bytů musela přesunout k příbuzným nebo do nějakého nestandardního bydlení. Některé rodiny tak žijí v přeplněných bytech nebo jsou nuceny se stěhovat z místa na místo.

¹⁰ Tato realitní kancelář nyní zprostředkovává prodej objektu s holobyty za 5 000 000 Kč.

¹¹ Situace se však rychle mění a romské rodiny v tuto chvíli již prokazatelně nepobývají v Kosticích, Moravské Nové Vsi a Moravském Žižkově.

¹² Někteří aktéři hovořili i o případu rodiny, která se stěhovala až do severočeského Mostu.

¹³ Přibližně stejný je i počet romských uživatelů služby Nízkoprahového denního centra Břeclav (pro osoby bez přístřeší).

2.3 Sociálně vyloučené lokality

V kontextu Břeclavi neexistuje typická sociálně vyloučená lokalita, jejíž představu si veřejnost obvykle spojuje s vybydlenými objekty bez infrastruktury, kde se koncentrují výhradně nezaměstnaní lidé závislí na sociálních dávkách. Sledované lokality v Břeclavi lépe vystihuje termín *lokality s vyšším podílem sociálně vyloučených osob* nebo také *lokality s vyšším podílem osob ohrožených chudobou*¹⁴. Část obyvatel těchto lokalit totiž znaky sociálního vyloučení nenese, podíl sociálně vyloučených osob je zde ovšem vyšší než v jiných částech města. Zároveň se v rámci výzkumu ukázalo jako účelné pracovat s těmito lokalitami jako s celky, tedy nevydělávat z nich pouze skupinu osob sociálně vyloučených. Důvodů je celá řada:

- 1) Hranice mezi sociálně vyloučenými a sociálně začleněnými obyvateli domů je neostrá. Jedná se spíše o škálu, kde na jedné straně stojí pracující, vzdělanější a nezadlužení nájemníci bytů a na straně druhé pak nezaměstnaní, nekvalifikovaní a zadlužení nájemníci, přičemž značná část obyvatel se nachází někde uprostřed.
- 2) Problémy spojené se sociálním vyloučením se dotýkají všech obyvatel sledovaných lokalit. Dochází ke stigmatizaci všech lidí, kteří tam žijí.
- 3) Popsaná situace generuje četné problémy v oblasti sousedského soužití, přičemž tyto spory jsou srozumitelné pouze v kontextu celého domu jako „organismu“.

Obrázek 4 Lokalita Na Zahradách, Riegrova, Krátká

Zdroj: MěÚ Břeclav

V Břeclavi se nejčastěji jako o sociálně vyloučené lokalitě hovoří o bloku pěti městských a dvou soukromých bytových domů v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká (dále jen Na Zahradách), kde žije **přibližně 260 lidí**. Jak už jsme naznačili, **jedná se však spíše o lokalitu s vyšším podílem osob**

¹⁴ Pro zjednodušení však v textu dále používáme pojmu sociálně vyloučená lokalita – SVL.

ohrožených sociálním vyloučením, kterých je zde maximálně 1/3. Indikátorem pro to je především počet lidí, kteří jsou existenčně závislí na příjmech z dávek v hmotné nouzi. **Ten v listopadu 2016 činil celkem 81 lidí** (21 příjemců). V lokalitě je také zvýšené množství lidí sice pracujících (včetně samoživitelek), nicméně za nízké mzdy a proto žijících na hranici chudoby.

Hlavním důvodem proč se však zabýváme vývojem v této lokalitě je samotný zájem města a množství preventivních opatření, které sem v posledních letech směřovalo. Lokalita se také objevila jako jeden z hlavních bodů přihlášky města ke spolupráci s ASZ. V této části zprávy se proto pokusíme popsat reálný stav v místě a jeho vazbu na realizovaná opatření.

Pro posouzení toho, jestli je lokalita vyloučená nebo není, neexistují žádná přesně měřitelná kritéria a rozhoduje především lokální kontext a srovnání. A při něm se ukazuje, že v rámci Břeclavi se opravdu jedná o místo zvýšené koncentrace některých sociálně problémových jevů. Zatímco zde totiž žije pouhé zhruba **1 % obyvatel města, počet příjemců dávek HN činí asi 6 – 7 % z celkového počtu příjemců ve městě**. Podobně zvýšené hodnoty se projevují u nezaměstnanosti. Ta ve sledovaném období činila za celé město **4,6 %, ale ve zmiňované lokalitě to bylo až 23 %, tedy skoro 5 krát tolik**. Výrazné je také zadlužení zdejších obyvatel vůči městu. Zatímco se dluhy na nájemném podařilo v posledních letech díky sérii opatření stabilizovat, dluhy na odpadech nadále rostou a jsou nyní zdaleka největší položkou. Z tabulky 6 je patrné, že **dluh na odpadech má necelá polovina obyvatel lokality - 44 %**. Za celé město je přitom počet dlužníků jen 9 %.

Tabulka 1 Počet dlužníků a výše dluhu za komunální odpad u domů v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká

Ulice a číslo domu	Z toho počet dlužníků	Výše dluhu
Na Zahradách 1137/20	36	156 134
Na Zahradách 1111/21	17	89 938
Na Zahradách 1133/19	14	23 795
Krátká 1284/8	30	202 270
Riegrova 1010/27	13	55 035
Riegrova 1011/25	0	0
Riegrova 1012/25a	3	30 695

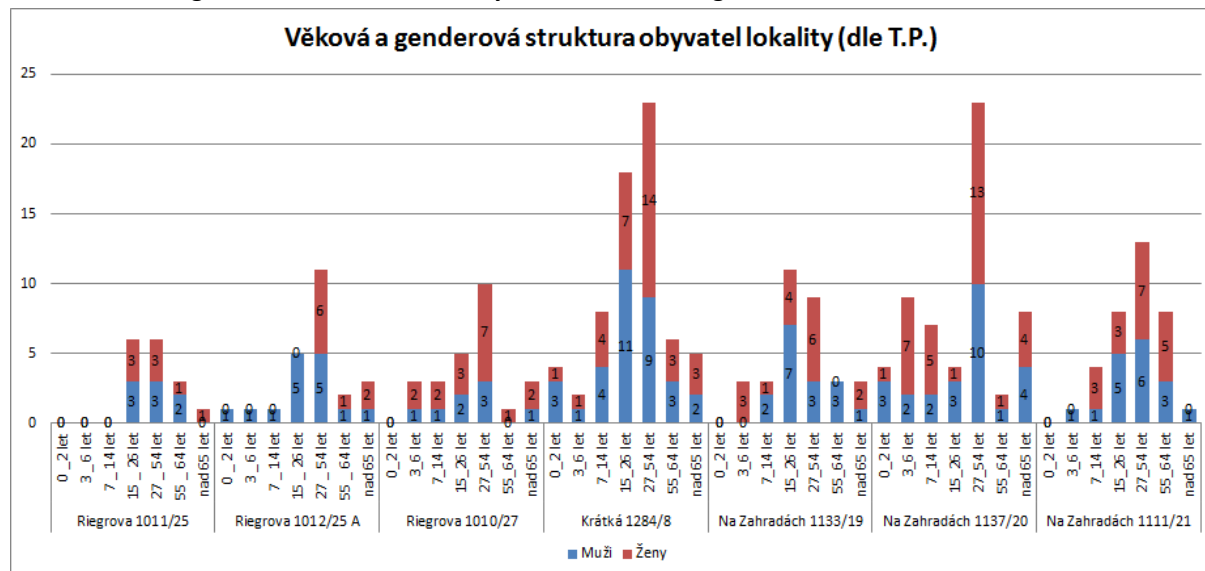
Zdroj: Odbor ekonomický MěÚ Břeclav

Výše dlužné částky za odpady je tedy vysoká – výsledných **555 000 tisíc znamená totiž skoro 7 % z celkových 8 217 000 Kč** za celé město. Oproti tomu je výše dluhu na nájemném podstatně menší. V prosinci 2016 činila u bydlících nájemníků přibližně **190 000 Kč**, tj. 2/3 z celkových 287 000 Kč (což byla celková dlužná částka na nájemném v městských bytech). Nutno však podotknout, že **v lokalitě Na Zahradách se nachází přibližně 2/3 standardních městských bytů, takže dlužná částka tomuto poměru zhruba odpovídá.**

Ze sledovaných indikátorů jsme tedy zjistili, že počet příjemců HN, nezaměstnanost a dluhy na odpadech jsou v lokalitě zhruba 5 – 7 x vyšší než by mělo odpovídat její velikosti a počtu obyvatel, ale tamní dluhy na nájemném jsou přiměřené poměru počtu bytů vzhledem k celému bytovému fondu města.

Graf 2 Věková a genderová struktura lokality Na Zahradách, Riegrova a Krátká

Zdroj: Odbor správních věcí a dopravy MěÚ Břeclav, vlastní zpracování

Z grafu je patrné, že nejvíce obyvatel lokality je v produktivním věku. V kategorii ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 15 – 64 bylo k uvedenému datu téměř 70 % obyvatel, v seniorském věku asi 10 % a zbytek (asi 20 %) připadal na děti a mládež do 15. let¹⁵. **Pokud bychom se však zaměřili na specificky rizikovou skupinu teenagerů ve věku 15 – 26, ti tvoří v lokalitě až 23 %.**

V porovnání se stárnoucí populací Břeclavi je zde nepatrně nižší věkový průměr. Ten vytváří hlavně některé více - početné romské rodiny s větším množstvím malých dětí. Celkově v lokalitě bydlí asi 17 – 19 romských domácností, ve kterých žije přibližně 90 lidí a z toho je asi 40 dětí. To je výrazně méně, než je odhadováno řadou oslovených aktérů, i méně, než se objevuje v některých oficiálních dokumentech města (viz např. „V dotčené lokalitě Romové tvoří převládající většinu obyvatel.“¹⁶). „Optický“ dojem o převládající většině zřejmě vytváří častější návštěvy dalších romských rodin z okolí, které se spolu s místními, hlavně v letních měsících, sdružují na volně přístupném dvoře. Obyvatelé z majority také tráví výrazně méně času ve společných prostorech.

Počet romských domácností v lokalitě však dlouhodobě narůstá, a to hlavně kvůli nastavení bytové politiky města. Bytové domy Na Zahradách totiž tvoří poslední souvislý blok městských bytových

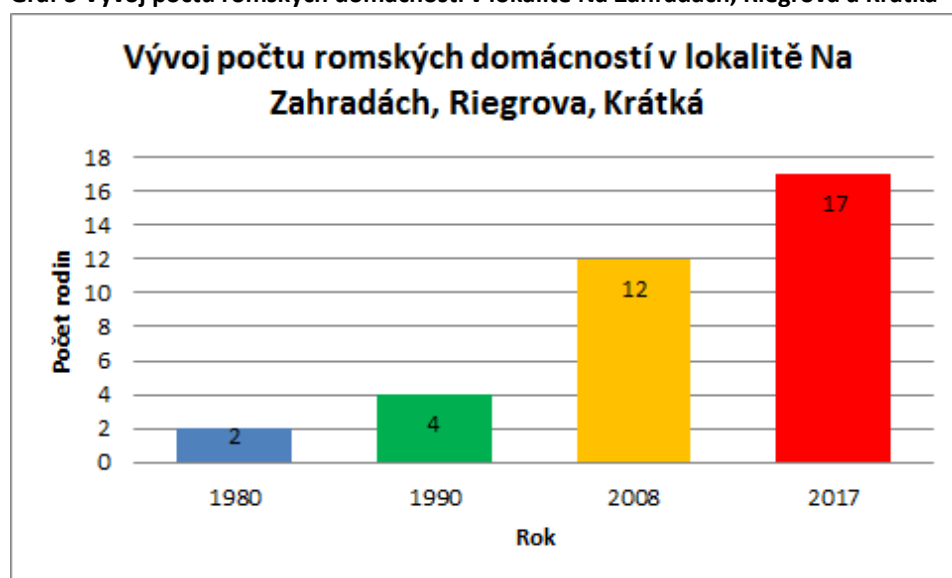
¹⁵ V listopadu 2016 bylo v lokalitě 32 dětí do 15 let, které žili v rodinách příjemců HN. Ve věkové skupině do 15 - 26 let to bylo 5 osob.

¹⁶ *Koncepce prevence kriminality města Břeclav za léta 2015 – 2018* [online]. Město Břeclav, 2014 [cit. 2017-02-05]. S. 17

domů, které navíc obec do budoucna neplánuje odprodat. Již od počátku privatizace tak romští nájemníci, kteří si nemohli dovolit odkoupit byty v privatizovaných domech a zároveň nebyli dlužníky, končili právě zde, což zcela změnilo charakter místa. Za minulého vedení města se sice dodržovalo neformální ustanovení přezdívané „rodinu za rodinu“, tedy že se za každou romskou rodinu se do lokality nastěhuje také jedna rodina z majority, nicméně později se od opatření upustilo a přistěhované romské rodiny opět převládly. **V letech 2013–2016 se tak kupříkladu do lokality přistěhovalo dalších 8 romských rodin** (domácností) z privatizovaných městských bytů (a asi 4 rodiny „majoritní“ populace), přičemž pouze jedna další rodina získala přidělenou náhradu v městském bytě mimo lokalitu. Další masivnější příliv romských rodin do lokality ale už nelze očekávat, protože ve zbývajícím bytovém fondu města bydlí jen další 3. Vývoj počtu romských rodin v lokalitě Na Zahradách přibližuje graf 3.

Graf 3 Vývoj počtu romských domácností v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká

Zdroj: Různé zdroje/vlastní zpracování¹⁷

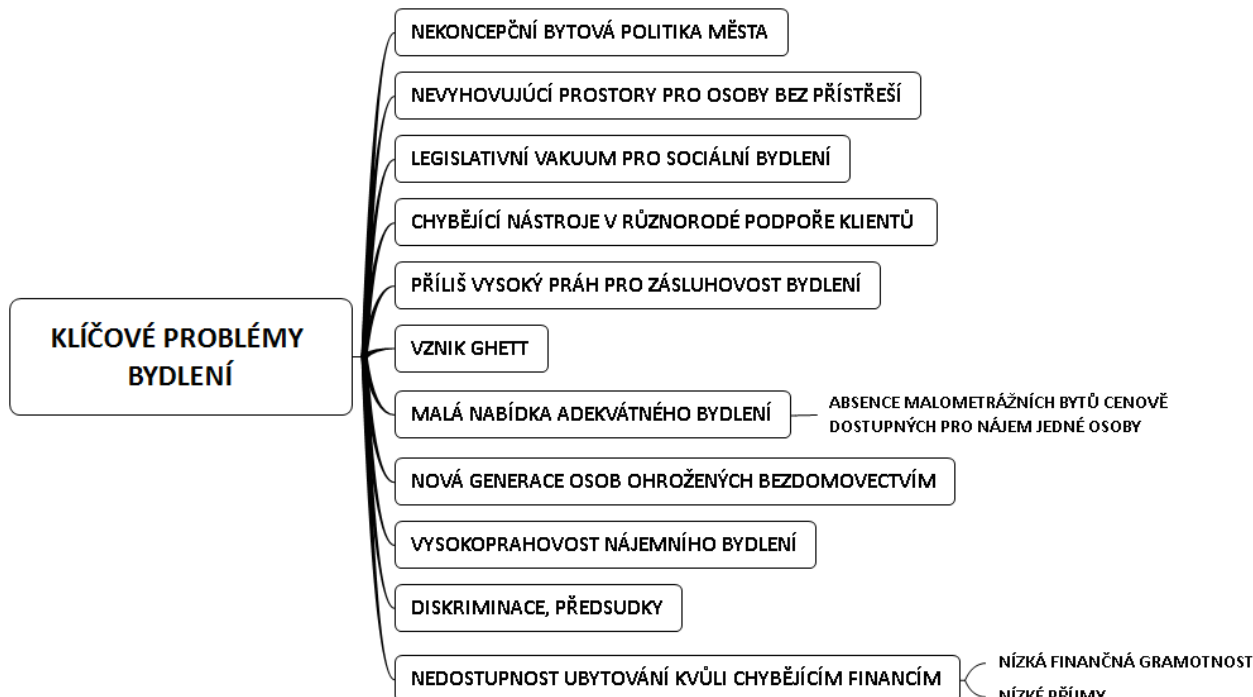
Přestože jsme doposud sledovali vybrané indikátory vyloučení v lokalitě jako celku, je potřeba podotknout, že do bloku pěti městských bytových domů jsou vklíněny dva domy soukromé, kde je situace odlišná. **Především na adrese Riegrova 25 není evidovaný žádný příjemce HN ani žádný dlužník na odpadech.** Obyvatelé domu jsou především vlastníci bytových jednotek v rámci SVBJ, které zde vzniklo v rámci privatizace. Ve vchodu Riegrova 25 A, je situace již o něco horší, protože se zde nájemníci častěji střídají a v minulosti zde už bydlely i rodiny vystěhované ze sousedních městských bytů (ale za podstatně větší nájem). Příjemců HN je zde sice o něco méně, ale dluh na odpadech je přibližně stejný, ne-li větší jak v městských domech. I ve zmíněných soukromých domech je nainstalován rozsáhlý kamerový systém.

¹⁷ Zdroje pro tyto údaje byly rozhovory s obyvateli lokality, pracovníky MěÚ a informace ze *Strategie integrace romské populace v Brně* z roku 2008. Jedná se však pouze o kvalifikované odhady, nikoliv o absolutně přesná zjištění.

2.3 Bydlení

Obrázek 5 Bydlení - klíčové problémy

Zdroj: pracovní skupina Bydlení

Nedostatečné kapacity bydlení

Stávající kapacita obou břeclavských azylových domů (*Azylový dům pro muže a ženy, U Sýpek 3 – Břeclav 3* a *Domov svaté Agáty – Azylový dům pro matky s dětmi v nouzi – v obou případech je provozovatelem Oblastní charita Břeclav*) je nedostačující. Dostupná síť ubytoven je pro jejich kapacitu, stálou obsazenost především sezonními dělníky a pro jejich ryze komerční charakter a s tím související i ceny noclehů nevyhovující alternativou pro sledovanou cílovou skupinu osob bez přístřeší. Někdejší nouzové byty čtvrté kategorie (*veřejnosti nazývané „holobyty“ – zřízené na samotném konci Charvatské Nové Vsi z bývalých prostor někdejšího jednotného zemědělského družstva*) byly zrušeny, noclehárna coby pobytová sociální služba, navrhovaná v prvním břeclavském komunitním plánu, zřízena nebyla, ubytování v někdejší ubytovně „penzion Pohoda“, kde byly soustředěny mnohé sociálně slabší rodiny, bylo coby dysfunkční podnikatelský záměr ukončeno v roce 2012.

Nárůst počtu osob bez přístřeší

Dle předchozích pozorování ze strany Městské policie Břeclav postupně narůstá počet osob bez přístřeší. Na přelomu kalendářního roku 2016 a 2017 se fenoménu bezdomovectví v Břeclavi a v některých spádových obcích obce s rozšířenou působností důsledně věnoval výzkumník ASZ Martin Šmoldas. Následující shrnutí se opírá především o jeho monitoring a výstupy, které získával ve spolupráci s personálem Městské policie Břeclav, se sociálním kurátorem odboru sociálních věcí a

školy Městského úřadu Břeclav, od personálu břeclavského kontaktního pracoviště Úřadu práce České republiky a z jiných zdrojů, především však terénním průzkumem s využití poznatků jak ze strany personálu Nízkoprahového denního centra Břeclav při Oblastní charitě Břeclav, který s touto cílovou skupinou pracuje, tak i přímo od osob bez přístřeší.

Do pasti sociálního vyloučení v posledních letech upadá stále více příslušníků majority. Výsledky našeho výzkumu navíc ukazují, že **nejzávažnější sociální problémy se napříč etnickými skupinami týkají lidí ohrožených ztrátou bydlení**, kteří žijí v neustálém provizoriu, jsou nuceni střídat místa pobytu a jejich situace se tak vymyká jasnému prostorovému vymezení. Kromě sociálně vyloučených lokalit nebo lokalit vyloučením ohrožených jsme se proto ve výzkumu primárně zaměřili také na sociálně vyloučené jedince a rodiny žijící i mimo tyto lokality, na mechanismy, které je do tohoto stavu přivedly a bariéry, které brání jejich zpětné integraci.

Problematika bezdomovectví je v Břeclavi již delší dobu skloňována v souvislosti s množstvím opuštěných objektů, které lidem bezpřístřeší slouží jako dočasné obydlí, tedy v souvislosti s tzv. squaty. Nejznámějším z nich je nepochybně tzv. *Vránův*, neboli *Zámecký mlýn* (dále jen *Mlýn*). Ruina je již více jak 20 let útočištěm lidí bez domova. Kromě Mlýna se ve městě (a okolí) nachází řada dalších prázdných objektů – bývalá restaurace *Miami*, tzv. *Stará školka*, objekt bývalých kasáren tzv. *Rota*, dále opuštěné bunkry, vagóny, nádražní budovy a další.

Za rok 2016 a začátek roku 2017 (v rámci ORP Břeclav) přímo na ulici nebo jinde v důsledku kombinace dlouhodobého pobytu v nevyhovujících podmínkách a destruktivního životního stylu **zemřelo přibližně 15 bezdomovců.**

Populace ohrožené ztrátou bydlení

S nejzávažnějšími sociálními problémy se v Břeclavi potýkají jednotlivci ohrožení bezdomovectvím či ztrátou bydlení. Pro ty z nich, kteří jsou nuceni část roku trávit venku nebo v neadekvátních podmínkách, to představuje **bezprostřední ohrožení zdraví nebo dokonce života**. Pro zbytek občanů města zase **snížování pocitu bezpečí** kvůli nekontrolovatelnému pohybu a přebývání určitého počtu osob venku nebo v opuštěných objektech. Mezi těmito dvěma póly potom existuje skupina lidí, kteří žijí v dlouhodobé nejistotě ohledně budoucnosti jejich bydlení.

Z uvedených důvodů jsme danou problematiku v této analýze, a potažmo i v partnerství ASZ s městem Břeclav stanovili jako prioritní¹⁸, a dále v textu operujeme s třemi různými hledisky, jak s ní pracovat. Tato hlediska přitom zahrnují jak příčiny daného stavu, tak i bariéry bránící návratu do běžného stavu:

¹⁸ Se stejným záměrem do spolupráce vstupovalo i město Břeclav.

Hledisko cílových skupin, zahrnující jak výčet osob nacházejících se v různém stadiu ohrožení dle typologie *Ethos*, tak i souhrn ohrožených cílových skupin včetně naznačení příčina průvodních jevů problematického stavu.

Hledisko místních bytových a ubytovacích kapacit, pojmenování nejzávažnějších problémů na lokální úrovni a rozbor místního bytového fondu se specifickým zaměřením na bytový fond města. Detailnímu zkoumání bytových kapacit se věnujeme rovněž v kapitole *Bydlení*.

Hledisko systémové, představující hlavní bariéry státní sociální či bytové politiky pro návrat ohrožených osob zpět do běžného standardu bydlení.

Cílové skupiny dle typologie *Ethos*

Při stanovování výčtu populací i jednotlivců ohrožených v Břeclavi ztrátou bydlení, se opíráme o evropskou typologii ETHOS, používanou i v České republice. Ta vychází z principu, že pojetí domova lze chápat ve třech oblastech, jejichž absence může vést k bezdomovectví. „*Mít domov může být chápáno jako: mít přiměřené bydlení, které může osoba a její rodina výlučně užívat (fyzická oblast); mít prostor pro vlastní soukromí s možností sociálních vztahů (sociální oblast); mít právní důvod k užívání (právní oblast).*“

Z toho vyplývají čtyři formy vyloučení z bydlení: **bez střechy, bez bytu, nejisté bydlení, nevyhovující bydlení** – všechny tyto situace ukazují na absenci bydlení.¹⁹ Možná překvapivě tedy osoby ohrožené ztrátou bydlení chápeme v širším slova smyslu jako bezdomovce či osoby vyloučené z bydlení, přestože v obecně sdíleném pojetí jsou obvykle jako bezdomovci označováni jen lidé přespávající na ulici či v opuštěných objektech. V souladu s uvedenou typologií rozumíme bezdomovectví jako určité škále problémů těch osob, jejichž bytová nejistota se může v každé chvíli projevit dalším propadem a někteří z nich se nakonec mohou ocitnout v kategorii „*bez střechy*“, tedy v nejhorším, akutním stadiu bezdomovectví.

Ve všech níže uvedených kategoriích se jedná o odhady spodní hranice počtu těchto lidí. Vzhledem k velikosti, tranzitní poloze a dopravnímu napojení Břeclavi předpokládáme, že ve městě ve všech uváděných kategoriích ohrožený ztrátou bydlení může figurovat až o několik desítek procent více lidí, než je uvedený nejnižší odhad.

Kromě níže uváděných údajů může jako jiné vodítko pro počet lidí ohrožených ztrátou bydlení posloužit také celkový počet lidí s trvalým pobytem na ohlašovně MěU Břeclav, který v lednu 2017 činil **1494 osob, z toho 234 mladších 18. let**.

Ostatní odhadované údaje se vztahují převážně k situaci v prosinci 2016. ,

¹⁹ETHOS – Evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení v prostředí ČR. Dostupné z: <http://www.feantsa.org>.

Kategorie Bez střechy

Do této kategorie osob v Břeclavi řadíme všechny, jejichž momentální situace se nejvíce přibližuje obvyklému chápání bezdomovectví, tedy osoby bez vlastního bydlení či přístřeší. Abychom však výběr co nejvíce upřesnili, tak do této kategorie řadíme následující: **osoby žijící venku, ve veřejných prostorech nebo v objektech ke kterým nemají (standardní) právní vztah**. To zahrnuje veškeré venkovní přístřešky, stany, staré bunkry, opuštěné objekty, vagony, nádražní čekárny, parky, zahradní chatky, prázdné garáže, ale i byty příbuzných, kamarádů nebo různých „dobrodinců“, u kterých mohou dotyční jedinci dočasně přespávat.

Specifickou podkategorii, kterou jsme nazvali **bez střechy II – latentní, tvoří potom jedinci dočasně pobývající v různých institucích** (ve vězení, v nemocnici nebo různých léčebnách), kteří se po návratu z instituce nemají kam vrátit a s velkou pravděpodobností skončí opět na ulici. Část lidí zde uvedených se rovněž v Břeclavi prokazatelně vyskytuje, ale není přesně známo kde.

Obrázek 6 Přístřešek v lese u Břeclavi

Zdroj: Martin Šmoldas

Odhady počtu osob v jednotlivých kategoriích jsou následující:

Bez střechy I - 48 – 57 osob

Lidé spadající do této kategorie se často potýkají se závislostmi. Kromě nejčastěji rozšířeného alkoholu jsou to také ostatní návykové látky (cca 15–25 %). Významným průvodním jevem pobytu „na ulici“ jsou rovněž duševní choroby²⁰ (zahraniční výzkumy uvádí, že min. 20–25 %. Dle pražského výzkumu příznaky afektivní poruchy lze najít vysokou míru potíží u 23% a příznaky psychotické poruchy u 8,6%. Dalších cca 33% bylo vyhodnoceno, že má možný problém v oblasti duševního zdraví). Dalším významným faktorem je recidiva (cca 20–25 %).

Časté jsou kombinace několika z uvedených problémových faktorů.

²⁰ Na duševní poruchy těchto lidí bylo poukazováno pracovníky MěÚ nebo některých neziskových organizací. Bohužel nebylo v možnostech tohoto výzkumu přesněji specifikovat, o jaké duševní poruchy se jedná či jaká je případná diagnóza. Často i z toho důvodu, že se jednalo o onemocnění dlouhodobě neřešená.

Řada lidí na ulici se potýká rovněž s vážnými zdravotními komplikacemi, ať už byly hlavním faktorem ztráty bydlení nebo naopak pobytem na ulici započaly. Každopádně pobyt v extrémních podmínkách tyto komplikace často výrazně zhoršuje a v mnoha případech má pro dotyčné fatální důsledky.

Z hlediska genderové a etnické struktury je v této kategorii zastoupeno zhruba 25 % žen a zhruba 15 % Romů.

Část z těchto osob odmítá využívat služby azylového domu, a to i v měsících, kdy není naplněna jeho kapacita. Obvykle je to odůvodňováno přísným ubytovacím řádem, skladbou ostatních ubytovaných i vzdáleností od centra města. Na snížení zájmu o služby azylového domu se pravděpodobně podílí i neuspokojivý stavebně – technický stav objektu a s tím spojený nižší komfort bydlení.

Bez střechy II – 30 – 35 osob

Lidé zařazení do této kategorie, pobývali v prosinci 2016 v některé z následujících institucí: Vězení (55 – 65%), nemocnice (zhruba 15 %) a léčebny (zhruba 15 %). Přibližně 15 % z nich se pravděpodobně potýkalo s nějakou formou duševní nemoci. Maximálně 10 % z nich byly ženy.

Dle pracovníků odboru sociálního MěÚ se například v roce 2016 ocitlo přibližně 60 % jejich klientů propuštěných z vězení na ulici, tedy v kategorii *bez střechy*. Z ulice pak často zase brzy putují do vězení a ocitají se tak v začarovaném kruhu.

Po ukončení pobytu (propuštění) z instituce je obvykle jedinou možností bydlení Azylový dům, pokud je jeho kapacita naplněna, tak, zbývá jen pobyt „na ulici“. Osoby opouštějící uvedená zařízení mají často problém přizpůsobit se v Azylovém domě ubytovacímu řádu, protože byli doposud nuceni dodržovat striktní podmínky a přísný režim v jiné instituci. Samotná kapacita zařízení tedy nemusí být v tomto případě klíčovým problémem. Jak jsme již uvedli na předchozí stránce, na snížení zájmu o služby azylového domu se pravděpodobně podílí i neuspokojivý stavebně – technický stav objektu a s tím spojený nižší komfort bydlení.

Pracovníci nemocnic a léčeben se neustále potýkají s problémem, kam pacienty, kteří jsou jinak bez domova umístit po skončení jejich hospitalizace. Sociální lůžka v nemocnici Břeclav, která by tento problém částečně sanovala, byla v roce 2007 zrušena.

Do obou uvedených kategorií jsme zatím nezapočítávali osoby, pobývající v ostatních obcích ORP Břeclav, protože se zde nepodařilo situaci dostatečně komplexně zmapovat. Přehled jsme získali pouze na některých místech. Nicméně předpokládáme, že **celkový počet může být několikanásobně vyšší**. Například Dělení problematiky bezdomovectví zvláště pro město Břeclav a zvláště pro zbývající obce by přitom bylo iluzorní. Břeclav je spádová obec, kam se budou lidé v bytové tísní vždy obracet na sociální odbor²¹ MěÚ, úřad práce, poskytovatele sociálních služeb nebo se prostě přesunou do města, protože pobyt v anonymním prostředí je pro ně jednodušší než na vesnici.

²¹ Ostatní obce ORP nemají žádné sociální odbory ani pracovníky a jejich kompetence pro řešení problematiky jsou tak značně omezené. Z velké části závisí na přístupu té které konkrétní obce. Někde například disponují obecními nebo sociálními byty (či pozemky) a pomáhají situaci zmírňovat i kontaktem se pracovníky obecních úřadů, jinde však nemají o počtu ohrožených osob ani přehled nebo se o problematiku prostě nezajímají. U místních starousedlíků, kteří se dostanou

Celkově jsme za město Břeclav do obou kategorií Bez střechy napočítali 78 – 92 lidí. Dalších 20 bychom pak našli v okolních obcích ORP.

Obrázek 7 Ruiny restauračního komplexu Miami

Zdroj: Martin Šmoldas

Kategorie Bez bytu

Do této kategorie řadíme osoby bydlící v některé z následujících forem substandardního bydlení: **ubytovny či azylové domy**. V případě ubytoven pak do této kategorie řadíme především příjemce dávek hmotné nouze (konkrétně **doplatku na bydlení**), nikoliv dočasné zaměstnance ani gastarbeitry, protože posledně jmenovaných skupin se ohrožení bezdomovectvím obvykle přímo netýká²².

V Břeclavi se nacházejí 2 azylové domy, jejichž zřizovatelem je Oblastní Charita Břeclav: **Azylový dům Břeclav**, který má při naplnění kapacity 30 míst pro muže i ženy a **Domov svaté Agáty Břeclav** pro matky i otce s dětmi s kapacitou 40 míst, z nichž přibližně 2/3 jsou určené pro děti a dospívající. Mimo azylové domy do kategorie bez bytu počítáme také obyvatele ubytoven, kteří se potýkají s hmotnou nouzí. Podle našich informací bydleli v listopadu 2016 obyvatelé města nebo ORP Břeclav v HN v celkem 11 ubytovnách, z nichž se ale pouze 3 nacházely v samotné Břeclavi a další 3 potom v okolních obcích v rámci ORP (ostatní se nacházely například v Hodoníně, Brně, Olomouci atd.). **Reálně tak v listopadu 2016 využívaly v Břeclavi osoby v hmotné nouzi pouze 12 míst na ubytovnách v samotném městě a dalších maximálně 4 - 8 ve dvou dalších obcích ORP.** Podle informací některých sociálních pracovníků se počet jejich klientů v bytové nouzi, kteří by měli možnost bydlet na ubytovnách, průběžně snižuje a majitelé ubytoven už nechtějí přijímat další.

do bytové tísně, však často funguje solidarita sousedů či příbuzných, kteří jim poskytují nejnutnější zázemí a je tak o ně v základu postaráno, aniž by kdy kontaktovali jakoukoliv sociální službu či pracovníka.

²² V některých případech je však možné, že lidé, kteří přišli na ubytovnu kvůli bytové nouzi, si později našli práci a nejsou již tedy příjemci dávek hmotné nouze. Pravděpodobný počet takových lidí je zahrnut v rozpětí naší odchylky při součtu lidí v dané kategorii.

Odhady počtu osob v této kategorii jsou následující:

Bez bytu 79–89 lidí²³

Z velké části se jedná o lidi, kteří se potýkají s podobnými problémy jako osoby v kategorii bez střechy, ale jejich situace se díky dočasnému bydlení podařilo na určitou dobu stabilizovat. I díky této stabilizaci se některým z nich daří pracovat a postupně směřovat ke zlepšování svého životního standardu.

Výjimku tvoří klienti Domova svaté Agáty, kde se většinou jedná o samoživitelky, které se sem musely uchýlit se svou rodinou a příčiny a průvodní jevy jejich situace jsou odlišné. U této skupiny jsou rovněž omezené možnosti pracovat, protože péče o dítě omezuje flexibilitu při výkonu zaměstnání.

Zhruba 45 % osob v kategorii *bez bytu* jsou ženy (nebo dívky), 30 – 35 % jsou děti a dospívající (to souvisí převážně s tím, že je do kategorie zahrnut i Domov svaté Agáty).

V rámci součtu je **potřeba zmínit ještě minimálně dalších 10 občanů některé z obcí ORP**, kteří pobývají na ubytovnách ve vzdálenějších městech, převážně pak v Brně.

Klienti azylových domů

Specifikou skupinou v rámci kategorie *bez bytu* jsou někteří klienti a klientky azylových domů, hlavně ti, kteří se objevují opakovaně a průběžně pobývají v podobných zařízeních v rámci celého kraje (případně i na ubytovnách), nebo i v rámci celé ČR. Vzhledem k nedostatku dalších ubytovacích možností u nich někdy vzniká závislost na službě a postupně ztrácejí schopnost orientace na trhu s nájemním bydlením. Především matky samoživitelky a početné rodiny jsou na volném trhu s bydlením značně limitováni vysokými vstupními kaucemi či předsudky pronajímatelů. Navíc kvůli nedostupné nebo špatně dostupné péči o děti – která částečně vychází i z nutnosti neustále migrovat – mají takto ohrožení rodiče další problém se sháněním zaměstnání a materiálním zajištění rodiny. Odhady počtu takto migrujících osob se nám nepodařilo stanovit, protože často překračují hranice obce, ORP, i kraje a místní příslušnost postupně ztrácí na důležitosti.

Pro ilustraci uvádíme tabulky 3 - 5 a mapa 3 s vybranými statistickými údaji Domova svaté Agáty za léta 2015 a 2016.

Tabulka 2 Celkový počet klientů Domova svaté Agáty Břeclav za rok 2015

Rozdělení	Počet klientů
Ženy	33
Muži	1
Děti	64
Celkem	98

Zdroj: Oblastní Charita Břeclav/vlastní zpracování

²³ Vysoké rozpětí čísel je způsobeno nejistotou, jestli daná osoba je v Břeclavi dlouhodobě usazena, nebo se po skončení pobytu v ubytovně přesune do obce kde má trvalý pobyt.

Tabulka 3 Členění uživatelů služby Domova svaté Agáty podle trvalého bydliště

ORP	Ostatní	Počet dospělých uživatelů	Procentuálně vypočítaná délka pobytu (dospělé osoby)
Břeclav ²⁴		20,6 % (cca 9 % přímo z Břeclavi)	22 %
Mikulov		14,7 %	17 %
Hustopeče		14,7 %	15 %
	JMK	41,2 %	37 %
	Ostatní	8,5 %	9 %

Zdroj: Oblastní Charita Břeclav/vlastní zpracování

V rámci šetření v terénu a komparace zjištění s uvedenými statistickými údaji se ukázalo, že Domov svaté Agáty se nepotýká s nedostatkem míst z hlediska kapacity pro místní rodiny a jeho služby využívají převážně osoby z jiných obcí, než je Břeclav nebo ORP Břeclav. I když se tedy využití kapacity (tzv. obloženost) za poslední rok a půl mírně zvýšilo, samotná kapacita je stále dostatečná. Problémem je spíše struktura lůžek s nedostatkem míst pro více početné rodiny a absence následných podpůrných opatření.

Kategorie Nejisté a nevyhovující bydlení

Do této skupiny řadíme rodiny a jednotlivce nacházející v situaci nejistého nebo nevyhovujícího bydlení, ať už nájemního nebo podnájemního, kteří žijí rozprostřeni v bytech po celém městě a jejich situace je obtížně zjištělná i měřitelná. Může se totiž týkat nájemníků městských bytů i bytů v soukromém vlastnictví, stejně tak nájemníků i podnájemníků, případně i dalších skupin lidí.

Nejisté bydlení představuje například ohrožení domácnosti dluhy (ať už vůči pronajímateli nebo riziko exekuce na vlastní nemovitost), opakované krátkodobé smlouvy nebo obecně absence smlouvy k užívání bytu. Nejisté je však také bydlení v objektech, které nejsou k bydlení zkolaudovány a mnoho dalších potenciálních hrozeb. Kromě vlastních nájemníků se do problémů mohou dostat také majitelé bytů, což však může mít pro nájemníky stejně závažné důsledky. Specificky zranitelnou skupinou lidí jsou v tomto případě romské rodiny, které se na trhu s byty potýkají s předsudky.

Za nevyhovující bydlení obvykle považujeme přeplněné byty nebo byty bez dostatečného technického zázemí, například bez teplé vody, byty málo vytápěné nebo bez elektrické energie.

U většiny uvedených osob a domácností však lze do budoucna počítat s určitým pohybem či dokonce propadem, ke kterému je bude nutit jejich zhoršená bytová situace. **Část z této skupiny lidí má z minulosti rovněž neuhrazené pohledávky vůči městu, což je vyřazuje z možnosti požádat o městský byt.**

²⁴ Ze samotného města Břeclav pobývají v Azylovém domě přibližně 3 rodiny (cca 9 lidí) za rok.

Odhady počtu osob v této kategorii jsou následující:

Nevyhovující nebo nejisté bydlení: 140 - 150 lidí (minimálně 30 nebo více domácností)

Přibližně třetina těchto lidí se do problémů s bydlením dostala v průběhu privatizace městského bytového fondu. Část z nich nějakou dobu migrovala, než se opět vrátili do Břeclavi či okolních obcí. Ve skupině jsou zahrnuti lidé s psychickými problémy, a to i v situaci, kdy jsou vlastníky domu. Často jsou totiž zatíženi exekucemi nebo nejsou schopni zvládat základní technickou a hygienickou obsluhu domu a jejich bydlení se tak stává nevyhovujícím.

Počet dětí a mladistvých, kteří se nacházejí v této situaci se svými rodiči je asi 70–80.

K této skupině Břeclavských obyvatel opět zařazujeme vybrané obyvatele obcí ORP, o kterých víme, že se potýkají s obdobnými problémy. Jedná se přibližně o **15 lidí**.

Vzhledem k uvedeným příčinám situace i odhadovanému počtu osob, lze také postupně očekávat zvyšování poptávky po substandardních formách bydlení²⁵, protože dostupné místní kapacity jsou buď nevhodné, nebo plné. I v průběhu výzkumu se ukázalo, že některé nestandardní bytové kapacity v Břeclavi již existují a začínají se naplňovat zájemci, kteří nemají k dispozici lepší možnosti.

Riziko tzv. „obchodu s chudobou“ je tak v Břeclavi latentně přítomno.

Riziko ztráty bydlení u lidí s duševním onemocněním²⁶

Kromě jiných, patří mezi specifické (nízkopříjmové) cílové skupiny významně ohrožené ztrátou bydlení také lidé se závažným a dlouhodobým duševním onemocněním. Projevy duševního onemocnění často vedou ke ztrátě sociálních dovedností a tím pádem i kompetencí k samostatnému bydlení. Příčinou snížení standardu bydlení, případně i jeho ztráty, je zhoršený zdravotní stav, který může zapříčinit omezení schopností základní údržby bytu (např. zanášení bytu odpadky), může vést ke konfliktům se sousedy, k výpadkům placení nájmu, zadlužení a v konečném důsledku i k úplné ztrátě standardního bydlení. V případech dlouhodobé hospitalizace se zase nemá člověk s duševní nemocí obvykle kam vrátit (viz kategorie Bez střechy II), ztrácí sociální kompetence a schopnosti péče o sebe a potřebuje při návratu do běžného prostředí podporu spojenou s finančním hospodařením, péčí o sebe a domácnost, podporu při zapojení do využívání běžných služeb, nákupů atp.

Naše nejnižší odhady počtu osob s duševním onemocněním ohrožených bezdomovectvím se v kategorii *Bez střechy I* pohybují okolo 15 % osob a toto procentuální zastoupení můžeme použít také u ostatních kategorií Ethos. Docházíme tak následujícím závěrům: Bez střechy I cca 7–9 lidí, Bez střechy II cca 4-5 lidí, Bez bytu cca 12–14 lidí a Nejisté nebo nevyhovující bydlení asi 21–23 lidí.

Celkově tak v Břeclavi najdeme mezi bezdomovci a lidmi ohroženými ztrátou bydlení zhruba 44–52 lidí (z celkového počtu 297 – 331 ze všech výše uvedených kategorií Ethos) s duševním onemocněním. Jedná se však pouze o spodní hranici odhadů.

²⁵ V tomto případě máme na mysli nějakou formu bydlení, určenou především pro sociálně slabší nebo lidi v bytové nouzi.

²⁶ Tato podkapitola částečně vychází z připravované práce „Analýza situace lidí se závažným duševním onemocněním na Břeclavsku“ Mgr. Jiří Šupa, Ph.D (část z aktuální verze ze dne 17.4.2017)

Systémové hledisko

Na Břeclavsku jsou nedostatečné možnosti krizového bydlení. Kromě *Azylového domu Břeclav* a *Domova svaté Agáty Břeclav*, zřizovaných Oblastní Charitou, se už v regionu žádné další nenacházejí. Jejich kapacita je sice po většinu roku dostatečná, ale jsou poměrně úzce profilované a zaměření jejich služby ne vždy pokrývá poptávku cílových skupin. V případě Azylového domu je také limitující jeho stavebně – technický stav.

Další možností jsou komerční ubytovny, nicméně ty breclavské v poslední době odmítají přijímat další sociálně slabé klienty. **Ve městě pak zcela chybí noclehárna.**

Problémy narůstají hlavně v zimních měsících a jejich kritickou eskalaci zmirňují hlavně vězeňská či zdravotnická zařízení, která částečně suplují kapacity pobytových sociálních služeb, čímž však přebírají i jejich finanční náklady²⁷. A tak zatímco finanční zátěž pro daňového poplatníka je stejná nebo dokonce vyšší, čas strávený dotyčnými jedinci v takovém zařízení nijak nerozvíjí jejich kompetence k samostatnému bydlení a soběstačnosti, a rozhodně tak není náhradou plnohodnotné sociální služby. V minulosti tento problém v breclavské nemocnici pokrývala tzv. sociální lůžka, která ale byla v roce 2007 zrušena.

Vstup do standardního nájemního bydlení (na komerčním trhu) je v Břeclavi vysokoprahový. To znamená, že začít normálně bydlet není pro nízkopříjmové skupiny jednoduché, a často to vyžaduje jednorázovou investici ve výši až několika desítek tisíc korun na kauci nebo první tři nájmy, a to i pro lidi, kteří jsou jinak příjemci dávek. **Z hlediska systému sociální podpory státu je paradoxně nejjednodušší umístit lidi v bytové nouzi do některé ze substandardních forem bydlení, například do ubytovny či azylového domu²⁸**, která obvykle nevyžaduje tak vysoké vstupní kauci a částku ubytovaného lze proplácet formou doplatku na bydlení každý měsíc (podobně i u podnájemních smluv). První částku ubytovaného lze navíc téměř okamžitě zafinancovat z dávky zvané *Mimořádná okamžitá pomoc*, a to ještě předtím, než se dokončí administrace průběžného vyplácení doplatku na bydlení.

Město Břeclav v tuto chvíli není zřizovatelem žádné formy krizového bydlení a nevlastní ani žádné sociální byty. Svého bytového fondu se dlouhodobě zbavuje. Sociálně slabší obyvatelé mohou získat de-facto byty pouze v domovním bloku v ulicích Na Zahradách, Riegrova a Krátká, ale jejich koncentrace v této lokalitě zakládá budoucí problémy.

²⁷ Například průměrné denní náklady na jednoho člověka ve vězení činí asi 889 Kč. Viz např. <https://m.zpravy.tiscali.cz/cesky-vezen-sen-zamestnavatelu-a-nocni-mura-pro-statni-pokladnu-274249>

Stavebně technický stav domů

Lokalita Na Zahradách není prostorově vyloučena. Bytové domy se nachází v bezprostřední blízkosti centra města a jsou přirozeně začleněny do okolní zástavby. Místním lidem je dostupná veškerá infrastruktura i služby. Ve srovnání s okolními domy není problematičnost lokality znát ani na stavebně technickém stavu budov, ačkoliv domy neprošly celkovou rekonstrukcí a proběhly na nich pouze dílčí úpravy, například výměna oken nebo zateplení některých obvodových zdí. Vyloučení je spíše symbolického charakteru a projevuje se například již zmíněným snížením ceny nemovitostí v okolí nebo nezájmem střední třídy o bydlení.

Technický stav budov a vybavení bytů je nájemníky kritizováno jako zastaralé a málo udržované. Poukazováno je hlavně na vytápění bytů starými kamny WAV a energetické ztráty způsobené špatnou tepelnou izolací, které výrazně zvyšuje náklady na bydlení v bytech obývaných z velké části sociálně slabšími nájemníky.

Obrázek 8 Umístění lokality v okolní zástavbě

Zdroj: MěÚ Břeclav

Obrázek 9 Sídliště Na Valtické

Zdroj: www.breclavsky-denik.cz

Za vyloučenou lokalitu je někdy označován také komplex bytových domů sídliště Na Valtické. Toto původně hlavně metaforické označení, odkazující kromě socioekonomických ukazatelů spíše na částečnou prostorovou izolaci, dostalo konkrétnější podobu nejpozději v roce 2008, kdy byl zpracován rozsáhlý materiál *Integrovaného plánu rozvoje města Břeclavi – Zóna Valtická* (dále jen IPRM), kde se o sídlišti hovoří v souvislosti se zvýšeným výskytem problematických jevů.²⁹

Výše popsané problematické aspekty v roce 2008 v podstatě odpovídají i dnešnímu stavu, ačkoliv jejich přesnému změření a porovnání zabraňuje nedostatek dat od KoP ÚP Břeclav a odlišná metodika pro výpočet nezaměstnanosti do roku 2012 a nyní³⁰. Na sídlišti Na Valtické žije nyní **3423 osob (tedy asi 14 % obyvatel města) ve zhruba 1440 domácnostech**. Dle našich odhadů je zde **asi 40 – 50 domácností příjemců dávek hmotné nouze**, z nich přibližně **30 % je domácností romských** (příjemců HN). Míra nezaměstnanosti je **zhruba 5,5 %**³¹, tedy asi maximálně o procento vyšší než ve zbytku Břeclavi. Procentuální podíl sociálně znevýhodněných osob na celkové populaci sídliště tedy sice není příliš vysoký, ale celkový počet těchto lidí je zde patrně asi nejvyšší ve městě.

Kromě jiných příčin to souvisí hlavně s vývojem cen místních bytů na trhu s nemovitostmi, které byly vždy levnější a dostupnější než ve zbytku Břeclavi.³² Podle řady místních aktérů však tento stav

²⁹*Integrovaný plán rozvoje města Břeclav - zóna Valtická* [online]. Břeclav: DHV; MěÚ Břeclav [cit. 2017-02-14]. S. 22 – 23.

³⁰„Na základě dohody s Českým statistickým úřadem Ministerstvo práce a sociálních věcí počínaje lednem 2013 přechází na nový ukazatel registrované nezaměstnanosti v ČR s názvem **Podíl nezaměstnaných osob**, který vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 – 64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. Tento ukazatel nahrazuje doposud zveřejňovanou míru registrované nezaměstnanosti, která poměřuje všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám.“ Zdroj: Portál MPSV (https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky)

³¹ Údaje za listopad 2016

³²*Integrovaný plán rozvoje města Břeclavi – zóna Valtická* [online]. Břeclav: DHV; MěÚ Břeclav [cit. 2017-02-14]. S. 23.

přetrvává již několik desetiletí, protože sídliště má již od svého vzniku řadu problematických predispozic. Krom zmíněné izolace a špatné dopravní dostupnosti, se jedná také nevyhovující stavebně technický stav bytových domů a špatné prostorové dispozice samotných bytů. Přestože v rámci IPRM proběhla regenerace veřejných prostor a technického zázemí sídliště, opravy a kultivace jednotlivých domů a bytů jsou v režii jejich vlastníků a město na ně nemá nejmenší vliv. Stejně je to i s dostupností komerčních služeb, jejichž nabídka je *Na Valtické* omezená.

S těmito i s dalšími socioekonomickými faktory souvisí postupná přeměna struktury obyvatel sídliště. Část střední třídy, se totiž postupně přesouvá do nových domů v centru nebo na předměstí Břeclavi a byty na sídlišti dále pronajímá. Podobný je vývoj u družstevních bytů, jejichž podílníci, kteří tu nebydlí, mají někdy podnájemníky³³. Postupná přeměna struktury obyvatel není nijak masivní a děje se velmi pozvolna, zřejmě i kvůli nedostatečnému počtu nových bytů a domů v rámci celé Břeclavi. Přesto se však projevuje příchodem sociálně slabšího obyvatelstva, které si pronajímá uvolněné byty (často jediné, které se jim v Břeclavi podaří sehnat³⁴), což v kombinaci s výše uvedenými faktory ještě snižuje tržní atraktivitu lokality a vede k dalšímu úbytku střední třídy, která zde jinak dosud většinou převládá³⁵. Příchod sociálně slabších obyvatel je spojený také s průběhem privatizace městských bytů a prodejem objektu s byty čtvrté kategorie (holobyty) v Charvátské Nové Vsi. Několik vystěhovaných domácností, včetně více – početných domácností, totiž skončilo právě v bytech na sídlišti³⁶. Na Valtické nedochází ke kupčení s byty ani k obchodu s chudobou a proměna skladby nájemníků je dána shodou okolností a strukturálními příčinami. Vzhledem k výše nastíněným proměnám však nelze v budoucnu naznačené rizikové jevy do budoucna úplně vyloučit.

Za specifickou skupinu sociálně vyloučených lokalit můžeme v Břeclavi považovat i bezdomovecké squaty, ve kterých podle našich zjištění přebývá v Břeclavi asi **22 – 25 lidí**. Dle našich zjištění squaty „pohlcují“ řadu lidí v bytové nouzi a fungují tak jako svého druhu alternativa nedostatečných kapacit krizového bydlení. Bydlení na squatech je však krajně nejisté a nebezpečné a spoléhat se na něj jako na řešení situace by bylo iluzorní.

³³ Družstevní byty lze nabízet jen k podnájmu, což nové obyvatele vystavuje větší nejistotě ztráty bydlení.

³⁴ Oslovené (hlavně romské) rodiny na Valtické obvykle spojoval fakt, že se k pronájmu či podnájmu dostali skrze osobní známost, kde někdy hrálo roli i nevyžadování vstupní kauce ze strany majitele.

³⁵ S tímto faktem zřejmě souvisí výhodnost pronájmu bytů před jejich odprodejem a tedy i fakt, že většina bytů na sídlišti dosud zůstává v rukou původních majitelů. Jinou příčinou může být také převedení či pronájem bytů blízkým příbuzným.

³⁶ V jednom z bytů 3 + 1 Na Valtické, se tísni více než 20 lidí.

Obrázek 10 Vránů mlýn

Zdroj: <http://tatan.rajce.idnes.cz/Breclav>

Bytová problematika na místní úrovni

Domovní a bytový fond ve městě – Podle SLDB 2011³⁷ se Břeclavi nacházelo **9721 trvale obydlených bytů**, z toho 3639 v rodinných domech a 5979 v domech bytových. Přesto, že se jedná o údaj starý už šest let, aktuální stav se od něj příliš neliší, protože například **v letech 2011 – 2015 se v Břeclavi dostavělo jen 122 nových bytů**. Výstavba je tak ve srovnání s poptávkou poměrně nízká a bytový fond se příliš nezvětšuje. Pokud se staví, tak hlavně rodinné domy.

Ze zmíněného sčítání také vyplývá, že se ve městě **v roce 2011 nacházelo celkem 949 trvale neobydlených bytů v 416 trvale neobydlených domech** (z toho však část sloužila k rekreaci).

Převládajícími typy bydlení jsou nyní v Břeclavi vlastnictví rodinného domu (**3082 bytů**) nebo vlastnictví bytu v rámci SVBJ či nově vzniklého družstva v bytovém domě (**2547 bytů**). Město ani stát však nikdy nebyli v Břeclavi držitelem většiny bytů. Majoritním vlastníkem je již od 80. let *Stavební bytové družstvo Dyje*, které v současné době vykonává správu u přibližně 5000 bytů, které jsou buď přímo ve vlastnictví družstva, nebo lidí, kteří si byty od družstva odkoupili (2496 bytů), nebo u SVBJ a družstev, které vznikli odprodejem městských bytů a nyní platí družstvu Dyje za komerční správu. Vlastnictví celých bytových domů firmami či fyzickými osobami není v Břeclavi příliš rozšířené.

³⁷Český statistický úřad. *Vše o území: Břeclav - obec/město (okres Břeclav)* [online]. In.: [cit. 2017-02-10]. Dostupné z: <http://vdb.czso.cz/sldbvo/>

Realitní trh

V Břeclavi se nové byty průběžně staví, nicméně poptávka mnohonásobně převyšuje nabídku. Vznikají tak hlavně rodinné domy nebo sporadicky menší bytovky. Největšími developerskými projekty v nedávné době byla výstavba *Bytového komplexu EURO* s 87 byty, *multifunkčního bytového domu Slovan I* na ulici U Nemocnice, *bytového domu za kasárnami* na ulici Kpt. Jaroše (30 bytů), bytové domy postavené městem na ulici Kpt. Jaroše (76 bytů) nebo Karla Hynka Máchy (62 bytů). Poslední skutečně masivní výstavba bytů však v Břeclavi probíhala od konce 70. do poloviny 80 let, kdy se vybudovalo sídliště na Valtické s 1441 byty.

Městský bytový fond

Privatizace městského bytového fondu – stejně jako v případě jiných obcí v tehdejší Československu byly i v Břeclavi po roce 1991, dle *zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí*, postupně převedeny státní byty do vlastnictví města. V roce 1992 se jednalo přibližně o 1600 bytových jednotek. Celkový počet bytů v Břeclavi byl přitom ve stejném roce 9184, takže město bylo zpočátku významným, téměř pětiovým vlastníkem všech bytových jednotek v obci. Předchozími vlastníky bytů, které se následně převedly na město, bylo OPBH, různé státní instituce nebo státní podniky (například FOSFA, Poštorenské keramické závody a. j.).

Ve srovnání s ostatními regiony, započalo vedení města s masivní privatizací a převáděním bytů do osobního vlastnictví poměrně pozdě, až v roce 2007 (do té doby byly privatizovány jen některé vybrané objekty a byty), kdy vlastnilo ještě 1254 bytů.

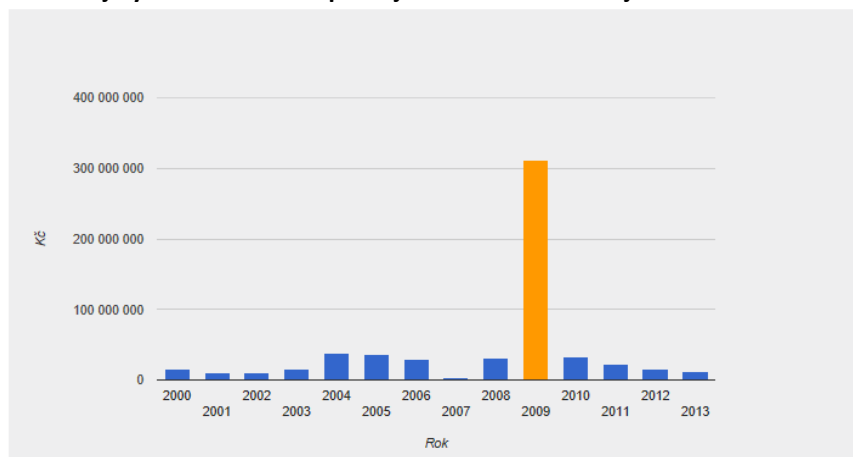
V rámci privatizace se nájemníkům se převáděly převážně celé bytové domy, a to hlavně do vlastnictví *společenstev vlastníků bytových jednotek* (dále SVBJ) nebo *bytových družstev*, které za tímto účelem nájemníci vytvořili. Prodej domů se řídil *Metodikou prodeje bytových domů města Břeclav*³⁸, kde byla vytvořena tzv. *prodejní bonita bytových domů*, stanovující priority při prodeji bytového fondu.

Celkem proběhly 2 vlny privatizace bytového fondu a následně vlna třetí, která pokračuje i v současnosti. Většina bytů, cca 900 se prodalo během vlny v letech 2007 – 2010, z toho zdaleka nejvíce bytů na přelomu let 2008 – 2009. (viz graf 2). V dalších vlnách probíhal hlavně doplňkový prodej méně lukrativních bytových domů nebo bytů, které se z nějakého jiného důvodu neprodaly ve vlně první.

³⁸ Zdroj: <http://breclav.eu/file/20101/>

Graf 4 Příjmy města Břeclav z prodeje dlouhodobého majetku v letech 2000 - 2013

Zdroj: www.klikacirozpocet.cz

Kromě odprodeje město v menší míře realizovalo bytovou výstavbu. Za přispění dotačních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení a Ministerstva pro místní rozvoj, se rekonstruovaly jak celé bytové domy, tak i nástavby na již existující domy. Celkem tak od roku 1997 vzniklo nejméně 240 bytových jednotek. Část z nich však byla postavena s výrazným finančním podílem nájemníků a město bylo v tomto případě pouze spolupodílníkem a nikoliv úplným vlastníkem bytů (jednalo se asi o 62 bytů). Přes uvedenou výstavbu město v minulosti výrazně více prodávalo, než stavělo.

Celkem vzato od začátku privatizace obec převedla či rozprodala do rukou soukromých vlastníků téměř 90 % svého původního bytového fondu (do tohoto čísla nejsou zahrnuty byty vystavěné po roce 1991 ani zbourané bytové domy). Současných 322 bytů v obecním vlastnictví znamená zhruba 20 % z původně asi 1600 bytů vlastněných městem Břeclav, ale pouze asi 3 % ze všech bytů ve městě.

Byty ve vlastnictví města, lze rozčlenit do následujících kategorií:

- 1) **Standardní byty** pro běžný nájem, neboli tzv. **trvale nájemní byty** (133).
- 2) **Služební byty** (2)
- 3) **Byty zvláštního určení**, kam spadají byty v režimu DPS a bezbariérové byty (81 + 3)
- 4) **Byty se smlouvou o smlouvě budoucí** (vybudované s pomocí dotace od státu), které budou převedeny na nájemníky po skončení lhůty vymezené podmínkami dotace (102)

Strukturu a počet městských bytů přibližují následovní tabulky. V tabulkách není zahrnuto 81 bytů v DPS na ulici *Seniorů*.

Tabulka 4 Přehled standardních, bezbariérových a služebních bytů ve vlastnictví města Břeclav

Adresa	Počet bytů	Poznámka
Bratislavská 2238/4	4	
Dělnická 802/4	1	Byt v rámci SVBJ
Fučíkova 305/86	1	Rodinný dům
Hřbitovní 3347/1	1	Služební byt (Hasiči). Rodinný dům
Chodská 1371/2	4	Správa UZSVM. Město pronajímá
J. Černého 505/14	1	Rodinný dům
Kpt. Jaroše 1424	3	Bezbariérové byty
Krátká 1284/8	24	
Lanžhotská 449/11	4	
Riegrova 1012/27	13	
Na Pěšině 3168/18	7	
Národních odboje 1217/17	2	Správa UZSVM. Město pronajímá
Národních hrdinů 2010/18	6	Dům je prázdný
Národních hrdinů 311/20	6	
Národních hrdinů 300/47	13	
Na Zahradách 1133/19	13	
Na Zahradách 1137/20	16	
Na Zahradách 1111/21	15	
Pohansko 206	1	Služební byt (Správa záměčku)
Sady 28. Října 588/2	4	
Veslařská 2851/3	1	Rodinný dům

Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování

Tabulka 5 Byty se smlouvou o smlouvě budoucí (o odprodeji stávajícím nájemníkům)

Adresa	Počet bytů
Kpt. Jaroše 1424	66
Kpt. Jaroše 1425	10
Nádražní 967/85	6
Nádražní 971/93	6
Okružní 1114/4	6
Okružní 999/5	6
Sady 28. Října 588/2	2

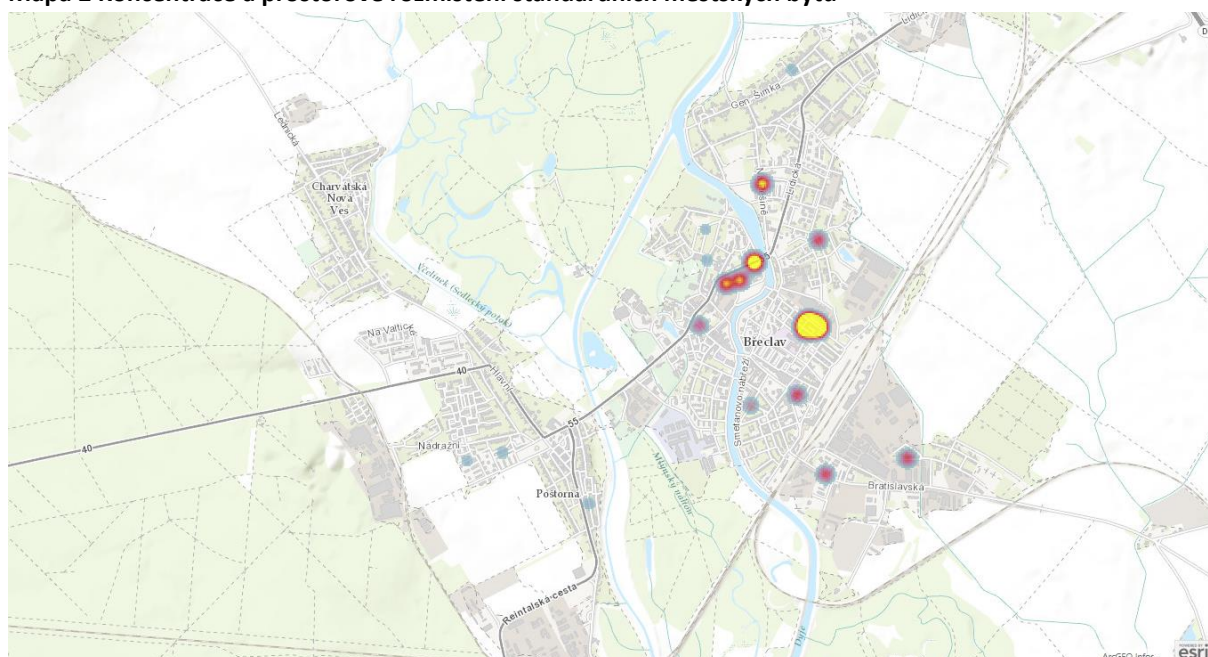
Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování

Většina bytů se smlouvou o smlouvě budoucí, postavených v letech 1997 – 2004, bude po vypršení dvacetileté lhůty, vymezené podmínkami dotace *Ministerstva pro místní rozvoj* (dále jen MMR) nebo *Státního fondu rozvoje bydlení* (dále jen SFRB), nájemníkům převedena (odprodána) do osobního vlastnictví. Nájemníci již mají za tímto účelem na jednotlivých adresách založená bytová družstva, protože se s tímto převodem počítalo už v době výstavby bytů.

Na adresách Nádražní 85 a 93 a Okružní 4 a 5 je město podílníkem SVBJ v rámci celého bytového domu. Celkem bude převedeno 20 bytů (půdních vestaveb) v roce 2017 a 76 bytů v roce 2024³⁹. Kromě 81 bytů DPS tak městu zůstává 133 standardních bytů, 2 byty služební a 3 bezbariérové. Jejich prostorové rozmístění zachycuje následovná mapa.

Mapa 2 Koncentrace a prostorové rozmístění standardních městských bytů

Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování

Ze standardních bytů je většina (81) koncentrována v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká. Tyto byty také jako jedny z mála neplánuje město v blízké budoucnosti odprodat. Specifickou podkategorií standardních bytů, kterými město právně nedisponuje a nemůže je tedy prodat, jsou 2 nemovitosti (s 6 byty), které jsou v držení *Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových* (dále jen UZSVM) a město Břeclav v nich vykonává tzv. *národní správu*, dokud nebude nalezen právoplatný restituent nebo jeho příbuzní. Zbýlých 40 bytů se město chystá odprodat. V roce 2017 se to přitom dotkne asi 13 – 20 (standardních) bytů.

³⁹ Město je rovněž 40 % spolupodílníkem v Družství Byt 2000, které disponuje 58 byty na ulici Karla Hynka Máchy. Městský podíl bude na družstvo převeden v roce 2021.

Jeden bytový dům se šesti byty je v tuto chvíli prázdný a jeho budoucí využití je nejasné. Nachází se v areálu cukrovaru, kde město plánuje za přispění investorů vybudovat podnikatelskou zónu, nicméně konkrétní podrobnosti nejsou v tuto chvíli známé a není tak zřejmé, jestli dům zůstane stát anebo ustoupí potřebě stavby nových objektů.

Bytová politika a správa bytového fondu

V současné době neexistuje žádná koncepční bytová politika města a není ani vypracovaný žádný závazný dokument či plán pro bytovou politiku budoucí. Nakládání s bytovým fondem tak bylo doposud určováno vybranými rozhodnutími rady či zastupitelstva města, které stanovily, které byty budou odprodány, a které si město ve vlastnictví ponechá. Směřování bytové politiky je také částečně naznačeno v dokumentu *Metodika prodeje bytových domů z bytového fondu města Břeclav* („Město preferuje poskytování regulovaného nájemního bydlení sociálně potřebným. Naopak vyšší standard bydlení by neměl být předmětem individuální podpory z veřejných prostředků. Nedílnou součástí bytové politiky města je také požadavek na efektivní správu a údržbu bytového fondu.“⁴⁰) Z uvedených řádků vyplývá, že si město ponechá pouze nejnutnější množství bytů pro sociální účely (případně služební) anebo byty jinak neprodejně.

Tabulka 6 Byty, které si město plánuje ponechat

Adresa	Počet bytů	Poznámka
Hřbitovní 3347/1	1	Rodinný dům. Služební byt (Hasiči)
Chodská 1371/2	4	Správa UZSVM. Město pronajímá
Kpt. Jaroše 1424	3	Bezbariérové byty
Krátká 1284/8	24	
Riegrova 1012/27	13	
Národních odboje 1217/17	2	Správa UZSVM. Město pronajímá
Na Zahradách 1133/19	13	
Na Zahradách 1137/20	16	
Na Zahradách 1111/21	15	
Pohansko 206	1	Služební byt
Seniorů 3169/1	81	Byty v penzionu s pečovatelskou službou - DPS

Zdroj: Odbor majetkový MěÚ/Vlastní zpracování

⁴⁰ Metodika prodeje bytových domů z bytového fondu města Břeclav. Článek 1.

Přidělování městských bytů a výše nájemného

Ročně se uvolňuje asi 6 – 10 městských bytů, které však musí obvykle projít dílčí rekonstrukcí, než se přidělí dalšímu nájemníkovi. Zájemci o městské bydlení jsou evidováni v seznamu uchazečů, který je každým rokem aktualizován a v době výzkumu se v něm nacházelo asi **125 lidí**. Nejedná se však o pořadník (zrušený v roce 2012), nýbrž pouze o seznam evidovaných uchazečů, kteří následně mohou reagovat na jednotlivé nabídky bytů. Při žádosti se posuzuje několik kritérií, která jsou u jednotlivých uchazečů bodově ohodnocena (dosavadní rodinné a bytové poměry, počet dětí, zdravotní stav, místo trvalého pobytu a finanční příjem). Upřednostňována jsou hlavně sociální a zdravotní kritéria a místo předchozího bydliště.

Žádosti jsou posuzovány majetkovou komisí města Břeclav, kterou tvoří 6 nominantů politických stran. Komise se schází přibližně 1 x za dva měsíce, nebo dle potřeby a posuzuje žádosti a dokumentaci připravenou majetkovým odborem, který zároveň komisi navrhuje své stanovisko. Komise následně předává své stanovisko radě města, která má konečné slovo při přidělování bytů.

Postup a pravidla pro přidělování bytů, včetně bodového hodnocení uchazečů v *Příloze 6*, jsou z větší části sepsány v dokumentu *Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí ve vlastnictví města*, ve druhé části, článku 2 *Nájem bytů*⁴¹.

Městské byty jsou pronajímány na dobu určitou jednoho roku s možností prodloužení až na dobu neurčitou.⁴² U většiny městských bytů jsou v současnosti uzavřeny smlouvy na dobu neurčitou.

V ojedinělých případech, hlavně u dlužníků, jsou byty pronajímány také na dobu kratší. Obvykle se tak děje poté, kdy nájemník dluží na nájmu, vyprší mu nájemní smlouva, ale město ho i tak nechá v bytě bydlet dále. (např. bez nájemní smlouvy, dle tzv. odvozeného užívacího práva, které platilo v předchozím občanském zákoníku). Nová smlouva s ním je uzavřena až poté, kdy zaplatí jistinu dluhu. V takových případech jsou nové smlouvy obvykle uzavírány na 2 – 3 měsíce a teprve později na standardní 1 rok.

Výše nájemného je v městských bytech rozdělena do dvou kategorií. V bytech zvláštního určení, mezi které patří byty v DPS a bezbariérové byty, je nájemné 16,42 Kč za m². Stejně nájemné platí také v tzv. *bytech vybudovaných za specifických podmínek* na ul. Kpt. Jaroše a Karla Hynka Máchy. V ostatních, standardních a služebních bytech je potom jeho smluvní výše stanovena na 56 Kč za m² (v souladu se zákonem č. 107/2006) a tuto částku město nezvyšovalo od roku 2010. **Podle vyjádření pracovníků odboru majetkového města výnosy z takto stanoveného nájemného postačují na pokrytí nákladů elementární údržby a dílčích oprav bytového fondu a nepoužívají se pro financování jiných aktivit města. Nicméně dle názoru některých nájemníků, například v lokalitě Na Zahradách, Riegrova a Krátká je technický stav těchto bytů neuspokojivý a znatelně zvyšuje celkové náklady na bydlení a bytový fond je dle nich podinvestovaný.**

⁴¹ <http://breclav.eu/obcan-a-sprava/pravidla-najmu-vypujcky-a-zrizovani-vecnych-bremen-u>

⁴² *Pravidla nájmu, výpůjčky a zřizování věcných břemen u nemovitých věcí ve vlastnictví města*, ve druhé části, článku 2 *Nájem bytů*. S. 4.

Plánovaná opatření v oblasti sociálního bydlení

Město dlouhodobě uvažuje o využití bývalé policejní ubytovny na ulici *U Splavu* pro účely sociálního bydlení. Ve hře je přestavba domu na sociální ubytovnu nebo několik malometrážních bytů. V současné době je však budova stále ve vlastnictví Ministerstva vnitra a jednání o převedení na obec probíhají už třetím rokem.

Na úrovni města se o zřízení krizového či sociálního bydlení uvažuje minimálně již 10 let. Různé podoby návrhů se objevují v některých strategických dokumentech a jednotlivé neziskové organizace se snaží myšlenku podporovat a občas do diskuze vstupovat s pozitivními impulzy, nicméně zatím bezúspěšně. Kromě SPSZ za minulého působení Agentury se více či méně konkrétní modely sociálního bydlení naposledy objevují v návrhové části *Strategického plánu rozvoje města Břeclavi*. Kromě **dlouhodobě plánované rekonstrukce či nového vybudování Azylového domu**, která se objevuje na straně 17, je zde jako prioritní opatření zmiňována také **rekonstrukce bývalé policejní ubytovny**, obojí s dokončením v roce 2017. Na dalších stranách SPRM nalezneme sekci nazvanou *zásobník projektů*⁴³, kde je na straně 20 jako ideový záměr pro léta 2016 – 2020 uváděno například také (bez větších podrobností) **sociální bydlení**.

Přestože zmíněná plánovaná či navrhovaná opatření zjevně předběhla dobu a momentálně není v možnostech města naplnit ani předběžně stanovené přípravné práce, je možné se ptát nakolik prosociální návrhy ze *Strategického plánu*, ale například z přihlášky města ke spolupráci s ASZ korespondují s **dlouhodobou tendencí města se zbylého bytového fondu zbavovat a prodávat byty buď stávajícím nájemníkům, nebo dalším zájemcům**. Těžko si totiž lze představit, nakolik bude pro veřejnost i spolupracující organizace srozumitelné, pokud bude město na jedné straně byty prodávat a na druhé rekonstruovat, stavět či vykupovat. Rozporuplnost opatření přitom vnímají i někteří obyvatelé lokality: „*Pokud je tady sociální problém, a jakože je, tak není možné, aby město dál prodávalo byty*“⁴⁴

⁴³ V zásobníku projektů nalezneme i další zajímavé návrhy, jako například **Sociální podnik města Břeclavi** (schválený projektový záměr) na straně 20, nebo **Komunitní kompostování** (ideový záměr) na straně 21.

⁴⁴ Osobní sdělení respondenta OL 7. Vlastní terénní záznamy.

Tabulka 7 Indikátory - bydlení

Indikátor	Hodnota	Zdroj	Poznámka
Počet příjemců/společně posuzovaných osob dávek na bydlení v azylových domech, ubytovnách, rekreačních objektech, jiných než obytných prostorech	62/81 (dalších 8 příjemců žije na ubytovnách v dalších obcích ORP Břeclav)	Úřad práce	
počet obyvatel žijících v nevhodných bytech	X	vstupní analýza	místní vytipování bytových domů/lokalit, které považujeme za nevhodné z důvodu extrémní segregace, špatného stavu (viz checklist nezávadného bydlení, vlastní posouzení v místním kontextu- odhady)
Celkový počet obecních bytů/z toho dlouhodobě neobsazených/z toho využitelných pro CS	322/6/Teoreticky 127, ale v praxi jen 81 (byty v SVL Na Zahradách)	obec (majetkový odbor, správce bytů)	dlouhodobě neobsazený = déle než rok; využitelné pro CS - vyloučit segregované lokality, DPS, služební byty ve školách apod.
Počet nově obsazovaných bytů celkem/z toho pro CS	Asi 10/maximálně 5	obec (majetkový odbor, správce bytů)	počet nově uzavřených smluv s novým nájemníkem za poslední rok, kvalifikovaný odhad nebo podíl sociálního bydlení podle check-listu
Existence pravidel pro přidělování obecních bytů	ANO	vstupní analýzy	vše obsaženo v check-listu sociálního bydlení
Vyhodnocení pravidel (podmínky pro uchazeče, pravidla pro výběr/prioritizaci) dle check-listu sociálního bydlení	3 - 4/7 dimenzí; 13/20 indikátorů	vstupní analýza	použit skóre z check listu
Počet sociální bytů pro CS ve vlastnictví obce/NNO/soukromých vlastníků	0	vstupní analýza	využití check-listu pro některé klíčové velké pronajímatele

Analýzy potenciální nabídky sociálního bydlení od jiných vlastníků	Momentálně ne	vstupní analýza	existence analýzy/předchozí diskuze o problému, existence spolupráce se soukromým vlastníkem
Nabídka podpurných služeb bydlení v SVL a v celé komunitě	0	vstupní analýza	kapacity poskytovatelů dle registrace na základě check-listu pro podpurný program (počet služeb/kapacita klientů + příloha vyplněné checklisty podpory v bydlení)
Míra využití podpory CS	0	vstupní analýza	počet obyvatel využívajících služby/celkový počet obyvatel SVL
Počet přihlášek z CS do programů bydlení	0	vstupní analýza	různé programy sociálního bydlení, obecní byty, srovnání s počtem domácností CS v substandardním bydlení
Srovnání nákladů na substandardní bydlení s normativními náklady a s místně obvyklými náklady	Ubytovny: Mládežnická 150 - 160 za den. Městské byty 56 Kč/m ² ; komerční nájem: Centrum města 80 - 100 Kč za m ² , periférie 55 - 80 Kč za. Lukrativní příměstí až 106 Kč za m ² .	vstupní analýza	ubytovny/pronajímatelé/obvyklá tržní cena

2.4 Oblast dluhy a zaměstnanost

Obrázek 11 Dluhy a zaměstnanost – klíčové problémy

Zdroj: pracovní skupina

Tabulka 8 Dluhy a zaměstnanost - prioritní problémy

HLEDISKO MĚSTA A VEŘEJNOSTI	
PRIORITNÍ PROBLÉMY	DOPADY
<ul style="list-style-type: none"> Vysoká nabídka půjček a nekalých praktik <ul style="list-style-type: none"> Chybí kampaň „nepůjčuj na dluh“ Nízká efektivita podpůrných opatření ÚP - APZ <ul style="list-style-type: none"> Nepružnost vzdělávacích institucí na nárůst finanční gramotnosti 	<ul style="list-style-type: none"> Vyšší zadluženost Předluženost obyvatelstva Vyšší profit nekalých praktik <ul style="list-style-type: none"> Nerozvinutí kompetencí Stigmatizace klientů z ÚP <ul style="list-style-type: none"> Horší splácení dluhů Větší zranitelnost CS vůči nekalým praktikám Chybějící podpůrná opatření a osvěta CS

HLEDISKO LOKÁLNÍCH INSTITUCÍ	
PRIORITNÍ PROBLÉMY	DOPADY
<ul style="list-style-type: none"> Nedostatečná koordinace a informovanost Neznalost řešení dluhové problematiky <ul style="list-style-type: none"> Nízká odbornost Neexistence platformy pro výměnu informací Nejasné vymezení kompetencí institucí Chybějící bezplatná dluhová poradna 	<ul style="list-style-type: none"> Oddalování řešení Nekompetentní práce s klientem Nepropojenost na různých úrovních Flustrace, nenaplněná očekávání Nekompetentní práce s klientem Nízká prestiž sociální práce
HLEDISKO CÍLOVÉ SKUPINY	
PRIORITNÍ PROBLÉMY	DOPADY
<ul style="list-style-type: none"> Velmi nízké příjmy Nízká kvalifikace Špatná dostupnost zaměstnání Chybějící pracovní návyky a kompetence Nezajištěná péče o děti v době práce Nedostatečná finanční gramotnost Nedostatečná informovanost a osvěta Nedostupnost služeb psychologického poradenství 	<ul style="list-style-type: none"> Nezaměstnanost Výpadky příjmů Snížení uplatnění na trhu práce Ztráta zaměstnání <ul style="list-style-type: none"> Nízký důchod Nerozvinutí nových kompetencí Ohrožení ztráty bydlení <ul style="list-style-type: none"> Dluhy a exekuce Neřešení problémů Ztráta naděje, důvěry v pomoc

Zdroj: pracovní skupina

Pracovní skupina dluhy a zaměstnanost se zaměřuje primárně na cílovou skupinu, která se ocitla v nepříznivé sociální situaci důsledkem dlouhodobé nezaměstnanosti. Dopady dlouhodobě nezaměstnaných jsou různorodého charakteru. Mezi nejčastější problémy patří bezesporu zadluženost a znovu zapojení do pracovního procesu. Pracovní skupinu tvořili členové pracovní skupiny, kteří se scházeli pravidelně cca jednou za 14 dnů s cílem vytvořit strategii opatření, která by směřovala k odstranění sociálních důsledků v oblasti zaměstnanosti a dluhové problematiky. Na základě těchto schůzek se postupně tvořil „strom“, kde si členové skupiny stanovili základní hlediska a příčiny problémů. Poté k jednotlivým problémům následně vznikala různá opatření, která by řešila problémy v oblasti dluhů a nezaměstnanosti.

Na území Břeclavi je provozována široká nabídka dostupných sociálních služeb a podpůrných programů, které přispívají k sociálnímu začleňování v obci. Jednotlivé služby jsou zajištěny jak personálně, tak materiálně a klientům poskytují širokou asistenci v oblastech zaměstnanosti, zadluženosti, či zdravotního stavu a závislostního jednání, přičemž práh služby není nastaven příliš vysoko. Mladým lidem ze sociálně vyloučených lokalit bude dostupná podpora při jejich vstupu do

samostatného života a přechodu na regulérní trh práce. Poskytovatelé sociálních služeb mezi sebou spolupracují a mají otevřený vztah se zástupci samosprávy i státní správy.

Propojena je oblast sociální práce a zaměstnanosti, lidé se ztíženým přístupem na trh práce mají možnost využít služeb, jež navýší možnosti jejich pracovního úspěchu. Existuje rozvíjející se sektor sociální ekonomiky, který podporuje zaměstnávání osob z cílových skupin a vytváří předstupeň pro volný pracovní trh. Klientům je otevřen systém komplexní podpory, díky kterému je preventivně sníženo riziko sociálního vyloučení a jeho případné dopady jsou bezodkladně a účinně řešeny.

Populace ohrožené chudobou

Ke stanovení počtu lidí ohrožených chudobou přistupujeme z různých úhlů pohledu. Za obvyklý indikátor chudoby považujeme příjem dávek v hmotné nouzi (dále jen HN), respektive příspěvku na živobytí, od které jsou ostatní dávky HN odvozeny (mezi příjemce HN řadíme i většinu lidí zařazených v kategorii *Ethos*). Chudí však mohou být i lidé pracující za nízké mzdy, a pokud jedná o domácnosti samoživitelů, pravděpodobnost chudoby se výrazně zvyšuje. Posledním hlediskem indikujícím riziko chudoby je vystavení dané skupiny lidí zadlužení a exekucím.

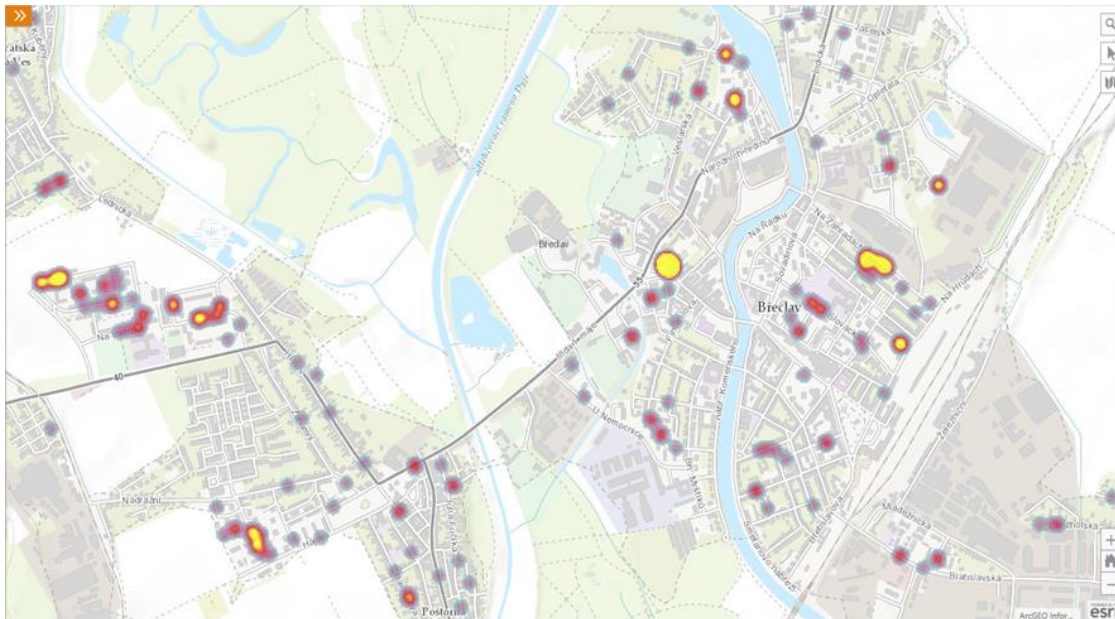
Příjemci dávek hmotné nouze

V březnu 2017 bylo v Břeclavi celkem **243 příjemců HN**. Jeden příjemce přitom představuje přibližně jednu domácnost (protože dávku využívají tzv. společně posuzované osoby) kromě jednotlivců na ubytovnách a azylových domech a dalších specifických případů. Celkový počet lidí, kteří jsou nyní závislí na příjmech dávek v hmotné nouzi, tak odhadujeme přibližně na **560 - 580**, z toho **asi 210 nezaopatřených dětí a dospívajících**. Z 243 domácností v HN bylo podle našich odhadů **přibližně 45 – 50 domácnosti samoživitelů**. V nich mohlo žít **asi 110 nezaopatřených dětí a dospívajících**. K uvedeným číslům jsme došli kombinací kumulativní metody⁴⁵ a vynásobením zbylého počtu domácností v HN průměrným počtem členů břeclavské domácnosti, který v současné době činí asi 2,4 člověka. Odhad počtu domácností samoživitelů jsme potom odvodili z výsledků *Analýzy databáze příjemců dávek hmotné nouze* vypracované Výzkumným ústavem práce a sociálních věcí.⁴⁶ **Podle našich kvalifikovaných odhadů do skupiny obyvatel, ohrožených chudou dle příjmu HN, tak může spadat 2,4 až 2,5 % obyvatel Břeclavi**. Jejich přibližné rozmístění po městě (které se z velké části kryje s rozmístěním dlouhodobě nezaměstnaných osob) přitom do budoucna může indikovat lokality ohrožené problémy sociálního vyloučení. S výjimkou městských bytů na ulici Na Zahradách, Riegrova a Krátká a městského úřadu jsou místa zvýšené koncentrace (na mapě červenou a žlutou barvou) obvykle ve starší panelové zástavbě.

⁴⁵ Tedy součtem všech nám známých členů rodin v hmotné nouzi a interpretací jejich situace.

⁴⁶ ŠIMÍKOVÁ, Ivana. *Analýza databáze příjemců dávek hmotné nouze: zhodnocení role nákladů na bydlení a dávek spojených s bydlením ve vztahu k příjemcům dávek hmotné nouze* [online]. Praha: VÚPSV, 2012 [cit. 2017-02-04]. S. 21.

Mapa 3 Koncentrace dlouhodobě nezaměstnaných osob v Břeclavi

Zdroj: Martin Šmoldas

Lidé ohrožení dluhy a exekucemi

Dle údajů *Exekutorské komory České republiky* se prosinci nacházelo v Břeclavi **1906 fyzických osob**⁴⁷ postižených soudní exekucí, to jest přibližně **7,6 % všech obyvatel** města, ale až **9 % obyvatel v produktivním a vyšším věku**.

Zhruba polovina z tohoto počtu mělo 3 a více exekucí a byla tedy předlužených. Zhruba 250 lidí potom dokonce 10 a více exekucí. **Celkový počet aktivních exekucí činil 9826**, z čehož vyplývá průměrně **5,2 exekucí na osobu**. Součet jistiny vymáhané ve všech exekucích překročil **684 milionů** korun (průměrný dluh **358 867 Kč** na osobu). **264 lidí** bylo ve stejné době v procesu oddlužení (14 % z celkového počtu osob v exekuci).

Uvedené počty se však týkají pouze tzv. soudních exekucí. Různé státní nebo samosprávné instituce však přistupují rovněž k tzv. správním neboli daňovým exekucím. Jedná se například o obce, úřady, zdravotní pojišťovny a další. Na rozdíl od soudních exekucí nejsou exekuce správní jednotně evidovány a jejich počet se nám tak nepodařilo shromáždit. Získali jsme pouze některé vybrané údaje od MěÚ Břeclav.

Město spravuje a vymáhá pohledávky od dlužných občanů různými způsoby, které se liší podle jednotlivých odborů. Ke správním exekucím přistupuje v odůvodněných případech odbor

⁴⁷ Každá fyzická osoba přitom představuje jednoho dospělého člověka, ale důsledky exekuce se samozřejmě dotýkají všech členů zasažených rodin,

ekonomický u vymáhání dlužných částek za odpady⁴⁸. V lednu 2017 činila aktuální dlužná částka za komunální odpad **8 217 000** korun, kterou tvořily pohledávky celkem **2 170 dlužníků** tj. asi **9 %** z celkového počtu více než 24 tisíc poplatníků. Většina z nich měla evidován dluh i za více období. Dlužné částky byly vymáhány ve vyměřovacím, upomínkovém či exekučním řízení nebo přihláškami do dědického či insolvenčního řízení. Počet exekucí za rok 2016 se sice nepodařilo přesně zjistit, nicméně podle tvrzení pracovníce majetkového odboru, se jejich počet ročně pohybuje okolo 300. Většina exekucí je správních, ale v odůvodněných případech přistupuje odbor majetkový i k exekucím soudním.

Většina dluhů vzniká z finančních důvodů, z neznalosti nebo z nezodpovědnosti poplatníků. Časté jsou případy lidí, kteří se odstěhují, ale trvalé bydliště mají stále na dané adrese v Břeclavi a povinnost platit za odpady se na ně stále vztahuje.

Odbor ekonomický nabízí dlužníkům různé možnosti splácení pohledávek. Kromě splátkových kalendářů mají možnost se s úředníky domluvit na individuálním postupu dle vlastních finančních možností. Ve výjimečných případech může dojít až k odpuštění poplatku z prodlení (nikoliv vlastní dlužné částky), nicméně dlužník by musel přesvědčivě doložit důvody, proč nemohl platit. K příjmovým poměrům dlužníka (ani z HN) se v těchto případech nepřihlíží.

Ostatní odbory pověřené vymáháním pohledávek, tedy odbor majetkový a odbor kanceláře tajemníka přistupují k postoupení pohledávek soudním exekutorům častěji než odbor majetkový a správních exekuce nevyužívají vůbec. Jednotná správa a evidence všech pohledávek občanů vůči městu neexistuje. Vybraní úředníci odboru ekonomického mají například možnost nahlížet do propojené evidence pohledávek s odborem kanceláře tajemníka, ale evidence pohledávek odboru majetkového funguje zcela samostatně.

Dluhové poradenství

Lidé, kteří se potýkají s dluhy a exekucemi, mají v Břeclavi jen omezené možnosti, na koho se obrátit o radu či konzultaci. Kromě celé řady komerčních subjektů nabízejících oddlužení a další spojené procedury se totiž dluhovému poradenství formou odborného sociálního poradenství věnují pouze *Občanská poradna – poradenské centrum Břeclav* (dále jen občanská poradna) a *IQ Roma servis*, jejichž poradenství zároveň využívají v komplikovanějších případech i klienti dalších vybraných služeb⁴⁹. Ostatní neziskové organizace nabízejí pouze základní poradenství, nebo své klienty odkazují na jiné organizace, například na poradnu Asociace neziskových organizací v Brně, poradnu SPES v Olomouci nebo již zmíněné poradenství IQ Roma servis. Klienty do IQ Roma servis posílají rovněž pracovníci odboru sociálních věcí a školství MěÚ Břeclav, případně je odkazují i na služby *Občanské poradny*, se kterou naopak neziskové organizace příliš nespolupracují.

⁴⁸ Kromě *Místního poplatku za komunální odpady* vybírá odbor ekonomický ještě *Místní poplatek ze psů* a *Místní poplatek za užívání veřejného prostranství*.

⁴⁹ Do pobočky IQ Roma servis v Břeclavi přijíždí 1 krát za měsíc právník z Brna, který se podrobně věnuje jednotlivým případům. Přibližný počet případů, kterým se během své návštěvy věnuje, je asi 6.

S dluhovou problematikou klientů se potýkají všichni pracovníci ve službách sociální prevence i sociální pracovníci MěÚ a shodně potvrzují, že jde o jeden z největších problémů. Zároveň je však vidět mírný posun situace, kdy v posledních letech nepřibývá tolik nových dlužníků, metody finančních služeb se začínají kultivovat a podmínky pro poskytnutí půjček mají vyšší práh než v minulosti, což je dáno i změnou legislativy. Místo nových dlužníků tak další exekuce přibývají hlavně těm, kteří už nějaké mají z minulosti. To ostatně potvrzují i údaje o počtu exekucí na straně 33., kde je vidět, že vícenásobné exekuce se týkají minimálně poloviny lidí z celkového počtu.

Pozitivním rysem dluhové problematiky v Břeclavi je, že se zde dle tvrzení místních aktérů téměř nevyskytuje lichva ve své „klasické“ podobě. Časté jsou ovšem případy, kdy různí podnikavci využívají neznalosti, převážně starších lidí a půjčují si přes ně peníze a tím pádem je i zadlužují a dostávají je do neřešitelných problémů, což lze považovat za novodobou variantu lichvářství.⁵⁰

Specificky ohroženou skupinou ve vztahu k dluhové problematice jsou lidé se závažným duševním onemocněním. Část z nich má totiž snížené sociální kompetence orientovat se v náročnějších sociálních, mezi něž patří i posouzení finanční výhodnosti nabídek, půjček (např. „výhodné“ změny dodavatele energie nebo využívání kontokorentu), což má často závažné důsledky. Pro tyto lidi problematické takové nabídky odmítnout, často stávají obětí podvodů nebo mohou mít k půjčce velmi iracionální důvody plynoucí z duševního onemocnění. Stejně tak jsou dalšími příčinami vyšší náchylnosti k půjčkám a zadlužení pochopitelně i nízký příjem (invalidní důchod), omezení příjmu (při omezení svéprávnosti), nezaměstnanost apod.

Tabulka 9 Indikátory – Dluhy

	Indikátor	Stav k lednu 2017	Zdroj
1.	Podíl osob s exekucí k celkovému počtu obyvatel starších 15 let	1906	www.mapaexekuci.cz
2.	Průměrný počet exekucí na jednu exekuoanou osobu	5,2	www.mapaexekuci.cz
3.	Průměrná výše jistiny jedné exekuce	358867 Kč	www.mapaexekuci.cz
4.	Podíl osob v procesu oddlužení k celkovému počtu obyvatel starších 15 let	364	Insolvenční rejstřík – výzkumníci

⁵⁰ Tato podkapitola částečně vychází z připravované práce „Analýza situace lidí se závažným duševním onemocněním na Břeclavsku“ Mgr. Jiří Šupa, Ph.D (část z aktuální verze ze dne 17. 4. 2017)

5.	Celkový dluh vůči městu	Nejméně 34 158 223	Město/obec/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5.	a) na nájemném	cca 2 500 000	Město/obec/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5.	b) v souvislosti s poplatky za odpad	8 217 000	Město/obec/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
5.	c) za ostatní položky	23 441 223	Město/obec/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
6.	Počet bezplatných dluhových poraden s možností podání návrhu na povolení oddlužení v obci	2	dluhové poradny/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
7.	Podíl osob v exekuci k přepočtenému úvazku dluhových poradců	nezjištěno	dluhové poradny/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
8.	Počet podaných/schválených návrhů na oddlužení bezplatnými dluhovými poradnami	nezjištěno	dluhové poradny/vstupní analýza (dotazník Hábl-Halířová)
9.	Způsob a rozsah zjištění výuky finanční gramotnosti na různých stupních ZŠ a SŠ	* poznámka pod tabulkou	škola/vstupní analýza/checklist - výzkumníci

* Poznámka: Finanční gramotnost je vyučována všech břeclavských školách a jako průřezové téma (součástí matematiky, výchovy k občanství a pracovní výuky v několika ročnících). ZŠ Komenského měla finanční gramotnost původně jako samostatný předmět (po navyšování hodin cizích jazyků integrovaný do jiných předmětů). Jedině na ZŠ Kpt. Nállepky je finanční gramotnost povinným předmětem v 9. třídě, v nižších ročnících je také integrovaná v rámci jiných předmětů.

Tabulka 10 Indikátory – zaměstnanost

(stav k listopadu – prosinci 2016, pokud není uvedeno jinak)

	Indikátor	Stav k prosinci 2016	Zdroj
1.	Počet nezaměstnaných osob v obci	772	ÚP ČR
2.	Počet/podíl nezaměstnaných osob v SVL	42/23 %	ÚP ČR
3.	Počet osob v hmotné nouzi (obec)	243 příjemců (asi 580 osob)	ÚP ČR
4.	Počet osob v nekolidujícím zaměstnání (obec)	60 (květen 2017)	ÚP ČR
5.	Počet nezaměstnaných absolventů (obec)	20 (květen 2017)	ÚP ČR
6.	Počet nezaměstnaných mladistvých (obec)	12	ÚP ČR
7.	Počet nezaměstnaných osob s exekucí (obec)	nezjištěno	ÚP ČR
8.	Počet dlouhodobě nezaměstnaných (obec)	264	ÚP ČR
9.	Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob zařazených do systému dostupného zaměstnávání (viz check list dostupné zaměstnávání)	0	ÚP ČR
10.	Počet volných míst pro osoby s nízkými požadavky na kvalifikaci (dle kategorie 7, 8, 9 ISCO)	78	ÚP ČR
11.	Počet uchazečů o 1 volné pracovní místo pro nízkokvalifikované osoby	2,8 (vlastní výpočet)	ÚP ČR
12.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (aktuálně ke dni sběru dat)	0	ÚP ČR
13.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (k určitému datu před 1 rokem)	0	ÚP ČR
14.	Počet osob vykonávajících veřejnou službu (k určitému datu před 2 lety)	0	ÚP ČR
15.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce (aktuálně ke dni sběru dat)	37	ÚP ČR
16.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné (k určitému datu před 1 rokem)	36	ÚP ČR
17.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné (k určitému datu před 2 lety)	16	ÚP ČR
18.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (aktuálně ke dni sběru dat)	22	ÚP ČR

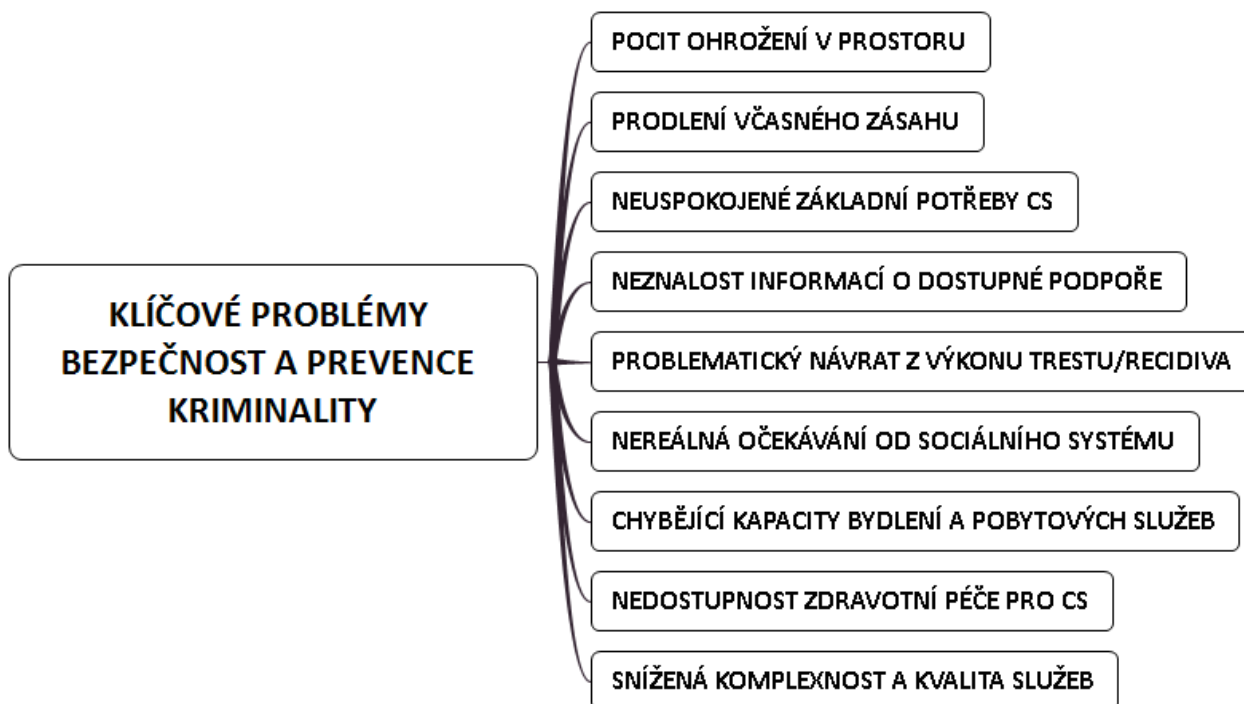

19.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (k určitému datu před 1 rokem)	22	ÚP ČR
20.	Počet osob vykonávajících veřejně prospěšné práce u obce (k určitému datu před 2 lety)	13	ÚP ČR
21.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (aktuálně ke dni sběru dat)	140 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
22.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (k určitému datu před 1 rokem)	436 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
23.	Počet osob vykonávajících společensky účelná pracovní místa (k určitému datu před 2 lety)	242 (celé KoP ÚP Břeclav)	ÚP ČR
24.	Funkční lokální síť zaměstnanosti (viz check list)	ne	vstupní analýza
25.	Počet obcí vytvořených pracovních míst k podpoře zaměstnanosti prostřednictvím asistentů prevence kriminality, domovníka atp.	4 APK/4 domovníci	obec
26.	Nastavení systému společensky odpovědného zadávání veřejných zakázek	ne	obec
27.	Počet realizovaných společensky odpovědných veřejných zakázek	0	obec
28.	Výčet zaměstnavatelů, kteří přijímají (jsou ochotni přijímat) zaměstnance s potřebou vyšší míry podpory (např. delší čas na zaučení, ochota přijímat osoby s exekucí, úprava prac. doby, flexibilní výplata mzdy, asistenční služby apod.)	Tereza Břeclav m.p.o.	vstupní analýza

2.5 Bezpečnost a prevence kriminality

Obrázek 12 Bezpečnost a prevence kriminality – klíčové problémy

Zdroj: pracovní skupina

Tabulka 11 Bezpečnost a prevence - prioritní problémy

KLÍČOVÉ PROBLÉMY	DOPADY
1) Pocit ohrožení v prostoru	a) Trestná činnost u dětí, agresivita, vznik domobраны, apatie, sociální fobie, generace bezohledných dětí, kriminalita drogově závislých
2) Prodlení včasného zásahu – nižší míra spolupráce veřejnosti s Policií, nedostatečná kompetence vyhodnotit situaci, nedostatečná informovanost v oblasti bezpečnosti	b) Ekonomický aspekt – nižší podnikatelské aktivity, migrace obyvatel, ozbrojování obyvatel
3) Neuspokojené základní potřeby CS	c) Vědomé odmítání společenských pravidel, rezignace řešit problémy ze strany veřejnosti, nižší objasnitelnost protiprávního jednání
4) Problematický návrat z výkonu trestu do reality (recidiva),	d) Dubluje se činnost ze strany nositelů moci (nebo naopak)
5) Neznalost informací o dostupné podpoře	e) Falešný pocit ohrožení
6) Nereálná očekávání od sociálního systému	
7) Chybějící kapacity bydlení a pobytových služeb	
8) Nedostupnost zdravotní péče pro CS	

9) Snížená komplexnost a kvalita služeb

- f) Ignorance, nezáměr ze strany CS, ztráta příjmů, bydlení, zaměstnání, vlastní rozhodnutí o recidivě
- g) Častější výskyt osob bez domova
- h) Šíření epidemie, zvýšený počet sebevražd a zvýšený počet „podivínů“
- i) Frustrovaný personál, syndrom vyhoření, fluktuace personálu

Zdroj: pracovní skupina

Typologie trestné činnosti

Jihomoravský kraj je jedním s nejvíce zatíženým krajem nápadu trestné činnosti v České republice, zejména po Ústeckém, Libereckém a Moravskoslezském kraji. Největší nápad trestné činnosti je zaznamenán, jako i v předchozích letech, u majetkové trestné činnosti, kde největší nápad je tvořen vloupáním do objektů, bytů a rodinných domů. Dalším významným problémem je vloupání do motorových vozidel.

I přes velký nápad v této oblasti dochází ke snížení nápadu trestné činnosti oproti rokům minulým. K tomuto dochází také pořízením kamerového systému Městské policie Břeclav, který velmi přispívá k odhalování trestné činnosti na území města Břeclav. K poklesu nápadu trestné činnosti došlo v rámci všech sledovaných oblastí s výjimkou mravnostní kriminality, kde došlo z pohledu absolutních počtů k nepatrnému nárůstu o 9 skutků.

Nápad trestné činnosti, na území města Břeclav je významně ovlivněn skutečností, že se město nachází v blízkosti dvou státních hranic, a to s Rakouskem a se Slovenskem, s čímž souvisí velký pohyb lidí při cestě do zahraničí, přičemž velkého procenta trestné činnosti se dopouští i osoby ze zahraničí. Dalším faktorem je také skutečnost, že město Břeclav je velmi dobře přístupné po dálnici D-2, po které se pachatelé mohou rychle přesunovat, a to zejména při krádežích. Dále zde hraje velkou roli i železnice, neboť je zde důležitý železniční uzel v podobě železniční stanice Břeclav a tento rovněž umožňuje velmi dobrý přístup pachatelům trestné činnosti.

Jednou z možností o pravděpodobných příčinách kriminality v Břeclavi je ta, že kriminality, i na základě statistických výstupů, se i přes zaznamenaný pokles nadále ve velké míře dopouštějí osoby nezletilé a mladistvé.

Vývoj kriminality a analýza trendů

Z dostupných statistických údajů vyplývá, že se ve městě Břeclav snížila kriminalita ve srovnání let 2015 a 2016. Tento trend je celorepublikový a lze jej přisuzovat již realizovaným preventivním opatřením a zvyšujícímu se povědomí o prevenci ze strany občanů.

Tabulka 12 Nápad trestných činů na území města Břeclav

	Celkem	Násilná	Mravnostní	Majetková
2015	605	84	11	309
2016	564	73	6	300
změna v %	-6,78	-13,10	-45,45	-2,91

Zdroj: Policie ČR a MP Břeclav

Tabulka 13 Vybrané přestupky na území města Břeclav

Druh	počet obyvatel		přestupky – abs. počet			index na 10 tis. obyv.			
	2016	změna proti roku 2015	2015	k 31.12. 2016	změna	2015	2016	změna (index)	změna (%)
Proti veřejnému pořádku	24941	-8	212	389	177	84,97	155,97	70,99	83,55
Proti občanskému soužití	24941	-8	239	212	-27	95,80	85,00	-10,79	-11,27
Proti majetku	24941	-8	475	464	-11	190,39	186,04	-4,35	-2,28
na úseku ochrany před alkoholismem a toxikomaniemi	24941	-8	83	69	-14	33,27	27,67	-5,60	-16,84
přestupky proti obecně záv. vyhláškám v oblasti bezp. a veř. pořádku	24941	-8	157	259	102	62,93	103,85	40,92	65,02

Zdroj: Policie ČR a MP Břeclav

Realizovaná opatření v oblasti bezpečí a prevence

Ve městě Břeclav se vyskytuje řada aktérů, kteří se svou činností podílí na zajišťování bezpečného prostředí a prevenci kriminality. Velice výrazná je zde aktivita Městské policie Břeclav, která smluvně působí i v obcích Lanžhot a Podivín. Dlouhodobě (od roku 2011) zaměstnává Asistenty prevence kriminality z prostředků dotačního programu Ministerstva vnitra ČR.

Z dotací poskytnutých ministerstvem běží i další projekty pod gescí městské policie a to Domovník – Preventista v lokalitě Riegrova – Na Zahradách – Krátká, Forezní identifikační značení jízdných kol, Městský kamerový dohlížecí systém. Z dotací Jihomoravského kraje zase zabezpečuje projekty Pager pro seniory a Senior Akademie Bezpečí. Městská policie Břeclav organizuje přednášky a programy pro děti i seniory, podobné akce organizuje i PČR a Městská knihovna Břeclav. Město také spolupracuje s Policií ČR, je uzavřena koordinační dohoda v oblasti bezpečnosti a policie se podílí na projektech samosprávy.

V systému prevence mají místo i neziskové organizace – Oblastní charita Břeclav, IQ Roma servis, Royal Rangers, Apoštolská církev, Spondea, dříve Drom a Svaz Romů v Břeclavi. Velký význam mají aktivity primární, sekundární a terciální prevence v oblasti závislostí (*Kontaktní centrum a terénní program Břeclav, školská zařízení a metodici prevence, PP poradna, peer programy a programy, pravidelná participace města Břeclav na každoroční kampani Sportem proti drogám*), každoroční prezentace neziskových organizací v rámci Veletrhu sociálních služeb Břeclav a velká informační kampaň k bezdomovectví Noc venku. V únoru 2017 zahájila v Břeclavi svou činnost Poradna pro oběti trestných činů při Probační a mediační službě České republiky. Kvůli navýšení incidentů ze strany chronicky psychicky nemocných osob se rozšiřují terénní aktivity Sdružení Práh Jižní Morava.

Koordinace opatření v oblasti bezpečnosti

Koordinace oblasti bezpečnosti je zajištěna fungováním Pracovní skupiny prevence kriminality, předsedou je starosta města a členy jsou zástupci města (odbor majetkový, odbor rozvoje a správy), městské i státní policie, probační a mediační služby, úřadu práce, okresního státního zastupitelstva a okresního soudu. Představitelé městské policie společně s účastníky výše zmíněných organizací zpracovali **Koncepci prevence kriminality města Břeclav na léta 2015 – 2018**, která určuje priority na uvedené roky. Tato koncepce vychází z analýzy kriminality – upozornění na problémy mladistvých a děti do 15 let, na vysokou trestní činnost, na zvyšující se trestní činnost páchanou na seniory; z analýzy institucionální – velká spolupráce hlavně v oblasti právní ochrany dětí a v rámci možného nabídnutí využití volného času ve spolupráci se školami a neziskovými organizacemi a sociodemografického výzkumu.

Tabulka 14 Prevence kriminality a rizikové chování – check list. Stav při realizaci situační analýzy

Dimenze Dílčí kritérium	Splnění kritéria	Poznámka
Obec se pravidelně a efektivně zabývá prevencí kriminality		
Obec má identifikována riziková místa ve městě (na základě pocitů obyvatel, resp. jiné validní analýzy)	Ano	Pouze na úrovni MP, PČR a vybraných sociálních služeb
Obec na svém území sleduje migraci ⁵¹ obyvatel	Ne	
Na území obce funguje služba ⁵² na pomoc obětem trestných činů a domácího násilí	Ne	
Na území obce funguje služba ⁵³ na pomoc obětem sexbyznysu a nucené prostituce	Ne	
Obec na svém území strategicky plánuje programy prevence kriminality	Ano	
Obec má zřízenou pracovní skupinu, složenou z klíčových partnerů, která na základě zjištěných potřeb a jejich vyhodnocení průběžně navrhuje opatření k prevenci kriminality	Ano	
Obec ze svého rozpočtu přispívá na preventivní aktivity, které využívají její obyvatelé.	Ano	
Obec vyhodnocuje efektivitu ⁵⁴ vynaložených prostředků na preventivní aktivity.	Ano	Vyhodnocuje, ale nepřesně
Obec využívá nástroje snižující pravděpodobnosti výskyt rizikového chování		
Obec na svém území reguluje hazard.	Ano	
Obec na svém území využívá monitorovací kamerový systém.	Ano	
Obec využívá monitorovací kamerový systém k plánování preventivních aktivit	Ano	Obec využívá tzv. predikční informační systém k plánování preventivních aktivit
Obec na svém území využívá služby sociální prevence určené pro mládež.(NZDM, SAS pro rodiny s dětmi,	Ano	
Obec podporuje volnočasové aktivity pro děti a mládež (zřizuje, přispívá finančně, přispívá materiálně, sleduje potřeby obyvatel v této oblasti)	Ano	
Obec na svém území využívá služby sociální prevence určené osobám závislým na návykových látkách a osobám bez přístřeší. (NZDC, azylový dům, noclehárna, TP pro osoby bez přístřeší, adiktologická ambulance, K-centrum)	Ano	
Obec na svém území realizuje programy:		
Domovník	Ano	
Mentoring	Ne	
Obecně prospěšné práce	Ano	
Asistent prevence kriminality	Ano	

⁵¹ sledováním migrace se rozumí skutečnost, že obec jakýmkoliv způsobem (tradičně skrze matriku) zjišťuje migrační saldo obyvatelstva, vyhodnocuje ho a pracuje s ním při strategickém plánování

⁵² služba pokrývající území obce může být poskytována jakýmkoliv subjektem (obec, NNO...)

⁵³ služba pokrývající území obce může být poskytována jakýmkoliv subjektem (obec, NNO...)

⁵⁴ efektivitou se rozumí zhodnocení z hlediska vynaložených prostředků i kvality

Obec aktivně řeší sociální klima v obci		
Obec průběžně monitoruje ⁵⁵ případné napětí mezi různými skupinami obyvatel obce	Ne	
Obec umí v případě potřeby vzniklé napětí řešit (má stanovený postup, nástroje, kapacity)	Ne	
Obec zná nástroje ⁵⁶ na minimalizaci konfliktů při protestních akcích či pochodech a umí je využívat	Ano	
Obec na svém území sleduje projevy diskriminace ⁵⁷ .	Ne	
Obec disponuje komunikačním plánem na téma bezpečnosti v obci	Ne	

⁵⁵ např. analýzou policejních statistik, mediální analýzou, výměnou informací s TP NNO apod.

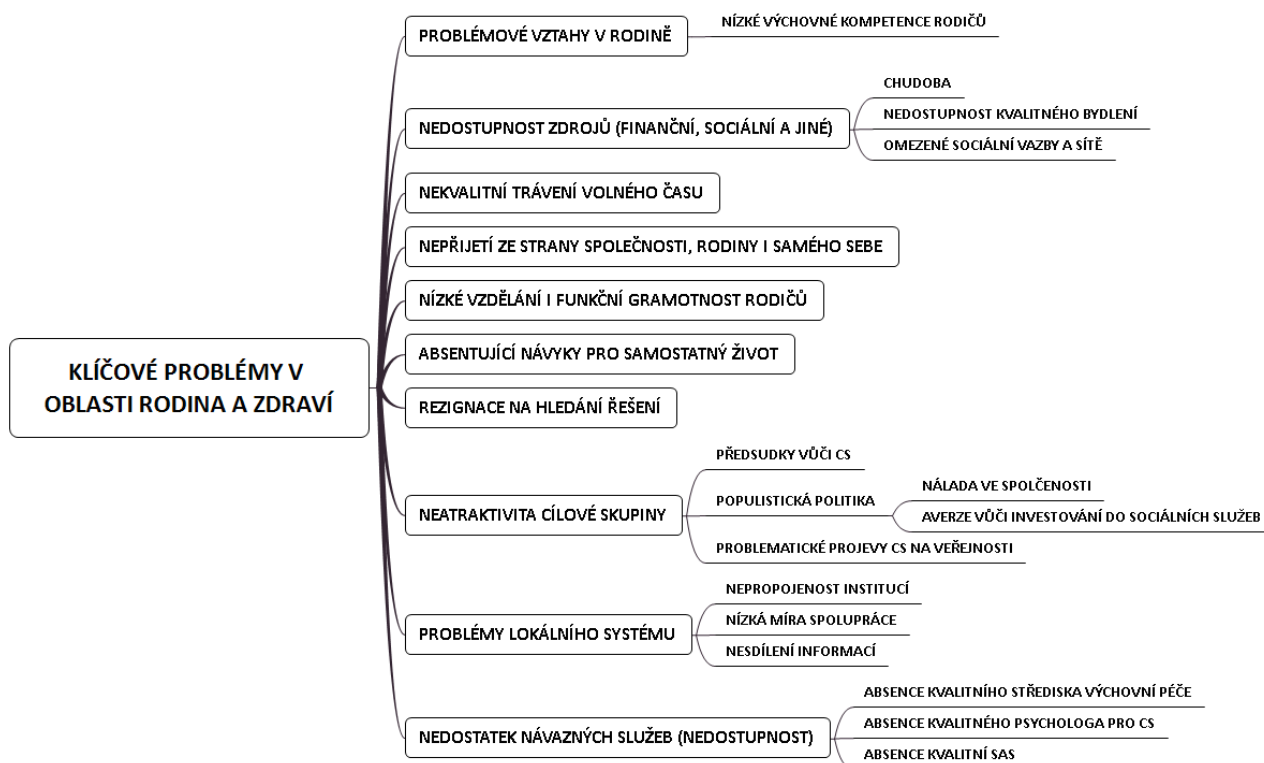
⁵⁶ např. disponuje plánem postupu při potenciálně konfliktním shromáždění; ví, na koho se obrátit, apod.

⁵⁷ např. sleduje rozmístění dětí do ZŠ a SŠ, segregovaná veřejná prostranství apod., a na základě sledování pak řeší

2.6 Rodinná politika a zdraví

Obrázek 13 Rodinná politika a zdraví – klíčové problémy

Zdroj: pracovní skupina Rodina a zdraví

Shrnutí

Cílová skupina v městě Břeclav se potýká s mnohými problémy. I když se na tyto problémy můžeme dívat z různých hledisek, není možné je zcela oddělit, protože se vzájemně prolínají a jsou spolu úzce provázány.

Celá řada problémů vychází víceméně z nastavení a osobních předpokladů samotných občanů. Sem můžeme zařadit celou škálu rodinných problémů (problémové vztahy, rozvodovost / partnerské rozchody, nízké výchovné kompetence rodičů a problémy s výchovou, přítomnost násilí a závislostí v rodině, špatná nebo žádná komunikace mezi jednotlivými členy rodin a v neposlední řadě neochota připustit existenci těchto problémů).

Další skupinu představuje nedostupnost adekvátních zdrojů potřebných pro důstojný život, a to zejména v rovině finanční a sociální. Z toho plyne chudoba cílové skupiny, absence kvalitního bydlení a omezení sociálních vazeb. S touto problematikou je provázané také nekvalitní trávení volného času.

U mnohých rodin se setkáváme s nízkou finanční gramotností rodičů a též absentujícími návyky potřebnými pro samostatný život. Typická je i rezignace na jakoukoliv snahu o řešení existujících problémů a velmi nízká důvěra vůči institucím.

Na základě dostupných analýz, a především vlastních zkušeností s problematikou členové pracovní skupiny Rodinná politika a zdraví identifikovali celou paletu problémů, které se dotýkají cílové skupiny.

Prožívání cílové skupiny

První skupinu problémů, na které se pracovní skupina zaměřila, představují problémy prožívané samotnou cílovou skupinou. Jde především o **problémové vztahy v rodině**. Do této skupiny zařazujeme *nízké výchovné kompetence samotných rodičů*. Ti se střetávají s nedostatkem podpory v oblasti péče o rodiny. U mnohých rodičů se taktéž můžeme setkat s psychickými problémy. To vše se odehrává na pozadí skutečnosti, že v současné době v městě Břeclav absentují instituce a služby, které by rodinám mohly v těchto otázkách relevantně pomoci.

Dále však musíme mluvit o realitě domácího násilí v rodinách, často ve spojitosti s užíváním návykových látek, především alkoholu a drog. Z oblastí nelátkových závislostí se často jedná o gambling. S oblastí závislostí je pak úzce provázána problematika finančních problémů v rodinách, kdy většina (nebo celé finanční příjmy) směřují k saturaci závislostního chování.

Součástí této oblasti jsou též otázky vztahové. Často se jedná o nestabilní vztah samotných partnerů (rodičů), který v kombinaci s dalšími problémy (např. špatná nebo žádná komunikace v rodině, rozdílné výchovné názory rodičů) vede k rozpadu původních, tedy biologických rodin a k příchodu nového partnera. Mnoho dalších problémů se pak objevuje ve vztahu k dětem a jejich výchovou, co také úzce souvisí s problematikou slabých rodičovských kompetencí. Mnozí občané z cílové skupiny jen velmi neradi vůbec připouští existenci problémů – domníváme se, že tak konají především ze studu, dlouhodobé a zakořeněné nedůvěry vůči institucím i absence informací o možnostech řešení jejich tíživé situace.

Další samostatnou kategorií problémů je **nedostupnost adekvátních zdrojů**, a to zejména v rovině sociální a finanční. Absence finančních zdrojů pak logicky vede k *chudobě*. Dopady tohoto fenoménu pak možno vymezit v rovině zhoršeného zdraví, ztížených podmínek v oblasti vzdělávání, nekvalitně trávenému volnému času (kterému se budeme věnovat později), sníženou sebedůvěrou, naopak zvýšenou stresovou zátěží, fenoménem kriminality (v jeho rozmanitých podobách) a nakonec již uvedenou nedůvěrou v systém.

S otázkou nedostupnosti adekvátních zdrojů úzce souvisí i problematika *nedostupnosti kvalitního bydlení*. Ta se projevuje především prostorou deprivací a absencí soukromí. To opětovně vede k stresu, zhoršenému zdraví, nevhodným podmínkám pro osobní rozvoj jedince (zejména vzdělávání nebo práce), dále pak k násilí, konfliktům a finančním problémům, které se manifestují jako obchod s chudobou. Jak vidíme, jednotlivé aspekty problematiky souvisí spolu natolik úzce, že je v podstatě nemožné je jasně oddělit a „zaškatulkovat“.

V této kategorii (nedostupnost adekvátních zdrojů) musíme také pojednat o problematice *omezených sociálních vazeb a sítí*. V této oblasti sehrává důležitou roli vliv bezprostředního okolí (prostředí), co možno vymezit v intencích nedostupnosti některých důležitých služeb, absenci

solidarity (a této hodnoty celkově) a v omezení možnosti učit se novým zkušenostem a vzorcům chování mimo komunitu cílové skupiny.

Další samostatnou kategorií problémů (zejména z hlediska samotné cílové skupiny) představuje problematika **nekvalitního trávení volného času**. Tento aspekt většinou vede k prohlubování existence rizika sociální patologie a její fenoménů a zároveň představuje chybějící příležitosti k osobnímu rozvoji jednotlivců. Tato problematika je pak determinována mnohými faktory. Můžeme mluvit o absenci podpory ze strany samotných rodičů, dále pak o nedostatečné nabídce (v rovině nedostačujících kapacit, nedostatku prostoru a financí na tyto aktivity). Mnohé kroužky, které jsou v současnosti dostupné, jsou pro mnohé občany neatraktivní (chybí individuální oslovení jedince, prožívání volného času je pod vlivem kultury značně individualizováno). Mnozí mladí lidé dnes většinu svého volného času prožívají jiným způsobem, zejména na sociálních sítích. Samostatným faktorem je vliv vrstevnických skupin, který sehrává důležitou roli. V mnohých případech je nekvalitní trávení volného času dáno i přetížením rodin samotných, a to např. z důvodu závislostního chování rodičů nebo jejich pracovního přetížení, které vede k tomu, že na děti „není čas“. U některých rodin zároveň platí, že nemají ve zvyku děti do kroužků přihlašovat.

Další samostatnou kategorií jsou **chybějící návyky pro samostatný život**, co je pro tuto cílovou skupinu typické. Pod touto kategorií rozumíme především neochotu řešit ohrožující situace, které rodinu potkávají, nebo nezvládání samostatného života a závislost na existenci dostupných sociálních služeb.

V souvislosti s cílovou skupinou také mluvíme o **rezignaci na hledání řešení**. Ta vyplývá buď z samotné nemožnosti řešit stávající situaci, nebo z opakovaného neřešení a nezájmu řešit problémy, co následně vede k zhoršení samotné situace občana.

Pohled veřejnosti

Dominantním problémem v této oblasti je především **neatraktivita cílové skupiny**. Ta je determinována mnohými faktory, zejména pak předsudky majoritní společnosti vůči cílové skupině obyvatel, populistickou politikou a problematickými projevy chování cílové skupiny na veřejnosti.

„Blbá nálada“ ve společnosti je ovlivňována vícerými faktory. Na jedné straně absentují pozitivní příklady z praxe, které by mohly dokázat, že to „jde i jinak“, zároveň má cílová skupina poměrně negativní mediální obraz vytvářený honbou za senzacími. Mnoho občanů z majority také postrádá vlastní a osobní pozitivní zkušenosti.

To vše úzce souvisí se všeobecnou averzí k investicím do sociálních služeb. Sféra sociálních služeb je finančně náročnou oblastí politiky, která naráží na nepochopení ze strany dalších institucí (úřady, školy a jiné).

Výsledkem těchto postojů je postupné vytváření ghatt a prohlubování negativního obrazu cílové skupiny u majoritní společnosti.

Postoje lokálních institucí

Z hlediska lokálních institucí musíme hovořit o celém balíku problémů, které jsou vzájemně silně propojeny.

Lokální systém vykazuje několik závažných nedostatků:

1. **nepropojenost institucí,**
2. **nízká míra spolupráce jednotlivých subjektů,**
3. **nesdílení informací.**

To následně vede k přenášení odpovědnosti, dále nereálným vzájemným očekáváním, stagnaci a omezenému úhlu pohledu na problém.

Poskytovatelé sociálních služeb jsou konfrontováni s poptávkou zájemců o službu, která do takové míry převyšuje jejich kapacitu, že mohou mít problém s udržením hranic a mohou mít tendence věnovat se klientům i nad rámec nastavené kapacity. **Snaha poskytnout službu i přes nedostatečnou kapacitu** a zmírnit dlouhé čekací lhůty může u některých pracovníků vést k překračování kapacity, při které by byl zajištěn dostatek prostoru pro každého klienta. To může mít **dopady na přetížení pracovníků**, prostor, který na jednotlivé klienty mají a v neposlední řadě i na dopady sociální práce. Roli v kapacitě služeb hraje vedle potřebnosti také financování, které nastavuje limity v počtu pracovníků, často nehledě k větší potřebnosti.

Poslední kategorií je **nedostatek návazných služeb**. Táto problematika má dvě zásadní roviny: buď tyto služby zcela chybí, nebo vykazují jisté deficity (nedostatečná kapacita, dlouhé čekací lhůty, místní nedostupnost). To vede k neposkytnutí adekvátní služby, tím pádem k opětovnému neřešení problému a dalším potížím.

V současné době v městě Břeclav absentují mimo jiné následovní služby:

1. středisko výchovné péče,
2. speciálně-pedagogické centrum,
3. kvalitní psycholog dostupný pro cílovou skupinu,
4. SAS (s dostatečnou kapacitou a širokou působností),
5. kvalitní psychiatr dostupný pro cílovou skupinu

Aktuální situace

Děti ze sociálně znevýhodněného prostředí si nemohou dovolit využívat placených kroužků (hlavně Planetka a Duhovka, případně placených kroužků ve školách). Jejich aktivity jsou tedy omezeny na nabídku IQ Roma servis a AC Břeclav – klubu Kotelna. Obě se však nacházejí v Poštorné. Proto děti ze SVL Na Zahradách v zimě nemají téměř žádné vyžití (do Poštorné je to daleko a autobus je drahý). Přímo v lokalitě Na Zahradách ani v nejbližším okolí volnočasové aktivity pro tuto skupinu nejsou. Pouze 1 x týdně v létě tam IQ Roma servis provozuje tzv. Plácky. V lokalitě Na Zahradách se stále hledá vhodný prostor pro volnočasové aktivity. Zatím to nejde ani v žádném bytě, ani v suterénu, ani v žádném dalším objektu. V Klubíku jsou některé aktivity zadarmo, ale rodiče a děti ze sociálně znevýhodněného prostředí tam stejně nepřijdou.

Služeb Azylového domu Agáta využívá specifická skupina rodin, které hodně migrují po podobných zařízeních v rámci ČR i celého kraje. Není zřejmé, o jak velké procento z celkového počtu se jedná. Problém migrace představuje zátěž hlavně pro děti, které neustále mění školu. Do školky moc nechodí.

Apoštolská církev (dále jen AC) uvažovala o zavedení SAS, nyní však realizuje spíše aktivity komunitního charakteru, jak pro rodiče, tak pro děti a mládež, žijící v oblasti sídliště Na Valtické. AC by měla zájem od odkoupení Kotelny (budova bývalého výměníku), kterou jim zatím pronajímá město. Prodejní cena je však 1 000 000,-Kč a to je příliš. Je zde otázka, jakou má Kotelna na sídlišti pověst. Někteří lidé si zřejmě myslí (ač nikdy nebyli uvnitř), že je to jen „pro cikány“. Pro někoho to může představovat riziko snížení pocitu bezpečí.

Službám IQ Roma servis, Charitě i AC chybí dobrovolníci. Není tu vysoká škola a nadějní spolupracovníci většinou odcházejí do Brna.

Dle kvalifikovaných odhadů bude asi tak 60 rodin samoživitelů na dávkách HN, z toho asi 90 % rodin v čele s ženou. Roste počet prvouživatelů a mladých uživatelů drog. Mladí také hodně pijí alkohol (nezletilí). Je více trestné činnosti dětí do 15 let. Problém jsou i party mladých nezaměstnaných. Ve věku 15–18 (včetně) let je jich 24. Ve věku 15–17 let 12.

Tabulka 15 Rodinná politika a zdraví - prioritní problémy

HLEDISKO MĚSTA A VEŘEJNOSTI	
PRIORITNÍ SLABÉ STRÁNKY	OPATŘENÍ
<ul style="list-style-type: none"> - Neatraktivní cílové skupiny - Populistická politika - Problematické projevy CS na veřejnosti <ul style="list-style-type: none"> - Předsudky vůči CS - Vznik ghett 	<ul style="list-style-type: none"> - Zájem na kvalitním řešení problémů CS <ul style="list-style-type: none"> - Odvážná, sociálně odpovědná nepopulistická politika - Ochota investovat do kvalitních sociálních služeb
HLEDISKO LOKÁLNÍCH INSTITUCÍ	
PRIORITNÍ SLABÉ STRÁNKY	OPATŘENÍ
<ul style="list-style-type: none"> - Neprojojenost institucí - Nedostatek návazných služeb <ul style="list-style-type: none"> - Místní nedostupnost - Nízká míra spolupráce - Přenášení zodpovědnost - Nereálná vzájemná očekávání <ul style="list-style-type: none"> - Nesdílení informací - Chybí kvalitní SAS s dostatečnou kapacitou 	<ul style="list-style-type: none"> - Vyjasněnost kompetencí - Poskytnutí potřebných služeb - Profesionální kompetentní řešení problémů <ul style="list-style-type: none"> - Motivace klientů - Zlepšení kvality služeb - Překonání bariér pro vznik nových služeb

HLEDISKO CÍLOVÉ SKUPINY	
PRIORITNÍ SLABÉ STRÁNKY	OPATŘENÍ
<ul style="list-style-type: none"> - Problémové vztahy v rodině - Nedostupnost zdrojů (finanční, sociální) <ul style="list-style-type: none"> - Nekvalitní trávení volného času - Nepřijetí od společnosti, rodiny, sám sebe <ul style="list-style-type: none"> - Nízké vzdělání rodičů - Chybějící návyky pro samostatný život <ul style="list-style-type: none"> - Rezignace na hledání řešení 	<ul style="list-style-type: none"> - Rozvinutí výchovných kompetencí rodičů - Zajištění rodiny, bydlení, společenské vazby <ul style="list-style-type: none"> - Příležitosti k osobnímu rozvoji <ul style="list-style-type: none"> - Důvěra v systém - Viz Vzdělávání - Nezávislost na soc. službách - Vysoká motivace a odhodlání při hledání řešení

Zdroj: pracovní skupina

Cílovou skupinou pro rodinnou politiku a zdraví tvoří převážně osoby sociálně vyloučené a osoby ohrožené sociálním vyloučením.

V ORP Břeclav máme k dispozici tyto sociální služby:

Diecézní charita Brno – Oblastní charita Břeclav (pečovatelská služba, azylový dům pro muže a ženy, azylový dům sv. Agáty, kontaktní centrum, nízkoprahové denní centrum), **Domov seniorů Břeclav p.o.** (odborné sociální poradenství (do března 2017), odlehčovací služba, denní stacionář, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem), **Město Velké Bílovice** (domov pro seniory), **Město Valtice** (pečovatelská služba, domov pro seniory), **Nemocnice Valtice** (sociální služba poskytována ve zdravotních zařízeních), **REMEDIA PLUS z.ú.** (osobní asistence, pečovatelská služba, odlehčovací služba, denní stacionář, domov se zvláštním režimem, sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením), **Spolek neslyšících Břeclav, z.s.** (sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením, tlumočnické služby), **Svaz tělesně postižených v ČR, okresní organizace Břeclav, z.s.** (odborné sociální poradenství, sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením), **TyfloCentrum Brno, o.p.s.** (odborné sociální poradenství, průvodcovské a předčitatelské služby, sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením), **IQ Roma servis, z.s.** (sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi, terénní programy), **Dotyk II, o.p.s. Brno** (raná péče), **Práh jižní Morava, z.ú.** (sociální rehabilitace).

III NÁVRHOVÁ ČÁST

Následující návrhová část byla vytvořena na základě závěrů jednání pracovních skupin a lokálních potřeb a kapacit, které jsou popsány výše v analytické části strategie. Tyto podklady sloužily ke stanovení cílů a konkrétních opatření, které mají ve výsledku přispívat k naplňování vize.

Strategický plán zahrnuje návrhy v pěti oblastech, kterými jsou:

1. Oblast Bydlení
2. Oblast Dluhy a zaměstnanost
3. Oblast Bezpečnost a prevence kriminality,
4. Oblast Rodina a zdraví,
5. Oblast Vzdělávání, která byla zpracována souběžně a v úzké součinnosti s přípravou tohoto SPSZ a tvoří jeho nedílnou přílohu – Místní plán inkluze města Brno.

V každé z těchto oblastí byly na základě dalšího jednání v rámci lokálního partnerství identifikovány obecné cíle a na ně navazující opatření.

Vymezení cílových skupin

Primární cílovou skupinou jsou pro účely tohoto SPSZ jsou osoby sociálně vyloučené nebo sociálním vyloučením ohrožené. Bližší vymezení pojmů sociálního vyloučení, jeho mechanismů a dimenzí, se zabývá kapitola 1.1 (Sociální vyloučení a základní orientace v tématu).

Další již konkrétnější upřesnění okruhů CS pak proběhlo na začátku práce každé tematické skupiny. Při analytické práci PS a následně tvorbě stromů problému a návrhu opatření byly uvažovány tyto okruhy osob:

- Osoby bez domova, žijící venku nebo v různých provizorních přístřešcích, bunkrech apod.
- Osoby žijící dočasně v léčebnách, nemocnicích, věznicích apod.), bez zázemí po propuštění
- Osoby v nestabilním, nejistém nebo nevyhovujícím bydlení
- Osoby ohrožené ztrátou bydlení
- Osoby s nedostatečnými kompetencemi k bydlení (nedodržující pravidla, rušící soužití apod.)
- Osoby závislé nebo ohrožené závislostí na návykových látkách nebo gamblingem
- Osoby propuštěné z výkonu trestu nebo z ústavní výchovy
- Osoby dlouhodobě nezaměstnané nebo opakovaně selhávající na trhu práce
- Osoby předlužené, nebo předlužením ohrožené
- Osoby s nedostatečnými kompetencemi v oblasti finanční gramotnosti, oběti „šmejdu“
- Osoby s duševním onemocněním a současně dalšími komplikujícími faktory
- Osoby dotčené trestnou činností, násilím z nenávisťi nebo diskriminací
- Osoby dotčené domácím násilím (oběti, vystavené děti a rodina, agresor)

- Rodiče s nedostatečnými rodičovskými kompetencemi a jejich děti
- Děti a mládež vyrůstající v méně podnětném prostředí
- Děti a mládež ohrožené sociálně patologickými vlivy a nekvalitně tráveným volným časem
- Osoby v hmotné nouzi, případně osoby sankčně vyřazené z evidence ÚP
- Osoby s omezenými možnostmi kontaktu a participace na společenských aktivitách

Specifická pozornost bude věnována osobám s možnými komplikujícími faktory (např. rodiče samoživitelé, osamělé osoby, zejména vyššího věku, osoby jiného etnika nebo z jiného sociokulturního prostředí, dlouhodobě chronicky nemocné nebo zdravotně postižené osoby, pečující osoby atd.). Tyto osoby nejsou automaticky sociálně vyloučené, ale v případě v případě dalších komplikujících faktorů, a následně nepříznivého vnějšího zásahu nebo nečekané události mohou být tyto osoby více zranitelné než jiné osoby bez těchto faktorů. Do cílové skupiny tedy nespádají automaticky, ale až při kombinaci s dalšími komplikujícími faktory mohou být považovány za osoby ohrožené.

Sekundárně, ve smyslu plánovaného dopadu, na který cílí strategie intervence, považujeme za cílovou skupinu všechny obyvatele města Brno. Navrhovaná opatření toho SPSZ, i pokud se přímo týkají jen práce s úžeji vymezenou primární cílovou skupinou, jejich realizace se má pozitivně odrazit ve zlepšení situace pro všechny občany a zmírnění nebo úplné odstranění problémů spojených se sociálním vyloučením, což pomůže celému městu a všem obyvatelům.

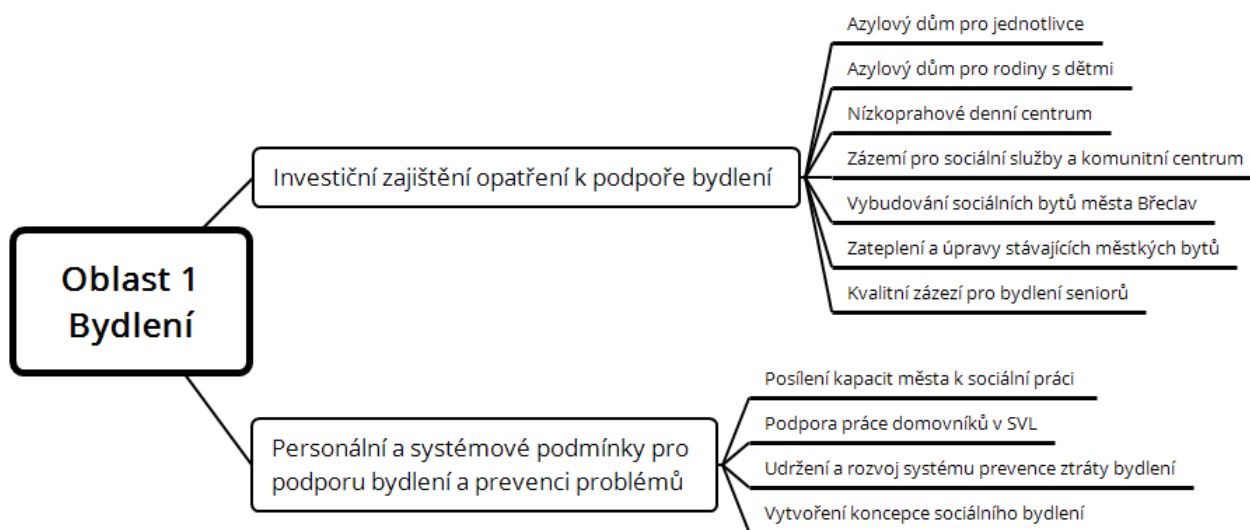
Současně je sekundární cílovou skupinou též odborná veřejnost a pracovníci zapojených institucí, úřadů či NNO a poskytovatelů sociálních služeb, kde lze očekávat, že dobře prováděná opatření budou mít dopad na zlepšení kvality služeb, činnosti úřadů i rozvoj spolupráce, efektivnější souhry všech aktivit a pocitu smysluplnosti práce.

3.1 OBLAST Bydlení

Schéma priorit, cílů a opatření v oblasti Bydlení

Zdroj: vlastní zpracování na základě výstupů pracovní skupiny Bydlení

PRIORITA 1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení

Tato priorita se zahrnuje investiční část opatření, která jsou nezbytná k fungování celého komplexního systému. Jde zejména o zázemí pro důležité služby prevence, poskytující pomoc lidem v těžkých životních situacích. Priorita také obsahuje klíčové investice do oblasti sociálního bydlení, tak potřebné investice do zkvalitnění bytů v SVL. Vzhledem ke komplexnosti strategie, která se snaží řešit všechny problémy v oblasti bydlení provázaně, zahrnuje kapitola také popsání záměrů města v oblasti bydlení seniorů, které i když stojí mimo systém projektů KPSVL, jsou důležitou součástí SPSZ.

Cíl 1.1.1 Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce

Azylový dům poskytuje osobám ubytování, stravu nebo pomoc při zajištění stravy a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí. Zázemí pro tuto službu je nyní v Břeclavi v nevyhovujícím stavu. Město se již dříve snažilo situaci řešit, projekt byl v minulosti podán do ROPu JV, ale nakonec nebyl realizován. Nyní je objekt v havarijním stavu. Opatření zahrnuje vybudování/rekonstrukci kvalitního zázemí AD.

Tabulka 16 Azylový dům pro jednotlivce

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.1	Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Specifický cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vybudování / rekonstrukce zázemí AD	2017-2019	Město Břeclav	Vybudování AD	31 636 000,-Kč IROP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Přípravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Provoz AD	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.2 Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení

Tento cíl zahrnuje opatření na vybudování zázemí AD, poskytující pobytové služby na přechodnou dobu rodinám s dětmi v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Také zahrnuje vybudování zázemí pro sociálně aktivizační službu pro rodiny s dětmi, která nabídne možnost komplexní sociální práce s rodinami a rozvoj rodičovských kompetencí. Priorita také zahrnuje vybudování a provoz krizového bydlení pro osoby např. po živelných pohromách apod.

V současné době není objekt ve vlastnictví města, ale měl by do konce října 2017 proběhnout převod. V prvním patře by měly vzniknout dva krizové byty pro nahodilé situace (živelné pohromy, aj.), v druhém patře by měla být SAS zaměřená na práci s rodinami. V posledním patře by vzniklo cca 4–6 bytových jednotek pro rodiny s dětmi.

Tabulka 17 Azylovým dům pro rodiny s dětmi + SAS + Krizové bydlení

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.2	Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Specifický cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení	2017-2019	Město Břeclav	Vybudování AD, zázemí pro SAS, krizové byty	25 750 000,-Kč IROP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Vybudování AD, SAS a kriz.bytů	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.3 Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi

Nízkoprahové denní centrum bude poskytovat ambulantní, popřípadě terénní služby pro osoby bez přístřeší. Služba zahrnuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, a pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a obstarávání osobních záležitostí.

Tabulka 18 Nízkoprahové denní centrum

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.3	Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Specifický cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi	2017-2019	Město Břeclav	Vybudování a provoz NDC	5 150 000,-Kč MAS
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Vybudování zázemí NDC	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.4 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a komunitní centrum

Obsahem této priority je vybudování komplexního zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a také komunitního centra.

Tabulka 19 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a Komunitní centrum Břeclav

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.4	Vybudování komunitního centra a zázemí pro provoz sociálních služeb			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vybudování komunitního centra a zázemí pro provoz sociálních služeb	2017-2019	Město Břeclav	Zázemí pro soc. služby, komunitní centrum	25 750 000,-Kč IROP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Provoz AD, SAS a kriz.bytů	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.5 Vybudování sociálních bytů města Břeclav

V rámci situační analýzy i v závěrech pracovní skupiny Bydlení je popisován nedostatek bytových kapacit jako významný problém, který komplikuje sociální situaci ohrožených skupin. Proto po opatřeních seskupených v předchozích cílech, které rozvíjí kapacity pro dočasné či krizové bydlení a zázemí pro služby vedoucí ke zlepšení kompetencí cílové skupiny k bydlení, je potřeba souběžně navyšovat fond se standardním bydlením, aby byl možný přesun osob z podstandardních nebo dočasných forem bydlení a bylo tím možné předcházet vzniku ghett.

Sociálním bytem se rozumí standardní bytová jednotka v běžné zástavbě, mimo SVL, se základním vybavením (byt bude vybaven umyvadlem, sprchou, nebo vanou, WC, kuchyňskou linkou a varnou deskou a troubou). V současné město vytypovává vhodné byty pro realizaci opatření.

Předpokládá se, že služba sociálního bydlení bude doplněna poskytováním terénní sociální práce. Doprovodný sociální program spočívá ve společném hledání řešení potíží, se kterými se rodina nebo jednotlivec potýká. V řešení komplexní situace rodiny nebo jednotlivce, žijícím v sociálním bytě bude zapojeno více subjektů jako poskytovatelé sociálních služeb, městský úřad (majetkový odbor, sociální odbor aj.)

Obsahem terénní sociální práce bude kromě poradenství (stabilizace příjmů rodiny, řešení dluhů, péči o děti apod.) také pomoc klientům uplatnit se na běžném trhu s byty.

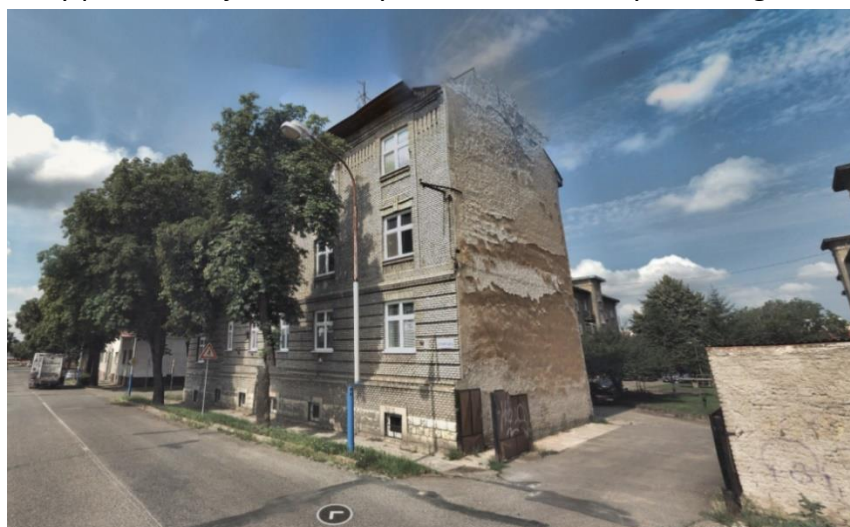

Tabulka 20 Vybudování sociálních bytů města Břeclav

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.5	Vybudování sociálních bytů města Břeclav			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vybudování sociálních bytů města Břeclav	2017-2019	Město Břeclav	6 sociálních bytů	15 100 000,-Kč IROP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	6 sociálních bytů	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.6 Zateplení a úpravy stávajících městských bytů

Kromě budování nového fondu sociálního bydlení vyplynula z pracovní skupiny bydlení potřeba zlepšit údržbu stávajících městských bytů, včetně investic do zateplení a systému ohřevu teplé vody, který pomůže nájemníkům výrazně snížit náklady na energie.

Město nyní připravuje projektovou dokumentaci k celkové realizaci. Součástí projektu bude oprava střechy, na které plánujeme vybudovat solární kolektory na ohřev teple vody.

Tabulka 21 Zateplení městských bytů

Realizační karta – Bydlení	
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení
Cíl 1.1.6	Zateplení a úpravy stávajících městských bytů
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)

Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Zateplení městských bytů + ohřev teplé vody	2017-2019	Město Břeclav	6 sociálních bytů	15 450 000,-Kč OPŽP
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Zateplení bytů, ohřev teplé vody	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů

V kontextu s trendem stárnutí populace na území města Břeclav – který je provázen snižováním příjmů a vysokými finančními výdaji domácností seniorů, včetně problematiky zadlužování či nedostatečné kvality bydlení – zařazujeme do materiálu SPSZ návrh rozšíření kapacity domova seniorů. Krom navýšení kvality života seniorů očekáváme dopad tohoto realizovaného opatření i v oblasti navýšení počtu malometrážních bytů (následné využití v režimu sociálního bydlení), navýšení časových dispozic doposud pečujících rodin směrem k zaměstnání či adekvátním volnočasovým aktivitám, ponížení finanční zátěže pečujících rodin. Tato aktivita není součástí čerpání KPSVL, ale v rámci širšího spektra budování stabilní lokální sociální politiky v celoživotní perspektivě si uvědomujeme její význam a provazby k dalším aktivitám. Navýšení kapacit umožní využívání zařízení, včetně seniorů z identifikovaných sociálně vyloučených lokalit.

Současná kapacita domova seniorů (dále jen DS) je 212 lůžek. Pracuje zde cca 160 zaměstnanců a denně se zde vaří až 1300 jídel (z toho 900 obědů, 200 snídaní a 200 večeří). Větší část jídel je určena pro klienty a další část je distribuována jiným subjektům.

Nová přístavba DS v podobě pavilonu bude situována na volném prostranství vedle stávající budovy DS s tím, že musí být dořešen prostor pro zásobování a parkování pro organizace, které přijíždí pro obědy pro jiné organizace. Realizace pavilonu si vyžádá demolici stávajících objektů garáží, dílen, márnice, školící místnosti a prostoru pro výuku. Nový pavilon bude třípodlažní ve stejném architektonickém ztvárnění, jako je původní budova DS. A bude zde zázemí pro ekonomické oddělení – náklady na jeho vybudování jsou neuznatelné.

Na základě konzultace na MPSV předložíme v rámci žádosti ucelený projekt na rekonstrukci DS s tím, že budeme žádat o první etapu na přístavbu kuchyně. Podmínkou je, že město se musí zaručit, že bude v rekonstrukci pokračovat i v dalších letech a na jednotlivé etapy, uceleného projektu na rekonstrukci DS, se budou realizovat v uvedeném časovém harmonogramu. Na další etapy budeme žádat další finanční prostředky z MPSV, JMK nebo jiných vhodných dotačních titulů.

Nutnost tak rozsáhlého závazku je především dána tím, že jednotlivé etapy umožní vnitřní úpravy na pokojích klientů. Ti dnes mají nevyhovující koupelny (umakartové jádra, nejsou bezbariérově upraveny nástupy do van a wc), veškeré rozvody teplé a studené vody jsou v havarijním stavu, elektroinstalace je původní z roku 1976 a v celé budově chybí EPS systém.

Vzhledem ke skutečnosti, že současný stav DS je v havarijním stavu a v případě požáru není vyřešena bezpečnost klientů a zaměstnanců, je nezbytné i z důvodu finanční náročnosti se k této akci zavázat a etapově ji realizovat. Všechny stavební úpravy musí být realizovány za provozu, jinak hrozí snížení dotace na personál a klienty. Výše dotace činí 75 % uznatelných nákladů a poskytovatelem je MPSV. Projektová příprava na přístavbu musí být zahájena v termínu, jinak hrozí, že z časových důvodů projekt nezrealizujeme. Nejdůležitější podmínka je celou první etapu přístavby stavebně dokončit a profinancovat do konce roku 2020.

Dalším opatřením je výměna současných výtahu v DPS za evakuační.

A nakonec vybudování nového zařízení DPS na ulici Hájová. Zařízení bude mít 25 bytových jednotek. 20 pro jednotlivce a 5 pro páry. Celá tato oblast bude financována mimo zdroje KPSVL.

Tabulka 22 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.1	Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení			
Cíl 1.1.7	Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ (manažer SPSZ)			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rekonstrukce Domova seniorů	2017-2019	Město Břeclav	Rekonstruovaný Domov seniorů	55 000 000,-Kč MPSV
Vybudování evakuačních výtahů v DPS	2017-2019	Město Břeclav	Vybudované výtahy	2 580 000,-Kč JMK
Vybudování DPS Hájová	2017-2019	Město Břeclav	25 bytových jednotek	36 000 000,-Kč MMR

Fáze plnění			
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Rekonstruovaný Domov seniorů Vybudování evakuačních výtahů Vybudování a provoz DPS Hájová
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad

PRIORITA 1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů

Priorita zahrnuje měkká opatření – projekty na lidské zdroje a opatření, jejichž obsahem je rozvoj metodik, komunikace mezi institucemi či pracovníky, implementace dobrých praxí, pravidel apod.

Cíl 1.2.1 Posílení kapacit města k sociální práci

Opatření reaguje na potřebu posílit kapacity města v komplexní sociální práci s klienty v náročných životních situacích. Projekt je zaměřen na podporu profesionální realizace sociální práce, zahrnuje též programy právní a finanční gramotnosti, prevenci a řešení předluženosti.

V oblasti bydlení se soustředí na podporu osob v přesunu z podstandardních forem bydlení a posilování kompetencí cílové skupiny k zvládnutí bydlení ve běžných podmínkách.

Dále tento projekt zajišťuje potřebné kapacity pro realizaci a zvládnutí řady dalších opatření tohoto SPSZ, jak v oblasti zaměstnanosti, tak dluhů a koordinace případového řízení práce s ohroženými skupinami. Zajišťuje taky koordinační kapacity města pro implementaci SPSZ v budoucích obdobích.

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.2	Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů			
Cíl 1.2.1	Posílení kapacit města k sociální práci			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Posílení kapacit města k sociální práci	2017-2019	Město Břeclav	120 podpořených osob	14 500 000,-Kč OP Z
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Realizace projektu	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.2.2 Podpora práce domovníků v SVL

Toto opatření již město Břeclav realizuje, jako jedna z pilotních lokalit v ČR. Program je nyní financován z rozpočtu MV ČR, každý rok se znovu žádá o prostředky, což neumožňuje dlouhodobější plánování rozvoje programu ani personální jistotu pro zaměstnance. V plánovaném období bude připraven projekt OP Z na 3 roky, který umožní pozici domovníků stabilizovat v dlouhodobějším horizontu, doplnit o potřebné vzdělávání a podporu a provázat s dalšími aktivitami (sociální služby, poradenství, komunitní aktivity apod.).

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.2	Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů			
Cíl 1.2.2	Podpora práce domovníků v SVL			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ (manažer SPSZ), ASZ (LK), členové PS bydlení			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Podpora práce domovníků v SVL	2017-2019	Město Břeclav	3 pracovní místa domovníků	OP Z Financováno v rámci 3.1.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Zřízené pozice domovníků	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.2.3 Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení

Systém prevence ztráty bydlení, který spočívá v monitorování a včasné rozpoznání problémů při platbě nájemného a včasné nabídce pomoci prostřednictvím sociální práce již město Břeclav má. V následujícím období je cílem systém stabilizovat, rozvinout a zkvalitnit – a to v rámci posílených kapacit města pro sociální práci, popsaných u opatření 1.2.1, zároveň se počítá s udržením/zlepšením spolupráce s partnerskými NNO, např. využitím case managementu.

Vzhledem k počtu lidí se závažným onemocněním, kteří jsou zároveň ohroženi ztrátou bydlení, bude na Břeclavsku působit terénní tým zaměřený na prevenci ztráty bydlení.

Tento terénní tým bude aktivně vyhledávat osoby ohrožené bezdomovectvím a pomáhat jim udržet nebo získat stabilní bydlení. Práce týmu bude spočívat především v terénní práci v místní komunitě, bude spolupracovat s pracovníky veřejné správy, s bytovým družstvem, s dalšími sociálními službami. Bude pomáhat lidem při konfliktech se sousedy (často vyvěrajících buď z projevů zhoršeného zdravotního stavu nebo nedostatečných sociálních a komunikačních dovedností). Bude využívat metodu case managementu, tj. bude provázet klienta systémem služeb, zároveň mu bude služby i poskytovat a pomáhat mu udržovat kontinuitu spolupráce a zaměří se na jeho podporu i po získání

stabilního bydlení, aby mu pomohl si bydlení udržet. Bude spolupracovat s ambulanti psychiatry a napomáhat klientovi znovu začít využívat zdravotní služby, v případě, že jsou potřeba. Bude také spolupracovat psychiatrickými zařízeními, aby řešil situace, kdy hrozí riziko, že by lidé s duševním onemocněním šli z instituce na ulici.

Realizační karta – Bydlení				
Priorita 1.2	Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů			
Cíl 1.2.3	Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ (manažer SPSZ), ASZ (LK), členové PS bydlení			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení	2017-2019	Město Břeclav, NNO	funkční systém PZB	OP Z Financováno v rámci 1.2.1
Zřízení terénního týmu prevence ztráty bydlení	2017-2019	NNO	Zřízení týmu	OP Z 4 760 000
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Vyhodnocení předchozího modelu, návrh nového	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Prevence ztráty bydlení	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 1.2.4 Vytvoření koncepce sociálního bydlení

Cílem opatření je vytvořit koncepci sociálního bydlení města Břeclav, která na bázi odborné platformy – pracovní skupiny pro oblast Bydlení, zahrnující všechny relevantní aktéry, navrhne postupy vedoucí k řešení problémů města Břeclav s nedostatečnými kapacitami k bydlení, což obzvláště těžce dopadá zejména na osoby ohrožené sociálním vyloučením. Může zahrnovat zejména větší otevřenost města vůči odborné veřejnosti (např. poskytovatelé sociálních služeb), i vůči občanům města a potenciálním zájemcům o bydlení, transparentnost města při směřování bytové politiky a konzistentní přístup k práci s městským bytovým fondem. Návrh opatření se opírá o závěry pracovní skupiny bydlení, tak o výstupy ze situační analýzy. Nepředkládá hotová řešení, spíše otevírá možnosti k participativní tvorbě nových koncepcí, přenosu dobrých praxí a další společné práci města a lokálních partnerů.

Realizační karta – Bydlení	
Priorita 1.2	Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů
Cíl 1.2.4	Vytvoření koncepce sociálního bydlení
Garant	Město Břeclav, MSPSZ (manažer SPSZ), ASZ (LK), členové PS bydlení

Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vytvoření koncepce sociálního bydlení	2017-2019	Město Břeclav, ASZ	Koncepce sociálního bydlení	--- nevyžaduje náklady
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Analýza situace, ustavení týmu	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Koncepce sociálního bydlení	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

Rozpočet oblasti 1 Bydlení – rekapitulace

Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.1 Vybudování / rekonstrukce zázemí azylového domu pro jednotlivce	31 635 738,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.2 Vybudování zázemí Azylového domu pro rodiny s dětmi, SAS a krizového bydlení	25 750 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.3 Nízkoprahové denní centrum ve městě Břeclavi	5 150 000,-Kč	MAS
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.4 Zázemí pro poskytovatele sociálních služeb a komunitní centrum	25 750 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.5 Vybudování sociálních bytů města Břeclav	15 100 000,-Kč	IROP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.6 Zateplení a úpravy stávajících městských bytů	15 450 000,-Kč	OP ŽP
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Rekonstrukce Domova seniorů	55 000 000,-Kč	MPSV

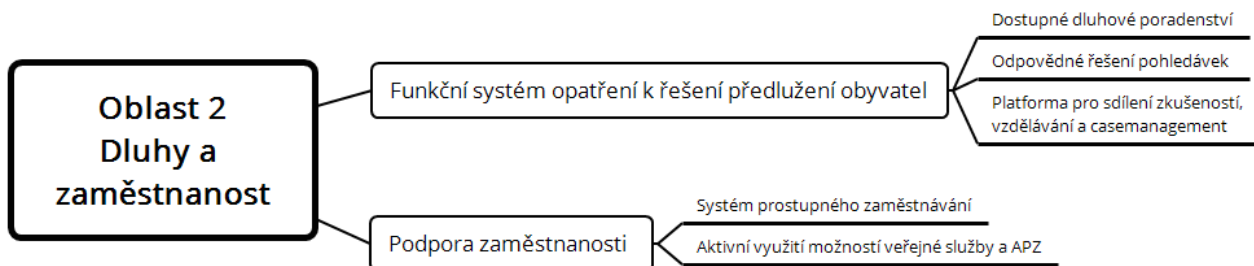
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Vybudování evakuačních výtahů v DPS	2 580 000,-Kč	JMK
1 - Bydlení	1.1 Investiční zajištění opatření k podpoře bydlení	1.1.7 Kvalitní zámezí pro bydlení seniorů – Vybudování DPS Hájová	36 000 000,-Kč	MMR
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.1 Posílení kapacit města k sociální práci	14 500 000,-Kč	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.2 Podpora práce domovníků v SVL	0,-Kč financováno v rámci 3.1.1	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.3 Udržení a rozvoj systému prevence ztráty bydlení	financováno v rámci 1.2.1 Terénní tým 4 760 000,-Kč	OP Z
1 - Bydlení	1.2 Personální a systémové podmínky pro podporu bydlení a prevenci problémů	1.2.4 Vytvoření koncepce sociálního bydlení	0,-Kč nevyžaduje náklady	---

3.2 OBLAST Dluhy a zaměstnanost

Druhá oblast návrhové části SPSZ se soustředí komplexně na dva provázané faktory, které významně ovlivňují situaci ohrožených osob – předluženost a nezaměstnanost.

Opatření jsou členěna do dvou priorit a často se doplňují – nebo mají přesah – do dalších oblastí, zejména do bydlení, případně též do oblasti rodina a zdraví, kde navazují na systém sociálních služeb, aby fungovali v maximální synergii s již realizovanými nástroji.

Zdroj: pracovní skupina Dluhy a zaměstnanost

PRIORITA 2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel

Obsahem této priority jsou opatření, která mají pomoci řešit předluženost obyvatel, s maximálním využitím různých nástrojů a metodik, jež je možné na lokální úrovni implementovat. Jde zde především o zřízení specializované dluhové poradny, odpovědnou správu a vymáhání dluhů města provázanou se systémem včasné a účinné pomoci, a nakonec existenci platformy pro multioborovou spolupráci, využití casemanagementu ve vhodných případech a vzdělávání a výměnu zkušeností napříč sociálními službami pro pracovníky NNO i dotčených úřadů.

Cíl 2.1.1 Dostupné dluhové poradenství

Obsahem tohoto cíle je především zřízení dluhové poradny, která poskytuje bezplatné odborné poradenství pro osoby ohrožené sociálním vyloučením v důsledku předlužení nebo nekalých obchodních praktik.

Poradna má zahrnovat také aktivity osvětové a preventivní, zlepšovat informovanost a finanční gramotnost u ohrožených cílových skupin.

Tabulka 23 Bezplatná dluhová poradna

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.1	Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel			
Cíl 2.1.1	Dostupné dluhové poradenství			
Garant	Žadatel, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Zřízení bezplatné dluhové poradny	2017-2019	Žadatel	150 podpořených osob	4 200 000,-Kč OP Z

Fáze plnění			
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy
1. Přípravná fáze	2017-2018	Žadatel	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení
2. Realizační fáze	2018-2019	Žadatel	Otevření a provoz poradny
3. Evaluační fáze	2019	Žadatel	Evaluace vyhodnocující dopad

Cíl 2.1.2 Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu

Analytická část ukazuje velikost podílu pohledávek u CS, kde věřitelem je samo město Břeclav. Přitom neexistuje jednotná zpráva pohledávek, ani metodika, jak při vymáhání dluhů postupovat, jaké nástroje využívat.

Toto opatření si klade za cíl nalézat a implementovat prostředky pro uplatnění takových lokálních politik, které nebudou přispívat ke konzervaci, či dokonce prohloubení nepříznivé situace předlužených občanů a současně umožní městu situaci efektivně řešit.

Při řešení pohledávek bude město Břeclav aktivně využívat doporučené nástroje dle metodiky MPSV:

- upomínka formou SMS, upomínka písemná (návodná, s údaji pro platby, možnostmi řešení)
- zprostředkování kontaktu mezi dlužníkem a sociálním pracovníkem, dluhovým poradcem
- dohoda o splátkovém kalendáři
- dohoda o posečkání s úhradou nájemného
- pozastavení úroku z prodlení po dobu splácení dluhu
- odpuštění penále
- možnost prodloužení nájemní smlouvy v případě doplacení dluhu po obdržení výpovědi

Navíc opatření počítá s využitím personálních kapacit města v rámci opatření 1.2.1, kde by sami pracovníci MěÚ mohli v první fázi dlužníka citlivě oslovit, vysvětlit situaci a hledat s ním možnosti řešení jeho dluhu, to vše bez zbytečného prodlení a s adekvátní odborností v oblasti sociální práce a motivační intervence. V případě složitějších případů se počítá také s využitím dluhové poradny – viz opatření 2.1.1.

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.1	Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel			
Cíl 2.1.2	Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu	2017-2019	Město Břeclav	Zavedený nový systém	Část nevyžaduje náklady, část OP Z v rámci 1.2.1

Fáze plnění			
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Přijatá opatření
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad

Cíl 2.1.3 Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement

Opatření reaguje na potřebu lepší koordinace a připravenosti pracovníků řešit problematiku předlužení u ohrožených skupin, lépe komunikovat mezi dotčenými subjekty a předávat si aktuální informace o nástrojích a možnostech řešení. Realizace opatření počítá se vznikem multidisciplinární platformy, která podpoří předávání informací mezi dotčenými pracovníky (různé odbory úřadu města Břeclav, sociální pracovníci města, NNO, dluhová poradna). Aktivita má směřovat též k možnosti a připravenosti využít v případě potřeby metod případového řízení – casemanagementu.

Také počítá s osvětou v oblasti průběžného vzdělávání dotčených pracovníků.

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.1	Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel			
Cíl 2.1.3	Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Zřízení platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement	2017-2019	Město Břeclav	Ustavená platforma	Část nevyžaduje náklady, část OP Z v rámci 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav	Ustavená a funkční platforma	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav	Evaluace vyhodnocující dopad	

PRIORITA 2.2 Podpora zaměstnanosti

Obsahem této priority jsou opatření vztahující se k tématu zaměstnanosti. Klíčovým prvkem je zavedení systému prostupného zaměstnávání, který může významně zlepšit šance některých dlouhodobě nezaměstnaných osob k vstupu na legální trh práce a zejména na jejich dlouhodobé udržení se v něm. Komplexnost opatření je doplněna o síťování zaměstnavatelů, podporu prostřednictvím mentoringu, pro cílové skupiny též poradenstvím a sociální práci včetně nácviku potřebných dovedností.

Dále je řešeno též optimální nastavení pro využití nástrojů APZ a institutu veřejné služby.

Cíl 2.2.1 Program dostupného zaměstnávání

Program dostupné zaměstnávání se snaží o návrat dlouhodobě nezaměstnaných osob na volný trh práce prostřednictvím systematického postupného využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti a současné aktivizace a doprovázení klientů formou sociální práce. Smyslem programu je překonat překážky, které klienti v přístupu na volný trh práce mají, a zásadně zvýšit jejich šance udržet se na trhu práce bez další podpory.

Program je založený na dvou základních principech: na principu dostupnosti a principu úzké spolupráce ÚP, veřejné správy, města, zaměstnavatelů a neziskových organizací.

Tabulka 24 Systém dostupného zaměstnávání

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.2	Podpora zaměstnanosti			
Cíl 2.2.1	Systém dostupného zaměstnávání			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, ÚP, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Systém dostupného zaměstnávání	2017-2019	Město Břeclav, ÚP	Funkční systém dostupného zaměstnávání 20 podp. osob	Část nevyžaduje náklady, část APZ, část OP Z v rámci opatření 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Žadatel	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Žadatel	Funkční systém PZ, 20 PO	
3. Evaluační fáze	2019	Žadatel	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 2.2.2 Aktivní využití možností veřejné služby a APZ

Opatření zahrnuje systematické cílené využívání nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti městem, v úzké součinnosti s Úřadem práce. Oproti současnému stavu bude kladem větší důraz na rozvoj dovedností a pracovních návyků a současně intenzivní práci na odstraňování překážek v přístupu na trh práce. Z toho důvodu bude potřeba personálně zabezpečit pozici mentora a pracovního poradce, což tato strategie zajišťuje pomocí opatření 1.2.1.

Tabulka 25 Aktivní využití možností nástrojů APZ a veřejné služby

Realizační karta – Dluhy a zaměstnanost				
Priorita 2.2	Podpora zaměstnanosti			
Cíl 2.2.2	Aktivní využití možností veřejné služby a APZ			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, ÚP, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování

Aktivní využití možností veřejné služby a APZ	2017-2019	Město Břeclav, ÚP, sociální služby	Město poskytne možnost využití APZ 60 osobám; VS 20 osobám	Část nevyžaduje náklady, část APZ, část OP Z v rámci opatření 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Žadatel	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení Dojednání systému spolupráce	
2. Realizační fáze	2018-2019	Žadatel	Aktivní využívání APZ, VS, mentoringu a prac. poradenství	
3. Evaluační fáze	2019	Žadatel	Evaluace vyhodnocující dopad	

Rozpočet oblasti 2 Dluhy a zaměstnanost – rekapitulace

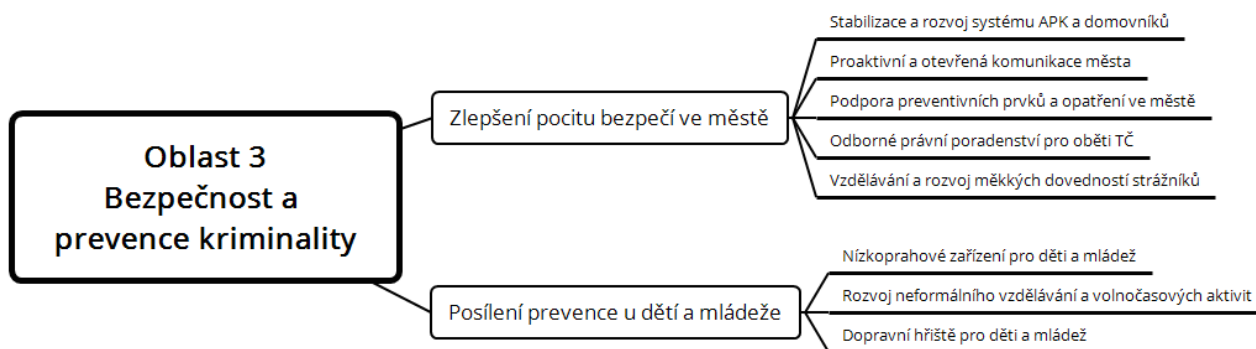
Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.1 Dostupné dluhové poradenství	4 200 000,-Kč	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.2 Odpovědné vymáhání pohledávek vůči městu	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.1 Funkční systém opatření k řešení předlužení obyvatel	2.1.3 Platforma pro sdílení zkušeností, vzdělávání a casemanagement	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.2 Podpora zaměstnanosti	2.2.1 Program prostupného zaměstnávání	0,-Kč financováno v rámci APZ a v rámci 1.2.1	OP Z
2 - Dluhy a zaměstnanost	2.2 Podpora zaměstnanosti	2.2.2 Aktivní využití možností veřejné služby a APZ	0,-Kč financováno v rámci APZ a v rámci 1.2.1	OP Z

3.3 OBLAST Bezpečnost a prevence kriminality

Hlavní prioritou v této oblasti je posílit pocit bezpečí, na který navazuje cíl, jež má za úkol rozšiřovat preventivní prvky a opatření. Výsledné priority a cíle doplňují již schválenou koncepci prevence kriminality města Břeclav. Jedná se jak o prvky situační, tak sociální prevence, např. asistenti prevence kriminality, městský kamerový dohledový systém, prevence rizikového chování na školách atd. V rámci tvorby návrhové části se pracovní skupina také zabývala možnostmi financování jednotlivých aktivit. V této oblasti bude využita kombinace finančních zdrojů složená jak ze zdrojů Evropské unie (např. asistenti prevence kriminality, sekundární a terciální prevence), tak z národních zdrojů (ministerstva vnitra, školství, zdravotnictví, spravedlnosti).

Přímý dopad na problematiku bezpečnosti má zřízení několika (sociálních) služeb. Jedná se o cílenou pomoc osobám bez příštřeší (vybudování nového azylového domu, zřízení denního centra a noclehárny). Vliv na pocit bezpečí bude mít také zvýšená podpora dětem a mládeži, kde se očekává personální rozšíření sociálních služeb pro děti a mládež a zajištění dobrovolnické služby.

Zdroj: pracovní skupina Bezpečnost a prevence kriminality

PRIORITA 3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě

Tato kapitola obsahuje komplexní systém opatření cílených na zlepšení pocitu bezpečí ve městě. Jde jak o investice do bezpečnostních opatření jako rozšíření kamerového systému, veřejné osvětlení na potřebných místech, forenzní značení kol, tak opatření v podobě vzdělávání policistů či rozvoje programu APK a domovníků.

Cíl 3.1.1 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků

Primárním cílem je zajištění úrovně pocitu bezpečí v bytových domech ve vlastnictví města, na ulici Riegrova - Krátká - Na Zahradách a ukázat občanům, že město se aktivně podílí na řešení problémů nejen v dané lokalitě, ale i v celém městě. Udržení 4 funkcí asistentů prevence kriminality a domovníků dopomůže ke snižování míry a závažnosti trestné činnosti jak v SVL, tak i v jejím okolí. Již samotná fyzická přítomnost APK v ulicích města působí preventivně a zároveň poskytuje pozitivní příklad integrace sociálně vyloučených osob do společnosti. Dalším cílem je omezit či eliminovat tzv. pouliční kriminalitu.

APK současně získávají cennou zkušenost na náročné a respektované pracovní pozici, vzdělávají se v základech práva, v komunikaci a vyjednávání apod. Oproti předchozí realizaci bude program APK realizován v rámci projektu OP Z v tříletém období, což pro pracovníky znamená větší jistotu delší doby zaměstnání, možnost lépe plánovat rozvoj služby, vzdělávat a podporovat zaměstnance.

V plánovaném období bude pro APK a domovníky vytvořen nový systém vzdělávání a jejich práce bude také více propojena s dalšími aktivitami sociálního začleňování v tomto SPSZ.

Tabulka 26 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě			
Cíl 3.1.1	Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků			
Garant	Město Břeclav, Městská policie Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků	2017-2019	Město Břeclav, MP	4 místa APK 3 místa domovníků	OP Z 6 500 000,- Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav, MP	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení Vytvořen systém vzdělávání	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav, MP	4 místa APK, 3 míst domovníků	
3. Evaluační fáze	2019	Město Břeclav, MP	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.1.2 Proaktivní komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality

Vedle konkrétních projektových opatření cílených na zlepšení bezpečí je podle výstupů pracovní skupiny silným tématem otázka komunikace. Je důležité, mít kvalitní data o skutečném stavu bezpečnosti ve městě, tak o vnímané úrovni bezpečí a pociťovaných problémech či rizicích u veřejnosti, tak u obyvatel SVL či dalších ohrožených skupin. Proto proběhne specializovaný výzkum na téma pocitu bezpečí ve městě, který uskuteční výzkumné oddělení ASZ. Na základě zjištěných dat, a s podporou odborníků na komunikaci a PR budou uspořádána minimálně 3 veřejná setkání na téma bezpečnosti a prevence kriminality.

Tabulka 27 Proaktivní a otevřená komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality	
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě
Cíl 3.1.2	Proaktivní a otevřená komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality
Garant	Město Břeclav, Městská policie Břeclav, MSPSZ

Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Veřejné debaty na téma bezpečí a prevence	2017-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ	Výzkum pocitu bezpečí 3 veřejné debaty	ASZ, Město v rámci opatření 1.1.5 a 3.1.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav, MP, MSPSZ, ASZ (LK, LeX)	Analýza situace, výzkum pocitu bezpečí, vzdělávání a průprava	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ, APK, ASZ	Realizace 3 veřejných setkání	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MP, ASZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě

Tato kapitola obsahuje různorodé bezpečnostní prvky či opatření, které mají zlepšit úroveň bezpečnosti ve městě Břeclavi. Jde o rozšíření městského dohledového kamerového systému, program forenzního značení kol a rozšíření veřejného osvětlení.

Tabulka 28 Nízký pocit ohrožení v prostoru – Podpora preventivních prvků ve městě

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě			
Cíl 3.1.3	Podpora preventivních prvků a opatření ve městě			
Garant	Město Břeclav, Městská Policie Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření městského dohledového kamerového systému	2017-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ	40 nových kamer	MV ČR 3 000 000,-Kč
Zavedení programu forenzního značení kol	2017-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ	Zavedený systém značení	MV ČR 300 000,-Kč
Rozšíření veřejného osvětlení	2017-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ	Rozšířené veřejné osvětlení	IROP 500 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město Břeclav, MP, MSPSZ, ASZ (LK, LeX)	Analýza situace, výzkum pocitu bezpečí, vzdělávání a průprava	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město Břeclav, MP, MSPSZ, APK, ASZ	Instalace kamer, zavedení systému značení, nové osvětlení	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MP, ASZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.1.4 Odborné právní poradenství pro oběti TČ

Cílem je prostřednictvím zvýšení kapacity poradny Justýna zvýšit podporu obětem násilí z nenávisli, zlepšit jejich přístup ke spravedlnosti a předejít, případně řešit jejich sociální vyloučení a podpořit umístění těchto osob na trh práce.

V rámci projektu bude podpořeno 90 osob z cílové skupiny, čímž dojde ke zlepšení přístupu těchto osob ke spravedlnosti, prevenci sekundární viktimizace, prevenci prohlubování sociálního vyloučení či propadnutí se do sociálního vyloučení. Podpora bude realizována v podobě poskytování odborného sociálního poradenství, právního poradenství a zastupování, které je klíčové při uplatňování práv CS.

Tabulka 29 Odborné právní poradenství pro oběti TČ

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě			
Cíl 3.1.4	Odborné právní poradenství pro oběti TČ			
Garant	Město Břeclav, Městská Policie Břeclav, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Odborné právní poradenství	2017-2019	Žadatel, MSPSZ	Poradenství pro 90 podpořených osob	OP Z 3 100 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Žadatel, MSPSZ	Připravený projekt, včasné podání, úspěch v hodnocení	
2. Realizační fáze	2018-2019	Žadatel, MSPSZ	Provoz poradny, 90 podpořených osob	
3. Evaluační fáze	2019	Žadatel, MSPSZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.1.5 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků

Opatření reaguje na potřebu zlepšit přípravu strážníků, aby byli připraveni zvládat náročné situace, např. ve vztahu k řešení problémů spojených se sociálním vyloučením. Součástí vzdělávání by měl být též dobrý přehled v možnostech pomoci lidem v těžkých životních situacích, znalost vhodných opatření, krizových služeb, služeb sociální prevence, a dalších nástrojů. Dále opatření zahrnuje rozvoj měkkých dovedností, vyjednávání, vedení náročných rozhovorů, základy krizové intervence apod.

Tabulka 30 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality	
Priorita 3.1	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě
Cíl 3.1.5	Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků
Garant	Město Břeclav, Městská Policie Břeclav, MSPSZ

Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků MP	2017-2019	Město, MP, MSPSZ	10 proškolených strážníků Evaluace	200 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MP, MSPSZ	Analýza potřeb, zajištění lektorů	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MP, MSPSZ	10 proškolených strážníků	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MP, MSPSZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

PRIORITA 3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže

Tato kapitola obsahuje opatření cílená na posílení prevence rizikového chování u dětí a mládeže. Zahrnuje podporu investičního záměru k vytvoření nového zázemí pro nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (s návazným zajištěním této služby sociální prevence), dále rozvoj a posílení kvalitních aktivit pro trávení volného času a podporu neformální vzdělávání – toho opatření je zpřesněno v rámci přílohy MPI. A nakonec je zde investiční podpora pro dětské dopravní hřiště, podporující u dětí bezpečné chování v dopravě.

Cíl 3.2.1 Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež

Vybudování zázemí pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež je důležitým předpokladem pro provoz této důležité služby prevence. Nyní vhodné prostory chybí.

Návazným opatřením je plánovaný vznik Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež, dle zákona o 108/2006 Sb. o sociálních službách. Zařazení do sítě sociálních služeb JMK a vznik služby se předpokládá v roce 2019. Cílovou skupinou budou děti a mládež ve věku 6 až 26 let ohrožené sociálním vyloučením.

Služba bude poskytována jak ambulantní, tak terénní formou prostřednictvím aktivit: „plácky“ v lokalitách obývaných romskou komunitou, provoz NZDM Klubu (preventivní aktivity, řízené aktivity, kroužky pro cílovou skupinu mládeže ohrožených sociálním vyloučením, nebo sociálně vyloučených, prostor pro navazování vztahů a sblížování majority s romskou minoritou), letní tábor pro děti z nízkopříjmových skupin, doučování a výlety. Všechny poskytované aktivity budou soustředěny na prevenci sociálně patologických jevů, podporu osobnostního rozvoje, zvládnání stresových a dalších obtížných životních situací a vytvoření přirozeného prostoru pro navazování mezilidských vztahů napříč etniky.

Tabulka 31 Rekonstrukce stávající kotelny na potřeby Nízkoprahového zařízení pro děti a mládež

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.2	Zlepšení pocitu bezpečí ve městě			
Cíl 3.2.1	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPSZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Zázemí pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	2017-2019	Město, ORS, MSPSZ	Nové zázemí pro NZDM	IROP 6 000 000,-Kč
Zřízení a provoz sociální služby NZDM	Od 2019	NNO	Funkční NZDM	JMK Mimo KPSVL
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, ORS, MSPSZ	Příprava projektu, zpracování a úspěšné podání žádosti	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, ORS, MSPSZ	Vybudování zázemí pro NZDM	
3. Evaluační fáze	2019	Město, ORS, MSPSZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.2.2 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit

Důležitou částí systému opatření jsou též kvalitní příležitosti pro trávení volného času dětí a mládeže, jejich neformální vzdělávání a osobní rozvoj. Opatření zahrnuje koordinovanou snahu města, NNO a dalších partnerů, jak zpřístupnit neformální vzdělávání a kvalitní volnočasové aktivity ve městě Břeclavi také ohroženým skupinám dětí a mládeže. Opatření zahrnuje jak tvorbu partnerské sítě, možné vzdělávání a podporu poskytovatelů aktivit, tak řešení ekonomické stránky (možnosti příspěvku města, využití MOP v součinnosti s ÚP, vyjednávání o slevách pro nízkopříjmové skupiny).

Tabulka 32 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.2	Posílení prevence u dětí a mládeže			
Cíl 3.2.2	Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	Rozvinutý systém podpory	Nevyžaduje náklady
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ, NNO	Analýza potřeb, příprava aktivit	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ, NNO	Rozvinutí podpory aktivit	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 3.2.3 Dopravní hřiště pro děti a mládež

Opatření cílí na potřebu vybudovat kvalitní dopravní hřiště podle nových standardů, které podpoří bezpečnost zlepšením dopravní výchovy dětí a vytvoří též potřebný prostor pro aktivní trávení volného času. Prostor dopravního hřiště sousedí se sociálně vyloučenými lokalitami města. Tento prostor bude dětem přístupný a budou na něm probíhat preventivní akce.

Tabulka 33 Dopravní hřiště pro děti a mládež

Realizační karta – Bezpečnost a prevence kriminality				
Priorita 3.2	Posílení prevence u dětí a mládeže			
Cíl 3.2.3	Dopravní hřiště pro děti a mládež			
Garant	Město Břeclav, ORS, MSPZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Dopravní hřiště pro děti a mládež	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	Dopravní hřiště	JMK 500 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, ORS, MSPZ	Příprava projektu, zpracování a úspěšné podání žádosti	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, ORS, MSPZ	Vybudování zázemí pro NZDM	
3. Evaluační fáze	2019	Město, ORS, MSPZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

Rozpočet oblasti 3 - Bezpečnost a prevence kriminality – rekapitulace

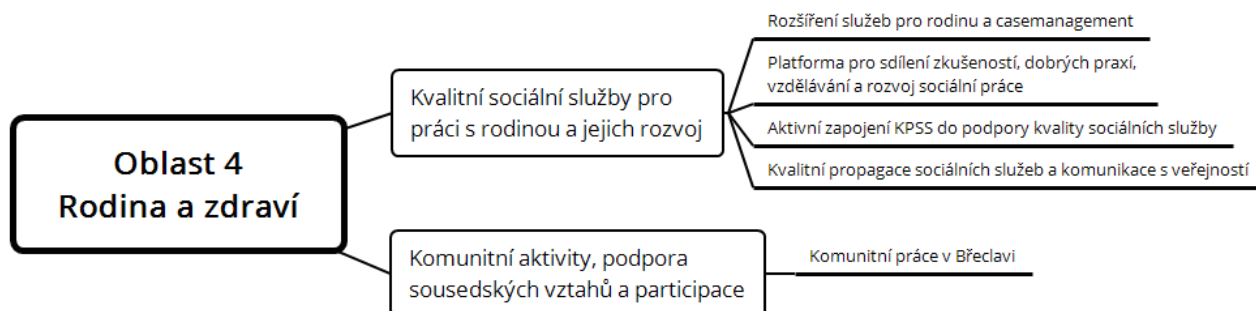
Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.1 Stabilizace a rozvoj systému APK a domovníků	6 500 000,-Kč	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.2 Proaktivní a otevřená komunikace města v oblasti bezpečnosti a prevence kriminality	0,-Kč financováno v rámci 1.2.1 a v rámci 3.1.1	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě – Rozšíření městského dohledového kamerového systému	3 000 000,-Kč	MV ČR
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě - Zavedení programu forenzního značení kol	300 000,-Kč	MV ČR

3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.3 Podpora preventivních prvků a opatření ve městě - Rozšíření veřejného osvětlení	500 000,-Kč	IROP
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.4 Odborné právní poradenství pro oběti trestné činnosti	3 100 000,-Kč	OP Z
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.1 Zlepšení pocitu bezpečí ve městě	3.1.5 Vzdělávání a rozvoj měkkých dovedností strážníků	300 000,-Kč	MP, MV ČR
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.1 Vybudování zázemí pro Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež	6 000 000,-Kč	IROP
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.2 Rozvoj neformálního vzdělávání a volnočasových aktivit	0,-Kč V rámci MPI Příp. jiné zdroje	OP VVV
3 - Bezpečnost a prevence kriminality	3.2 Posílení prevence u dětí a mládeže	3.2.3 Dopravní hřiště pro děti a mládež	500 000,-Kč	JMK

3.4 OBLAST Rodinná politika a zdraví

Zdroj: pracovní skupina

PRIORITA 4.1 Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj

Priorita zahrnuje opatření podporující rozšíření kapacity i zvýšení kvality a synergické doplňování služeb pracujících s rodinami ohroženými sociálním vyloučením.

Provazuje navržená opatření napříč všemi oblastmi této strategie se sítí sociálních služeb, buduje systém předávání informací a zapojuje proces Komunitního plánování sociálních služeb.

Cíl 4.1.1 Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement

Opatření reaguje na potřebu navýšit kapacitu služeb, které pracují s ohroženými rodinami a zvýšit také jejich odbornost zavedením nových metod práce a pracovních pozic. Součástí aktivity je pracovník pro podporu rodin, casemanager, právník pro podporu rodin, metodický garant pro práci s rodinou a evaluátor.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.1	Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj			
Cíl 4.1.1	Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement			
Garant	MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2017-2019	MSPSZ, NNO	Rozšíření služby stabilizovaných 10 rodin	2 700 000,-Kč
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	MSPSZ, NNO	Příprava a podání žádosti	
2. Realizační fáze	2018-2019	MSPSZ, NNO	Realizace služby, podpora rodin	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 4.1.2 Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce

Opatření reaguje na potřebu zlepšit komunikaci poskytovatelů sociálních služeb, sociálních pracovníků města, OSPODu, případně dalších dotčených institucí. Cílem opatření je iniciovat vznik platformy, na které bude možné předávání důležitých informací, vzdělávání v nových trendech multidisciplinární spolupráce, dojednání nových postupů, metodik, apod.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.1	Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj			
Cíl 4.1.2	Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	Ustavení platformy spolupráce	V rámci opatření 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ, NNO	Příprava, analýza potřeb a metod práce, nástrojů	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ, NNO	Realizace služby, podpora rodin	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 4.1.3 Aktivní zapojení KPSS a poskytovatelů do podpory kvality sociálních služeb

Opatření integruje do společných aktivit města, ASZ a lokálních partnerů – realizátorů sociální práce procesy KPSS jako nástroj k zjišťování reálných potřeb cílové skupiny, též k hledání slabých míst a možností rozvoje sociální práce a zvyšování kvality.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.1	Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj			
Cíl 4.1.3	Aktivní zapojení KPSS a NNO do podpory kvality sociálních služeb			
Garant	Město, MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	Zkvalitnění procesů a metod KPSS	V rámci KPSS
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ, NNO	Analýza potřeb, výběr metod	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ, NNO	Zkvalitnění procesů a KPSS	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad	

Cíl 4.1.4 Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností

Opatření reaguje na potřebu lépe komunikovat význam, přínos, profesionalitu a vysokou úroveň sociálních služeb. Seznámit širokou veřejnost s aktivitami, přispět k destigmatizaci oblasti a posilovat přesvědčení, že kvalitní město se umí dobře postarat o ohrožené osoby a tematiku sociálního vyloučení / začleňování zvládá řešit s vysokou odborností, profesionalitou a pro dobro všech obyvatel města. K tomu využívá celou řadu komunikačních prostředků, které podrobněji popisuje příloha P8 Místní komunikační plán. Dále opatření zahrnuje využívání akcí pro veřejnost, jako jsou týdny sociálních služeb, veřejná setkání, diskuze s občany za účasti členů LP, apod.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.1	Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj			
Cíl 4.1.4	Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, ASZ			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2017-2019	Město Břeclav, MSPSZ, ASZ	2 veřejná setkání, týden sociálních služeb výstupy MKP	Nevyžaduje náklady, část v rámci 1.2.1
Fáze plnění				
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy	
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ	Příprava a podání žádosti	
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ	Realizace služby, podpora rodin	
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ	Evaluace vyhodnocující dopad	

PRIORITA 4.2 Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace

Cíl 4.2.1 Komunitní práce v Břeclavi

Opatření vychází z potřeby aktivizovat místní komunitu, nabídnout zapojení do veřejných aktivit, údržby prostoru, ale také do aktivit občanské společnosti, vytvářející prostor k otevírání neřešených témat a posílení odpovědnosti a sounáležitosti všech obyvatel města, včetně těch, kteří žijí v SVL nebo jsou sami sociálním vyloučením ohroženi a mohou se cítit z veřejného života vyloučení.

Realizační karta – Rodina a zdraví				
Priorita 4.2	Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace			
Cíl 4.2.1	Komunitní práce v Břeclavi			
Garant	Město Břeclav, MSPSZ, NNO			
Cíl / opatření	Termín	Odpovědná instituce	Indikátor účinnosti	Náklady Zdroj financování
Komunitní práce v Břeclavi	2017-2019	Město, MSPSZ, NNO	20 podpořených osob	4 300 000,-Kč

Fáze plnění			
Fáze plnění	Termín	Odpovědná instituce	Výstupy
1. Přípravná fáze	2017-2018	Město, MSPSZ, NNO	Příprava a podání žádosti
2. Realizační fáze	2018-2019	Město, MSPSZ, NNO	Realizace komunitní práce
3. Evaluační fáze	2019	Město, MSPSZ, NNO	Evaluace vyhodnocující dopad

Rozpočet oblasti 4 – Rodina a zdraví – rekapitulace

Oblast	Priorita	Cíl – Opatření	Částka	Zdroj
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.1 Rozšíření služeb pro rodinu a casemanagement	2 700 000,-Kč	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.2 Platforma pro sdílení zkušeností, dobrých praxí, vzdělávání a rozvoj sociální práce	0,-Kč Součástí opatření 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.3 Aktivní zapojení KPSS do podpory kvality sociálních služeb	Část v rámci realizace KPSS Část v rámci 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.1 4 - Kvalitní sociální služby pro práci s rodinou a jejich rozvoj	4.1.4 Kvalitní propagace sociálních služeb a komunikace s veřejností	0,-Kč Část v rámci 1.2.1	OP Z
4 - Rodina a zdraví	4.2 Komunitní aktivity, podpora sousedských vztahů a participace	4.2.1 Komunitní práce v Břeclavi	4 300 000,-Kč	OP Z

3.5 OBLAST Vzdělávání

Oblast vzdělávání je v této strategii řešena formou samostatné přílohy – Místního plánu inkluze, která byla zpracovávána stejnou metodou jako toto SPSZ a tvoří jeho nedílnou a integrální součást.

Manažerské shrnutí Místního plánu inkluze – opatření v oblasti vzdělávání

Nositelem Místního plánu inkluze (MPI) je město Břeclav. Cílem jeho vytvoření je snaha o systematizaci opatření na podporu inkluzivního vzdělávání v rámci místní vzdělávací soustavy obce. Dokument je nedílnou součástí Strategického plánu sociálního začleňování (SPSZ) a zaměřuje se především na zkvalitnění vzdělávání dětí a žáků, zejména dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří jsou z různých důvodů ohroženi sociálním vyloučením. MPI je vytvořen na dobu 3 let a je výsledkem spolupráce jednotlivých aktérů lokálního partnerství. Podklady pro jeho vytvoření

vznikaly zejména v rámci „Pracovní skupiny Vzdělávání“, jejímiž členy jsou zástupci městského úřadu, OSPOD, základních škol, místních NNO, PPP a MAS.

Potřebnost

Město Břeclav v současnosti neřeší prostorovou segregaci vzdělávání. Spádové oblasti jsou nastaveny tak, že každá škola má ve svém okolí nějakou oblast, kde je vyšší koncentrace sociálně znevýhodněných nebo sociálním vyloučením ohrožených rodin. Ty jsou často ohroženy ztrátou bydlení a vysokou mírou zadlužeností. Tomuto riziku jsou vystaveny především osamělé matky s jedním nebo více nezletilými dětmi. Pro kvantifikaci tohoto jevu používáme kvalifikované odhady komunikačních partnerů - ti uvádějí přibližně 200 dětí a mladých, kteří jsou pod dohledem OSPOD z důvodu patologie v rodině.

Zaměření

Místní plán inkluze usiluje o naplnění této vize: „Vzdělávací soustava ve městě Břeclav bude poskytovat kvalitní vzdělání všem dětem a žákům bez rozdílů v míře jejich nadání, sociálním či rodinném zázemí, etnickém původu, zdravotním stavu apod. v nesegregujícím prostředí. Vzdělávací soustava bude pro tento úkol adekvátně nastavená a materiálně i personálně připravená.“ K naplnění této vize by měla vést snaha o dosažení těchto strategických cílů:

- (1) Do konce školního roku 2017/2018 je nastavena forma a četnost setkávání všech místně relevantních subjektů podílejících se na procesu vzdělávání, kteří zde získávají pravidelný přísun informací, společně si sdělují potřeby a vzájemná očekávání a plánují osvětové aktivity pro širokou veřejnost.
- (2) Do konce školního roku 2019/2020 je nastaven systém podpory dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem a předčasným odchodem ze vzdělávání na úrovni přechodu z mateřské do základní školy, povinné školní docházky v základní škole a přechodu ze základní na střední školu.
- (3) Zástupci školy i rodiče usilují o oboustranně partnerskou a srozumitelnou formu komunikace při příležitosti předávání informací vztahujících se ke vzdělávacímu procesu (třídní schůzky, akce školy nebo osobní setkání).

Návaznost na SPSZ

Ve vzájemném provázání s komplexním Strategickým plánem sociálního začleňování byly definovány tyto specifické cíle:

- 1.1: Vznik setkávací platformy, na které mají partneři pravidelný přísun informací a vzájemně aktivně reagují na aktuální vlastní potřeby a potřeby cílové skupiny.
 - vazba na strategická opatření v oblasti sociálních služeb – SAS
- 2.2: Žáci, u kterých chybí možnost podpory rodičů v přípravě na výuku, jsou dle potřeby podporováni formou individuálního / skupinového doučování v rodinách nebo v rámci mimoškolních volnočasových aktivit.
 - vazba na strategická opatření v oblasti sociálních služeb – NZDM
- 2.3: Příprava na úspěšný přechod na střední školy, kariérové poradenství, podpora udržení žáků ze socioekonomicky znevýhodněného a kulturně odlišného prostředí co nejdéle ve vzdělávacím procesu.

- vazba na strategická opatření v oblasti zaměstnanosti
- 3.2: Komunitní aktivity pro zapojování rodičů do aktivit školy.
- vazba na strategická opatření v oblasti komunitní práce

IV. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Řídící a realizační struktury SPSZ – Role manažera SPSZ

Manažer odpovídá zaměstnavateli (město), lokálnímu konzultantovi a lokálnímu partnerství. Je zástupcem lokálního konzultanta po dobu spolupráce s Agenturou. Po ukončení spolupráce jeho práci přebírá. Úzce spolupracuje s lokálním konzultantem Agentury a postupně přebírá jeho koordinační roli v lokalitě. Nejpozději v posledním roce spolupráce města s Agenturou převezme hlavní roli v organizaci Lokálního partnerství a implementace strategického plánu. V době přípravy plánu připravuje podklady pro jednání pracovních skupin, monitoruje přípravu plánu a účastní se jednání pracovních skupin. Je styčnou osobou města pro jednání s Agenturou, informuje obec o práci Agentury, svolává a připravuje operativní schůzky, připravuje podklady pro jednání vedená ve prospěch plánu.

Pravidelně sleduje a vyhodnocuje úspěšnost v dosahování cílů formulovaných v plánu, a dle předepsané metodiky připravuje jeho revizi. Zná podrobně strategický plán a projektové záměry v lokalitě, je tedy pro řídicí orgány ESIF kontaktní osobou za lokalitu. Formuluje potřeby obce vůči Agentuře a naopak, čímž zajišťuje provázanost činnosti Agentury s obcí.

V první fázi implementace, kdy je kladen důraz především na tvorbu projektů, monitoruje jejich přípravu a komunikuje s jednotlivými žadateli. Shromažďuje dotazy a připomínky a připravuje podklady pro jednání pracovních skupin. Poskytuje informace o výzvách a Koordinovaném přístupu. Ve druhé fázi implementace má na starosti formální monitoring, tedy pravidelný sběr dat o indikátorech a alokacích od partnerů a obce. Ve spolupráci s odborníky a Agenturou připravuje metodiku sledování změn a dopadů v lokalitě. Příležitostně provádí terénní monitoring jednotlivých projektů.

Role tematických pracovních skupin LP

Tematické pracovní skupiny LP hrají klíčovou roli při přípravě strategického plánu, kdy v nich probíhá sestavování tematického stromu problémů, jejich příčin a dopadů. Interpretují se zde výsledky lokálních výzkumů a situační analýzy, na základě popsaných problémů se poté ve spolupráci s experty navrhuje strategie intervence, volí se vhodné nástroje a dávají se doporučení k jejich zapojení do SPSZ, případně se formulují další potřeby, provazby mezi opatřeními, napříč oblastmi apod.

V době implementace je zůstává jejich role stejně důležitá – při přípravě projektů je to odborné poradenství a domluva spolupráce mezi projekty či dalšími opatřeními s cílem zajistit maximální synergií jednotlivých částí SPSZ. V době realizace projektů pak jsou důležitým nástrojem pro spolupráci a výměnu zkušeností a dobrých praxí.

Dle potřeby je možné tematické skupiny přeskupovat, slučovat, modifikovat, či svolat ad hoc setkání k specifickému tématu či problému. Vedoucí pracovních skupin společně s MPSZ a LK ASZ mají být hlavními hybateli a iniciátory spolupráce, svolavateli pracovních setkání, kteří se orientují v potřebách členů LP a v problémech řešených místními partnery v dané oblasti.

Role pracovní skupiny „Projekty a implementace“

Pracovní skupina je poradním a implementačním nástrojem Lokálního partnerství pro všechna opatření SPSZ. Schází se podle potřeby, nejméně však jednou za 2 měsíce. Jejimi členy jsou realizátoři jednotlivých opatření SPSZ a zástupci dalších zainteresovaných organizací.

Ve fázi přípravy projektů má PSPI roli zejména koordinační – dbá na to, aby každé opatření SPSZ bylo včas připravováno žadatelem, a aby bylo v souladu s touto strategií. V případě chybějícího žadatele, změn v alokacích, apod. se PSPI vyjadřuje jako koordinační orgán LP k těmto návrhům.

Před podáním projdou projektové záměry posouzením v PSPI, zda jsou v souladu s tímto SPSZ.

Dále PSPI podporuje vzájemnou synergií projektů, doporučuje vhodné provazby a podporuje spolupráci mezi žadateli. Dále monitoruje stav přípravy a realizace projektů, jejich synergické působení, což znamená, že sleduje plnění harmonogramu aktivit jednotlivých projektů, naplňování indikátorů, průběh administrace projektů. K realizaci projektu připravuje stanoviska, která jsou pak podkladem pro revizi SPSZ a vytvoření návazné alokace. Nejméně dvakrát ročně informuje o své činnosti Lokálního partnerství, kdy dává návrhy k projednání a schválení, především v oblasti revize SPSZ a přípravy další fáze Koordinovaného přístupu k SVL.

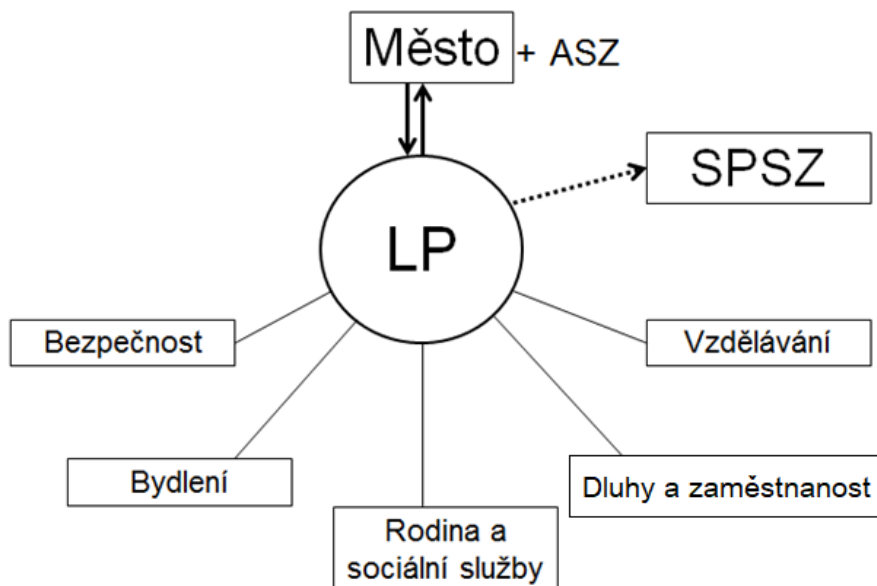
Role Lokálního partnerství

Lokální partnerství je jeden z nástrojů Agentury pro spolupráci s obcemi. Zakládá se na pravidelných setkáváních zástupců města, neziskového sektoru a dalších institucí, které se zabývají problematikou sociálního vyloučení. Společně se pak podílí na tvorbě Strategického plánu a konkrétních projektů pro podporu sociálního začleňování. Po schválení SPSZ monitoruje lokální partnerství průběh jeho implementace, zejména z hlediska synergie a dopadu jednotlivých projektů a opatření. V rámci Lokálního partnerství Břeclav bylo vytvořeno 5 pracovních skupin, zaměřených na tematické oblasti tohoto SPSZ + oblast vzdělávání popsanou v příloze MPI.

Obrázek 14 Lokální partnerství

Zdroj: vlastní zpracování

Role dalších aktérů (žadatelé apod.)

Další aktéři jsou zpravidla členy Lokálního partnerství, kteří přinášejí své náměty a návrhy, spolupodílejí se na tvorbě a implementaci strategie a také na její evaluaci, podílejí se na realizaci jednotlivých opatření. Své poznatky následně přenášejí na jednání pracovních skupin a Lokálního partnerství.

Monitorování a hodnocení plnění strategie

Strategický plán sociálního začleňování je řízen, koordinován, aktualizován a evaluován v rámci výše popsaných procesů Lokálního partnerství a při zachování rolí jeho aktérů a nástrojů. Strategický plán podléhá průběžné evaluaci, na kterou dohlíží skupina Projekty a implementace. Průběžné evaluace se připravují každý rok, a mimo jiné slouží jako podklad pro aktualizaci Strategického plánu, jejíž proces tvorby by měl začít po dvou letech. V závěru platnosti Strategie je celá intervence evaluována. Výsledky budou prezentovány na jednání Lokálního partnerství a následně projednány s vedením města Břeclav.

Důležitou částí je také správná komunikace průběžných zjištění, výsledků implementační fáze, evaluačních procesů. K tomu slouží samostatný dokument – **místní komunikační plán**, který je přílohou tohoto SPSZ.

Seznam zkratk

AD	Azylový dům
APK	Asistent prevence kriminality
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
ASZ	Agentura pro sociální začleňování
CS	Cílová skupina
ESF	Evropský sociální fond
ESIF	Evropské sociální a investiční fondy
IROP	Integrovaný regionální operační program
KPSVL	Koordinovaný přístup k sociálně vyloučeným lokalitám
KPSS	Komunitní plánování sociálních služeb
LP	Lokální partnerství
Manažer PK	manažer prevence kriminality
MKDS	Městský kamerový dohledový systém
MAS	Místní akční skupina
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NDC	Nízkoprahové denní centrum
NNO	Nestátní nezisková organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj, vzdělávání
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OPP	Obecné prospěšné práce
OP ŽP	Operační program životní prostředí
OSPOD	Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PČR	Policie ČR
PMS	Probační a mediační služba
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
SAS	Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi
SC	Specifický cíl
SPSZ	Strategický plán sociálního začleňování
SVL	Sociálně vyloučená lokalita
ÚP	Úřad práce
VPP	Veřejně prospěšné práce

Seznam příloh

- P1 – Memorandum o spolupráci města Břeclav a ASZ
- P2 – Seznam členů LP
- P3 – Seznam členů pracovních skupin
- P4 – Jednací řád lokálního partnerství Břeclav
- P5 – Situační analýza
- P6 – Vstupní indikátory a checklisty úrovně sociálního vyloučení
- P7 – Klíčové výstupy z pracovních skupin – stromy problémů, příčin a dopadů
- P8 – Komunikační plán SPSZ Břeclav a harmonogram pro roky 2017–2018
- P9 – Místní plán inkluze Břeclav
- P10 – Analýza rizik
- P11 – Tabulka čerpání rozpočtu SPSZ a alokace KPSVL
- P12 – Vyjádření Agentury pro sociální začleňování k SPSZ
- P13 – Potvrzení schválení SPSZ zastupitelstvem – doloží se po schválení